

Salems
kommun

Årsredovisning 2016

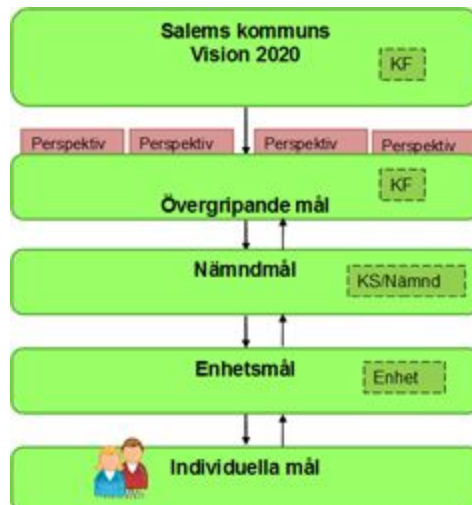
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
Förvaltningsberättelse	1
Nämndvis redovisning:	
Kommunstyrelsen	43
Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltning	54
VA-verket	64
Bygg- och Miljönämnd	67
Överförmyndarnämnd	75
Revisor	80
Kultur- och Fritidsnämnd	85
Barn- och Utbildningsnämnd	93
Socialnämnd	107
Ekonomiska sammanställningar:	
Ekonomiska nyckeltal	122
Resultaträkning	123
Balansräkning	124
Kassaflödesanalys	125
Driftredovisning	126
Investeringsredovisning	127
Exploateringsredovisning	128
Koncernöversikt	143
Redovisningsprinciper	145
Resultaträkning VA	151
Balansräkning VA	152
Noter	
Noter 1-8, Resultaträkning	154
Noter 9-21, Balansräkning	156
Noter 1-3, VA Resultaträkning	162
Noter 1-7, VA Balansräkning	163

Förvaltningsberättelse 2016

Styrmodell, vision och värdeord

Styrmodell

Salems kommun har sedan 2012 ett nytt mål- och resultatstyrningssystem. Kommunen hålls ihop genom en sammanhängande styrning där alla arbetar åt samma håll i alla processer. Det är tydligt för förtroendevalda och enskilda medarbetaren vart vi är på väg och vad vi jobbar för. Vision, mål och värdeord hjälper oss att få en övergripande struktur över hur vi ska arbeta och vilket fokus som ska styra. Så här ser en skiss av modellen ut:

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. De värdeord som ska vara vägledande i kommunens arbete är:

- ENGAGEMANG
- NYTÄNKANDE
- SAMARBETE
- TILLGÄNGLIGHET

Omvärldsanalys

Sveriges ekonomiska utveckling

Källa: SKL, oktober & december 2016 samt februari 2017

Sveriges ekonomi var under år 2016 mycket stark. Det främsta skälen är växande investeringar och en ökad offentlig konsumtion, inte minst pådriven av de behov den ökade migrationen skapat. Totalt sett beräknas svensk BNP 2016, kalenderkorrigerat, ha växt med 3,2 procent. För år 2017 ser tillväxtprognosen fortsatt stabil ut och BNP beräknas då växa med 2,8 procent. Exporten och den privata konsumtionen förväntas stärkas emedan offentlig konsumtion och investeringstakten förväntas plana ut.

Utvecklingen på arbetsmarknaden har fortsatt att gå i en positiv riktning och genererat en ökad sysselsättning. Som en effekt av detta har arbetslösheten nu sjunkit till 6,9 procent för år 2016. Trenden bedöms fortsätta under år 2017 och SKL prognostiserar en arbetslöshet om 6,5 procent vid utgången av året. Den ökade sysselsättningsnivån förväntas, trots ett allt mer ansträngt läge med efterfrågan på arbetskraft, inte stimulera till stor press på lönebildning och inflation - även om vi kan se en stigande prognos. SKL prognostiserar en löneökningnivå runt 3 procent för år 2017 emedan fortsatt återhållen konsumtion gör att inflationen bedöms vara mer långsamt stigande, ca 1,7 procent år 2017.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP*	3,9	3,2	2,8	2,2	1,6	1,5
Sysselsättning, timmar*	1,0	1,9	1,5	0,3	0,0	0,0
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,9	6,5	6,4	6,5	6,7
Timlön, nationalräkenskaperna	3,2	2,3	3,0	3,1	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,6	2,9	3,1	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF-KS	0,6	1,3	1,7	1,9	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	1,0	1,6	2,3	2,7	2,8
Realt skatteunderlag	2,1	2,3	2,0	0,8	0,4	0,5
Befolkning	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Kommunsektorns ekonomiska utveckling

Källa: SKL, februari 2017

Vi ser en fortsatt hög nivå för tillväxttakten i skatteunderlaget för år 2016. Detta främst tack vare ökningen i antalet arbetade timmar emedan andra motverkande faktorer, såsom t.ex. stigande grundavdrag, gör att ökningen inte är fullt ut i nivå med år 2015.

Ökningstakten förväntas nu, som en konsekvens av avmattande sysselsättningsökning, successivt minska under år 2017-2020. Prognosen visar en fortsatt positiv utveckling för kommunernas skattekraft - men inte i den takt vi sett de senaste åren. Nominellt förväntas ökningen för år 2017 vara ca 4,6 procent vilket realt motsvarar ca 2,0 procent.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2016	2017	2018	2019	2020	2016–2020
SKL feb	4,9	4,6	3,7	3,5	3,6	22,0
ESV nov/dec	5,1	4,4	4,2	3,9	3,9	23,4
SKL dec	4,8	4,4	3,6	3,5	3,8	21,9
Reg. sep	5,0	5,2	4,2	4,2	4,1	24,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Som vi ser ovan visar prognoserna på en fortsatt tillväxt i skatteunderlaget, men den demografiska strukturen ställer allt större krav på framtida kommunal service. SKL:s prognos visar att kommunerna under år 2017 i fasta priser kommer att ha en kostnadsökning på ca 3,7% för att därefter plana ut på en kostnadsökningsnivå om ca 3% årligen. För år 2016 var flyktinginvandringen den främsta orsaken till kostnadsökningen varefter den demografiska förändringen åter förväntas vara den främsta orsaken till de förväntade kostnadsökningarna. Se tabell nedan som visar total kostnadsökning samt den demografiska förändringen.

Tabell 3 • Kostnadsutveckling och demografiska behov

Procentuell förändring, fasta priser

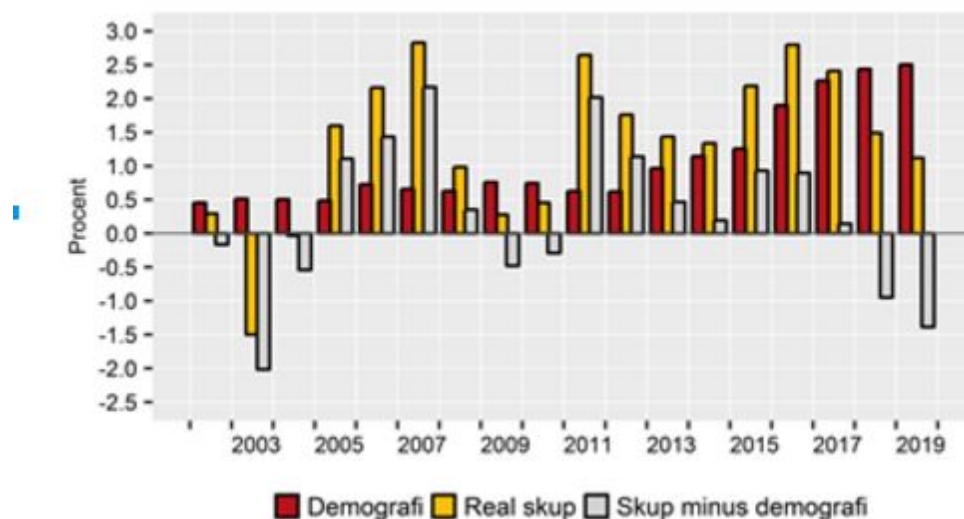
	2015	2016	2017	2018	2019
Kommuner					
Kostnader	2,9	6,2	3,7	3,2	2,7
Demografi	1,2	1,9	2,4	2,6	2,6

Källa: SKL

Totalt sett innebär detta att kommunernas kostnadsökningstakt på sikt inte prognostiseras ha motsvarande ökningsnivå för skatteunderlaget, se tabell nedan. Finansieringen av denna utveckling är i dagsläget oklar och SKL efterlyser långsiktiga finansiella lösningar.

Diagram. Skatteunderlag och demografiskt tryck

Procentuell förändring

Källa: SKL

Länets utveckling

Källa: SCB och AMS

Stockholms läns befolkning fortsatte att öka under året till 2 269 060 invånare, vilket innebär en ökning med 1,7 procent. Arbetslösheten i länet minskade under 2016 från 5,0 till 4,8 procent.

Södertörnssamarbetet

Under år 2016 har projekt för samordnad varudistribution inom Södertörnskommunerna utvecklats. Salems Kommun samordnar numera transporter från två av våra större leverantörer på livsmedelsområdet. Därutöver deltar Salems kommun i många formella och informella samverkansförbund/projekt med övriga Södertörnskommuner. Bland annat sker ett tätt samarbete vid remissbehandling av den nya regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFs).

Salems befolkning, arbetsmarknad och bostadsmarknad

Befolkning

Befolkningen i Salem ökade med 189 personer eller 1,15 % till 16 615 invånare per den 31 december 2016. Under perioden 2006-2015 har befolkningen i Salem ökat med 1 711 personer eller 1,2 % per år i snitt. Ökningen under år 2016 är alltså i nivå med den genomsnittliga folkökningen de senaste åren. En ny översiktsplan är under framtagande och framtida befolkningsökning är i hög grad beroende av vilken bostadsutbyggnad som kommer att planeras i den planen.

En utblick visar att Salems kommun år 2016 växte mindre än riket och länet.

	2016	2015	Ökning	Ökning i %
Salem	16 615	16 426	189	1,2%
Riket	9 995 153	9 851 017	144 136	1,5%
Stockholms län	2 269 060	2 231 439	37 621	1,7%

Tabell 4. Salems befolkning 2016 och 2015 jämfört med riket och länet.

Arbetsmarknad

Källa: AMS

Den öppna arbetslösheten minskade i Salem och länet. Den sammanlagda arbetslösheten minskade i Salem med 0,5 procentenheter och i länet med 0,2 procentenheter. Salems arbetslöshet ligger därmed 1,5 procentenheter lägre än länet och 2,8 procentenheter lägre än riket där genomsnittet är 6,1 procent.

Ungdomsarbetslösheten minskade i Salem med 0,9 procentenheter och i länet med 0,5 procentenheter. Salem har därmed en total ungdomsarbetslöshet i nivå med övriga länet vilket är en fortsatt förbättring mot föregående år, och en stor skillnad mot övriga landet där genomsnittet är 7,0 procent.

(%)	Salem 2016	Länet 2016	Salem 2015	Länet 2015
Arbetslösa	1,8	2,8	2,0	3,0
I program med aktivitetsstöd	1,5	1,9	1,8	2,0
Totalt	3,3	4,8	3,8	5,0
Ungdomsarbetslöshet totalt	4,1	4,0	5,0	4,5

Tabell 5. Arbetslösheten i Salem 2016 och 2015 jämfört med länet.

Bostadsmarknad

Under 2016 fick Salem ett relativt litet antal nya bostäder klara för inflyttning vilket också återspeglar sig i en något lägre befolkningsutveckling än prognostiserat. Under året fördes en medborgardialog kring möjliga framtida bostäder inom ramen för arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Denna dialog har resulterat i ett arbete som framöver kommer att leda till ett mer expansivt bostadsbyggandet. Översiktsplanen har dock ännu inte antagits, och påverkar inte prognoserna för de närmaste åren. På sikt kommer de nya prognoserna dock att påverkas i en riktning som innebär fler medborgare inom kommunen.

Viktiga händelser under året

Några viktiga händelser i kommunen under året var:

- En medborgardialog kring ny översiktsplan för kommunen visade att invånarna vill att det byggs mer i kommunen. Detta är en trend som följer andra kommuner i länet.
- Initiativ för att börja utveckla Salems centrum och bygga en ny grundskola i centrumområdet togs.
- Det nya busshållplatsområdet och rondellen i Rönninge centrum började färdigställas.
- Etapperna kring nya lägenheter runt Rönninge centrum påbörjades.
- Rönninge stations gångtunnel rustades upp.
- Flera lägenheter till nyanlända köptes av kommunen.
- Kommunens mottagande av ensamkommande flyktingbarn och övriga flyktingar ökade under året.
- Enheten för särskilt stöd deltog i ett projekt kring digital kompetensutveckling.
- Kommunen införde digital diarieföring.
- Kommunens hemsida www.salem.se gjordes om från grunden.
- Södertörnssamarbetet kring samordnad varudistribution för mer miljövänliga leveranser gick igång med sina första leveranser.
- Kommunen fortsatte arbetet med att bygga ut det kommunala VA-systemet för att förbättra miljön i kommunens sjöar och vattendrag.
- Antalet elever i grundskolan har ökat och skolorna har fyllts upp mer under året än tidigare.
- 100 pedagoger i kommunen har fått del av lärarlönelyftet, vilket syftar till att öka kvaliteten i utbildningen i kommunen. Även rektorer har fått utbildning och handledning för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet i kommunen.
- Centrum för flerspråkighet har utökat sin verksamhet med en förberedelseklass under året.

Salems kommun

Nämndens ordförande: Lennart Kalderén (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Målbeskrivning

Salems kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Effektivitet	100 %	108.9 %	25%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Dialog	50	47	25%	●
Tillgänglighet/kommunikation - E-post	90 %	98 %	25%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Telefon	90 %	91 %	25%	●

Måluppföljning

Resultatdialog: Måltutfallet är grönt, i hög grad uppfyllt och ökar från föregående års mätning. Tillgänglighet när det gäller medborgarnas faktiska möjligheter att få svar på frågor via telefon eller E-mail är helt uppfyllt för 2016 för första gången. Telefontillgängligheten har ökat under några år, och blir i årets mätning för första gången uppfyllt då 91% av samtalen besvaras inom ett dygn. Inom samarbetet för KKiK rankas Salem på plats 10 av landets kommuner för telefontillgänglighet och på plats 25 (kolla upp) när det gäller E-posttillgänglighet. I SCB:s medborgarundersökning kring medborgarnas upplevda möjligheter av kommunens tillgänglighet och förtroende minskar dock resultaten jämfört med tidigare år. Effektivitetsmätningen angående kommunens kostnader följer trenden från de senaste åren och faktorn för kostnadseffektiviteten ökar ytterligare.

Analys: Den faktiska tillgängligheten har ökat under flera år, och når målen, samtidigt som den upplevda tillgängligheten och förtroendet har minskat under året. Detta kan verka motsäga varandra, men bedömningen är att medborgarna har tappat visst förtroende i huvudsak beroende på de många projekt som kommunen driver för tillfället. Det har under året varit medborgardialoger kring en ny skola, ny översiktsplan, samt uppförande av flyktingbostäder. Detta är ovanligt många projekt för kommunens medborgare, och vissa känner stor osäkerhet kring dessa frågor, och bedömningen är att den oron bör lägga sig när besluten väl är tagna. Den faktiska tillgänglighetsökningen har skett framför allt kring förändringar i hur kommunens reception hanterar frågor, samt att arbetet med den nya hemsidan har aktualiserat mycket information på ett positivt sätt.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Målb beskrivning

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Trygghet - Barn- och utbildningsnämndens mål	2	1	20%	●
Trygghet - Kultur- och fritidsnämndens mål	2	1	20%	●
Trygghet - Ohälsotal Försäkringskassan	20.4	20.6	10%	●
Trygghet - Socialnämndens mål - individen i fokus	2	2	15%	●
Trygghet - Socialnämndens mål - värdeorden	2	0	15%	●
Trygghet - Trygg kommun	15	30	20%	●

Målfuppföljning

Målfutfallet för kommunens mål om trygghet är delvis uppfyllt med en minskande trend av målfuppfyllelse jämfört med förra året. Indikatorer för ohälsotal bland kommunens medborgare, socialnämndens mål om värdeorden, barn- och utbildningsnämndens mål om trygghet har minskat sina utfall. Socialnämndens mål kring individen i fokus har ökat sitt utfall. Resterande utfall är på samma nivå som tidigare år. Målfutfallet hamnar totalt sett fortfarande på gult utfall som delvis uppfyllt.

Kommunens analys av den vikande trenden är att det har varit flera incidenter under året och att tryggheten ur flera olika aspekter därför har minskat. Det var dels en inbrottsvåg i början av året, dels har Salem centrum haft en del incidenter med ungdomsgrupper, och dels har incidenter gjort att fritidsgården varit stängd under perioder. För att motverka detta har fritidsverksamheten nyrekryterat, nya initiativ till nattvandringar har gjorts och flera diskussioner med polisen har gjorts för att öka deras närvaro i kommunen. Detta har resulterat i en ny samverkansöverenskommelse mellan polisen och Salems kommun. Den innebär en ökad närvaro av polis med fokus på ungdomsproblematisering kring droger, alkohol och tobak, trygghet i båda kommunens centrum, samt mer fokus på ökad trygghet i hemmiljö såsom inbrott. I samarbete med Salem centrumfastighetsägare har kommunen gjort en trygghetsinsats i de centrala delarna av Salem. Kommunen har också i den här satsningen startat en ny fritidsverksamhet för unga vuxna på prov. Både inom socialförvaltningen och inom barn- och utbildningsförvaltningen har åtgärder vidtagits för att nå bättre resultat kring sina mål gällande trygghet.

3. Kommunens övergripande mål - Infrastruktur

Målbeskrivning

Salems infrastruktur ska skötas och underhållas så att dess nytta och funktion bibehålles och utvecklas.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Infrastruktur - Tekniska utskottets mål - Kommunens anläggningskapital	2	2	50%	●
Infrastruktur - Tekniska utskottets mål - Säker trafikmiljö	2	2	25%	●
Infrastruktur - Tekniska utskottets mål - VA-verksamhet	2	1	25%	●

Målfuppföljning

Målutfallet för Salem mål kring bibehållen och utvecklad infrastruktur är fortsatt uppfyllt med grön målvisare. Båda indikatorerna för kommunens anläggningskapital och tekniska utskottets mål för säker trafikmiljö visar på uppnådda målvärden. Dock är indikatorn för tekniska utskottets mål kring VA-verksamheten endast delvis uppfyllt för 2016. Målutfallet för målet kring infrastruktur viker därför från 100 förra året till 75 i år.

Analys av utfallen visar på förbättrade resultat kring säkerheten och anläggningskapitalet. Det vikande resultatet kring VA-verksamheten är framför allt ett resultat av större kostnader för inköp av vatten pga flera projekt för förbättrade ledningar. Mätningar kring vattenläckaget visar på en fortsatt positiv trend med minskat läckage under året.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

4. Kommunens övergripande mål - Boendemiljö

Målbeskrivning

Salems kommun ska erbjuda en av Södertörns bästa boendemiljöer.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Boende - Bostäder	6.1	5.5	100%	●

Målluppföljning

Målet är inte uppfyllt för 2016. Medborgarnas upplevda möjligheter att hitta ett varierat boende fortsätter att minska även i år, från 5,9 år 2015 till 5,5 år 2016. Frågor om bostäder i SCB:s undersökning visar på olika uppfattningar inom olika kategorier: Åldersgruppen 18-24 är klart minst positiva, likaså gruppen som aldrig åker kollektivtrafik. Minst positiva är också de som har bott minst 11 år i kommunen. Det finns inga tydliga skillnader mellan män och kvinnor. generellt sett är medborgarna nöjda med bostadsbeståndet i sig, men inte i samma utsträckning med variationen i beståndet. Salems värden ligger fortsatt över genomsnittet inom alla frågor om bostäder i medborgarundersökningen, men med en vikande trend.

Kommunen har under året arbetat med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Den beräknas vara färdig hösten 2017. Enligt de planer som behandlas i det projektet i nuläget kommer kommunen få en tydligt större bredd i utbud av olika boendialternativ. Framför allt kommer det att finnas fler alternativ för mindre hushåll, vilket är tänkt att vara ett bättre alternativ för många yngre och äldre. Det har också inletts kontakt med olika entreprenörer som specialiserat sig på att ta fram attraktiva bostäder för äldre, öfr att även denna målgrupp ska ha bättre boendialternativ framöver.

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Målbeskrivning

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoM - Sjöarnas hälsa och övergödning	2	2	33%	●
MSB - Andel miljöbilar	55 %	31 %	33%	●
MSB - Energiförbrukningen	2 %	0 %	33%	●

Målluppföljning

Resultaten för sjöarnas hälsa visar att årets mål inom det området har uppnåtts. Detta är en förbättring från tidigare år då målet endast uppnåtts delvis. När det gäller energiförbrukningen så når kommunen inte den energibesparing som kommunen har satt som mål, i likhet med de senaste åren. Mätningar kring andelen miljöbilar når inte godkänt för 2016, till skillnad från tidigare år. Detta beror inte på en förändring i vagnparken, utan är ett resultat av att definitionerna för vad som klassas som en miljöbil är. Målluppfyllelsen för målet sammantaget minskar för 2016 och når endast delvis godkänt.

Perspektiv - Utveckling och lärande

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet utveckling och lärande.

6. Kommunens övergripande mål - Lärande miljö

Målbefskrivning

Salems förskolor och skolor ska erbjuda en lärande miljö som ger barn och elever goda förutsättningar för att förvärva kunskaper och ta ansvar för sin framtida utveckling. Eleverna ska nå en kunskapsnivå som ligger över genomsnittet i Stockholms län.

Detta mål är ett verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Lärande - Barn- och utbildningsnämndens mål - ansvar och inflytande	2	1	50%	●
Lärande - Barn- och utbildningsnämndens mål - kunskapsnivå	2	1	50%	●

Måluppföljning

Målet uppfylls sammantaget delvis. Resultaten kring ansvar och inflytande ligger på fortsatt delvis uppfyllt nivå och ökar något, då eleverna har signalerat ett ökat medinflytande under året. Resultaten kring elevernas kunskaper har minskat sin måluppfyllelse totalt sett under året. Genomsnittliga meritvärdet har dock ökat under året till 245,6 från 231,4 som var resultatet året innan. Skälet till att måluppfyllelsen ändå minskar är att Salems elever i lägre grad än tidigare alltid når godkända betyg i alla ämnen, eller når behörighet till gymnasiet yrkesprogram.

Förbättringsområden som barn- och utbildningsförvaltningen har identifierat är tillgänglighet, särskilt stöd och anpassning. Skolorna har ökat sin transparens när det gäller särskilt stöd. Satsningar inom kollegialt lärande pågår, där personalen bland annat har ökat sin kunskap inom evidensbaserad undervisning. Satsningar har även gjorts inom områden för användning av digitala hjälpmedel och pedagogisk utveckling genom deltagande lektionsbesök och observationer för pedagogisk personal. Prioriterade områden till nästa år är arbete kring pojkar/flickor, systematisk resultatuppföljning, ledarskap i klassrummet, samt insikt i läsningens betydelse.

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Målb beskrivning

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Detta mål är ett verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Personalavgångar	6 %	10.39 %	25%	●
Personal - Tillsvidareanställningar	88 %	86.2 %	25%	●
Personal - Total rekryteringsförmåga	12	12	25%	●
Personal - Total sjukfrånvaro jämförelse Stockholms län	7 %	7.2 %	25%	●

Måluppföljning

Målet är delvis uppfyllt. Antal tillsvidareanställningar/månadsavlönade har minskat marginellt, från 86,7% 2015 till 86,2% 2016. Det är främst den tidsbegränsade anställningsformen vikariat som ökat något. Detta kan bero på fler längre ledigheter (föräldraledighet, sjuk osv) för ordinarie personal. Antal sökande per tjänst beror på vilka tjänster kommunen annonserat under året. Under 2016 har många lärartjänster utannonserats och dessa har haft få sökande och varit svårrekryterade. Total sjukfrånvaro för kommunen har gått ner 0,5% från 2015 till 2016. Sjukfrånvaron har sjunkit på alla förvaltningar utom Kof, vilket inte påverkar totalvärden i så stor grad då det är relativt få anställda på kof. Det är främst sjukfrånvaro dag 1-14 som sjunkit för kommunen som helhet. Personalomsättningen har ökat under året. På Kof (41,34%) och MSB (25,71%) är personalomsättningen som högst. Yrkesgrupper där man kan se en hög personalomsättning är socialsekreterare samt lärare för skolans senare år.

Kommunen har under året arbetat med flera rehabiliteringsinsatser, samt gjort satsningar på kompetenshöjande insatser både inom socialförvaltningen, inom skolan, på kommunkontoret, samt en större satsning på nya chefer för att förbättra arbetsklimatet. Kommunerna i regionen expanderar kraftigt inom flera sektorer, vilket leder till ökat tryck på kompetensförsörjning och personalomsättning.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

8. Kommunens övergripande mål - Konkurrenskraftig skattesats

Målb beskrivning

Salems kommun ska ha en skattesats som är konkurrenskraftig på Södertörn.

Detta mål är ett finansiellt mål för god ekonomisk hushållning.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Skattesats	19.86	19.67	100%	●

Målfuppföljning

Resultatdialog: Salems skattesats är lägre än genomsnittet för övriga Södertörn och är målet därmed uppnått

Analys: Salem har inför år 2016 sänkt kommunalskatten till 19,67. Detta ger en konkurrenskraftig skattesats på Södertörn.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Målb beskrivning

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Detta mål är ett finansiellt mål för god ekonomisk hushållning.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Långfristiga skulder/invånare	22913	14433	40%	●
Ekonomi - Resultat av skatter/bidrag	1 %	2.1 %	60%	●

Målfuppföljning

Resultatdialog: Kommunen har en stabil ekonomi med ett årsresultat som är högre än budget och en nivå på långfristiga skulder som ligger under länssnittet. Målet är sammantaget helt uppfyllt.

Analys: Salem har under flera år haft starka årsresultat och relativt låg investeringsnivå jämfört andra kommuner. Kommunens finansiella styrka har därför tilltagit över senare år med en låg belåningsgrad och ökande soliditet. Salem, likt alla andra kommuner i storstadsområden, står kommande år inför en utökad investeringsnivå och inbromsande skatte- och bidragsfinansiering. Kommunens finansiella mått kommer med anledning av det troligen temporärt att försvagas - men fortfarande uppvisa goda nivåer jämfört många andra storstadskommuner.

God ekonomisk hushållning

De verksamhetsmål som utsetts till särskilt betydelsefulla för ekonomiska hushållning har av Salems kommun beslutats vara: mål 6 (lärande miljö), mål 7 (attraktiv arbetsgivare), mål 8 (konkurrenskraftig skattesats) samt mål 9 (stabil ekonomi). De två förstnämnda är verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning och de två sistnämnda är finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Målen för lärande miljö och attraktiv arbetsgivare nåddes delvis och de finansiella målen nåddes helt. Den sammantagna bedömningen av de fyra målen för god ekonomisk hushållning är en god och ökande måluppfyllelse jämfört med förra året. Därtill har kommunen har en god ekonomi. Den sammantagna bedömningen är därför att kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Kommunens resultatutjämningsreserv uppgår till 59,8 mnkr. Detta bedöms som en tillräcklig nivå i förhållande till kommunens verksamhet.

Balanskravet

Årets resultat uppgår till 20,4 mnkr och 17,2 mnkr exklusive jämförelsestörande poster. Resultatet inklusive jämförelsestörande poster blev 12,5 mnkr högre än budget för år 2016. Huvudorsakerna till detta är bl.a.:

- Kostnaderna för avskrivningar understeg budgeterad dito med 3,6 mnkr. Detta framför allt beroende på övergång till komponentavskrivningar.
- Skatter och bidrag var 10,7 mnkr högre än budget pga fler invånare jämfört med budgeterat antal.

Från kommunens resultat på 20,4 mnkr avräknas realisationsvinst vid försäljning av tomtmark på 3,2 mnkr. Detta enligt gällande regler för realisationsvinster utifrån resonemang om att dessa vanligen nyttjas för återinvestering i nya anläggningstillgångar eller amortering på lån för anskaffning av nya anläggningstillgångar. Justerat resultat blir då 17,2 mnkr och därmed klaras balanskravet år 2016. I årsbokslut 2015 var kommunens justerade resultat 19,0 mnkr och balanskravet klarades alltså även då.

Balanskravsutredning (mnkr)

Skatter och bidrag	863,1
1 % av skatter och bidrag	8,6
Årets resultat	+20,4
Realisationsvinst att avräkna	-3,2
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+17,2
Möjliga medel till RUR (17,2 minus 8,6 mnkr)	-8,6
Medel från RUR	0
Årets balanskravsresultat	+8,6

Utrymmet för avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) 2016 är enligt utredningen 8,6 mnkr men p g a att reserven redan är 59,8 mnkr, vilket bedöms tillräckligt, så föreslås ingen ytterligare avsättning. I stället föreslås att resultatet används till att täcka framtida investeringar eller amortering av lån.

Driftredovisning (tkr)

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
1 - Kommunstyrelsen	-49 923	-53 213	-50 111	3 102	-188
2 - Miljö och samhällsbyggnad	-54 714	-66 967	-66 254	713	-11 540
4 - Kultur och Fritid	-13 364	-14 266	-13 790	477	-425
6 - Barn och Utbildning	-399 304	-423 407	-419 245	4 162	-19 941
7 - Socialt stöd och omsorg	-220 121	-231 487	-241 482	-9 995	-21 361
8 - Finansförvaltning	766 627	798 844	812 922	14 078	46 295
9 - Övriga nämnder	-1 585	-1 607	-1 638	-31	-52
Summa	27 616	7 898	20 403	12 506	-7 213

Större budgetavvikelser har Kommunstyrelsen med 3,1 mnkr (5,8%) Barn- och utbildning med 4,2 mnkr (1,0 %), samt socialt stöd och omsorg med - 10,0 mnkr (- 4,3 %). Kommunstyrelsens överskott beror främst på att budgeterade reserver (medel till förfogande) ej behövts nyttjas. Barn- och utbildnings avvikelse är främst inom grundskolan pga ökade intäkter av elevplatser samt ej nyttjad reserv för måltidskostnader vid ombyggnation av kök (kommer att nyttjas år 2017). Avvikelsen inom socialt stöd och omsorg beror främst på fler brukare och boende än budgeterat inom verksamheter såsom t.ex. äldreomsorg samt funktionshindrade barn och vuxna.

Driftskostnaderna enligt ovan (exklusive finansförvaltning) ökade mot föregående år med 53,5 mnkr (7,2%) och ökningen återfinns framför allt inom socialnämnden som ökar med 21,4 mnkr (vilket motsvarar 9,7%, varav höjningen framför allt är inom funktionsnedsättning och äldreomsorg) samt inom Barn och Utbildning med 19,9 mnkr (vilket motsvarar 5,0 %, varav höjningen framför allt avser fler antal barn/elever i såväl förskola, grundskola som gymnasium).

Investeringsredovisning (tkr)

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
1 - Kommunstyrelsen	-2 850	-7 946	-3 723	4 223	-873
2 - Miljö och samhällsbyggnad	-51 040	-144 680	-61 406	83 274	-10 366
4 - Kultur och Fritid	-362	-250	205	455	568
6 - Barn och Utbildning	-272	-937	-1 282	-345	-1 010
7 - Socialt stöd och omsorg	-2 748	-7 020	-2 805	4 215	-56
8 - Finansförvaltning	0	0	0	0	0
Summa	-57 273	-160 833	-69 010	91 823	-11 737

Nettoinvesteringarna budgeterades till 160,8 mnkr och utfallet blev 69,0 mnkr, en avvikelse på 91,8 mnkr. Den största avvikelsen inom på miljö- och samhällsbyggnad och beror främst på 1) exploateringsprojekt såsom Rönninge Centrum/Solliden/Heliodal/Karlskronaviken som alla väntas pågå in i 2017, 2) investeringsmedel för anskaffning av flyktingbostäder vilka förväntas pågå in i år

2017 samt 3) pågående projekt för köksombyggnad.

Trots det lägre utfallet jämfört med budget ökade investeringarna mot föregående år med totalt 11,7 mnkr. Ökningen återfinns framför allt inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen som ökar med 10,3 mnkr.

VA-verksamheten

VA-verksamheten hade ett resultat på -2,8 mnkr vilket är 0,3 mnkr bättre än budget. Vattenförsäljningen uppgick till 884 000 m³ mot budgeterade 886 000 m³. I övrigt hänvisas till separata avsnitt i årsredovisningen.

Finansiell analys

Syftet med analysen är att beskriva kommunens finansiella utveckling över tiden och i jämförelse med länet. Kommunens balans mellan intäkter och kostnader under året och över tiden, samt kommunens kapacitet att möta ekonomiska svårigheter på kort och lång sikt är viktigt att studera. Hur resultatet uppstått och hur tendenser och obalanser påverkar kapaciteten är också väsentligt.

Det är även viktigt att följa risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet samt vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen. Låneskuld, borgens- och pensionsåtaganden är intressanta. Ett tecken på god kontroll är att budgetar följs. Underlagen för åren 2017-2019 är osäkra och bygger på faktorer som var kända vid budgettillfället.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi påverkas av olika faktorer som ligger inom och utanför dess egen kontroll. Ekonomiska konsekvenser av förändringar i några viktiga faktorer visas nedan.

(mnkr)	+/-
1 kronas förändring av kommunalskatten	39,2
1 procents löneförändring	5,3
1 procents prisförändring	5,2
1 procents avgiftsförändring	0,6
10 mnkr förändrad upplåning	0,2
10 heltidstjänster	4,9
100 kommuninvånare	5,5
1 procents förändring av kommunalekonomisk utjämning	1,1

Källa: egna beräkningar

Kostnader och intäkter

Verksamhetens intäkter och kostnader bör över tid följas åt. När kostnaderna ökar snabbare än intäkterna försämras resultatet. Det viktigaste är den långsiktiga utvecklingen.

(mnkr, inklusive jämförelsestörande poster)	2015	2016	2015-2016 utveckling	2012-2016 utveckling
Verksamhetens intäkter	229,9	274,7	19,5 %	43,2 %
Verksamhetens kostnader	-978,1	-1071,4	9,5 %	24,7 %
Avskrivningar	-43,7	-41,2	-5,8 %	-15,5 %
Verksamhetens nettokostnader	-791,9	-837,9	5,8 %	17,0 %
Skatter och bidrag	821,3	863,1	5,1 %	15,2 %
Finansnetto	-1,7	-4,9	186,1 %	-34,0 %

Verksamhetens intäkter ökade under året med 19,5 % och över fem år var ökningen 43,2 %. Verksamhetens kostnader ökade under året med 9,5 % och över fem år var ökningen 24,7 %. På fem år har verksamhetens intäkter alltså ökat betydligt snabbare än verksamhetens kostnader vilket är positivt. Så är även fallet om jämförelsestörande poster exkluderas.

Under året ökade nettokostnaderna med 5,8 % och över fem år var ökningen 17,0 %. Årets nettokostnader var i stort sett i linje med budget. Nämnderna överskred sammantaget budget 1,5 mnkr, vilket inom ramen för nettokostnaderna motverkades av lägre avskrivningar. Största enskilda budgetöverskridandet finns inom socialtjänsten med - 10 mnkr, främst beroende på fler brukare och boende än budgeterat inom verksamheter såsom t.ex. äldreomsorg samt funktionshindrade barn och vuxna.

Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ökade med 5,1 % mot föregående år och med 15,2 % över fem år. Skatteintäkterna blev under året 10,7 mnkr högre än budget. Den största variansen mot budget finns i inkomstutjämningsbidraget som blev drygt 10 mnkr högre än budgeterat. Den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna är fler antal invånare än beräknat.

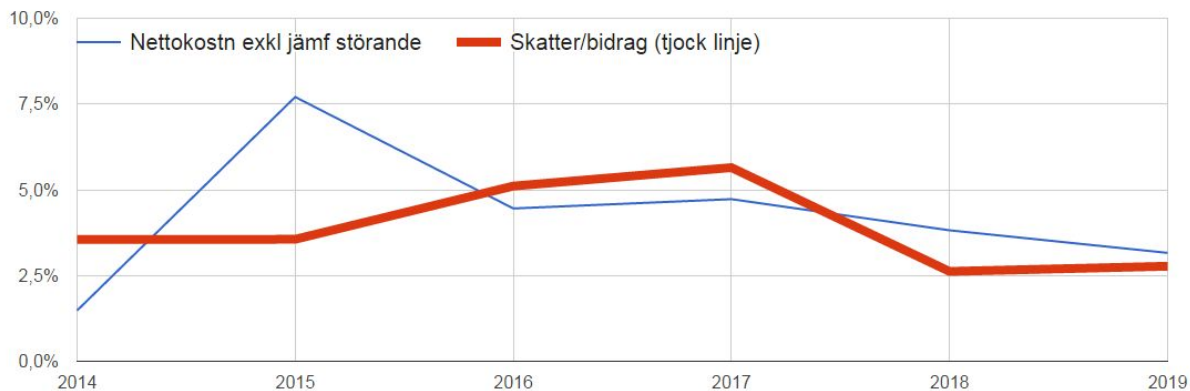
Finansnettot är väsentligen mindre i år än föregående år. I all huvudsak beror det på att kommunen i år inte realiserat några kapitalvinster hänförliga till värdepapper. De realiserade kapitalvinsterna har dock stigit med drygt 5 mnkr under året (se avsnittet nedan om medel för framtida pensioner).

Skatter/bidrags- och nettokostnadsutveckling

Under året har skatter/bidrag ökat med 5,1 % och nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster med 4,5 %. På fem år har skatter/bidrag ökat med 15,2 % och nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster med 14,6 %, det är alltså en långsiktig balans mellan intäkter och nettokostnader. Balansen beräknas att försämrats något under de kommande åren då kommunens överskott beräknas minska kommande år - dock fortfarande i linje med kommunens resultatmålet om en procent av skatter och bidrag. Detta som en konsekvens av att Salem, liksom landets övriga kommuner, går in i en tidsperiod där kostnadstrycket, pga demografiska förändringar, blir större än den förväntade tillväxten i skatteunderlaget.

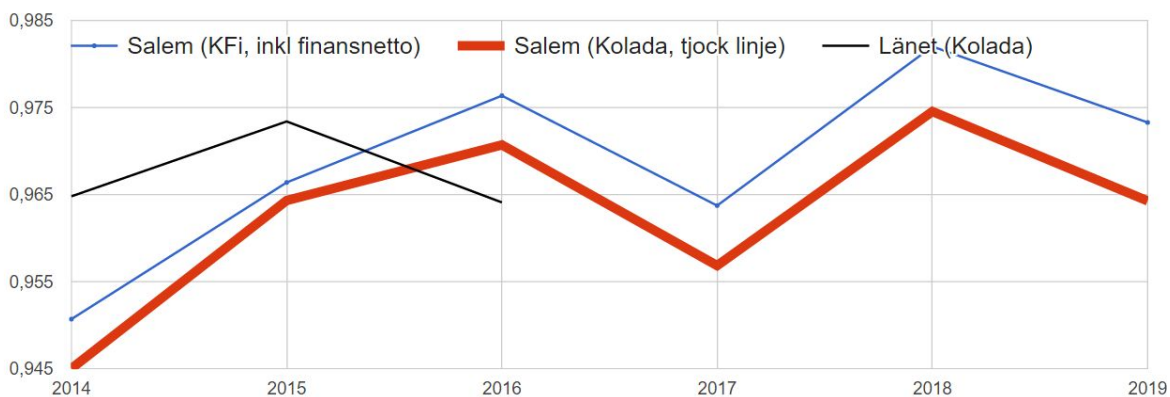
Intäkts-/kostnadsutveckling mot föregående år

Nettokostnadsutvecklingen

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämning visar hur stor del av intäkterna som går till den löpande verksamheten. En rimlig nivå är 96-98 % eftersom räntekostnader och delar av investeringarna skall finansieras med skatteintäkterna.

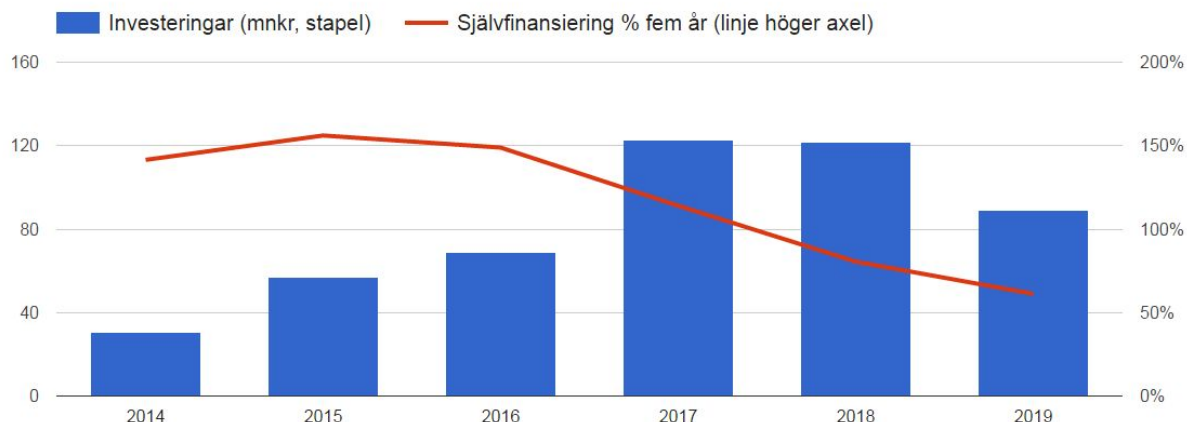
Nettokostnaders andel av intäkter i procent (exkl koncern)

Vi ser i diagrammet ovan att Salems kommun över tid, vid beslutad budget, ligger på en relativt tillfredsställande nivå.

Investeringar

Kommunens investeringsverksamhet bör präglas av god planering och framförhållning. En självfinansieringsgrad över 100 % innebär att kommunen klarar att minska sina skulder och öka det finansiella handlingsutrymmet.

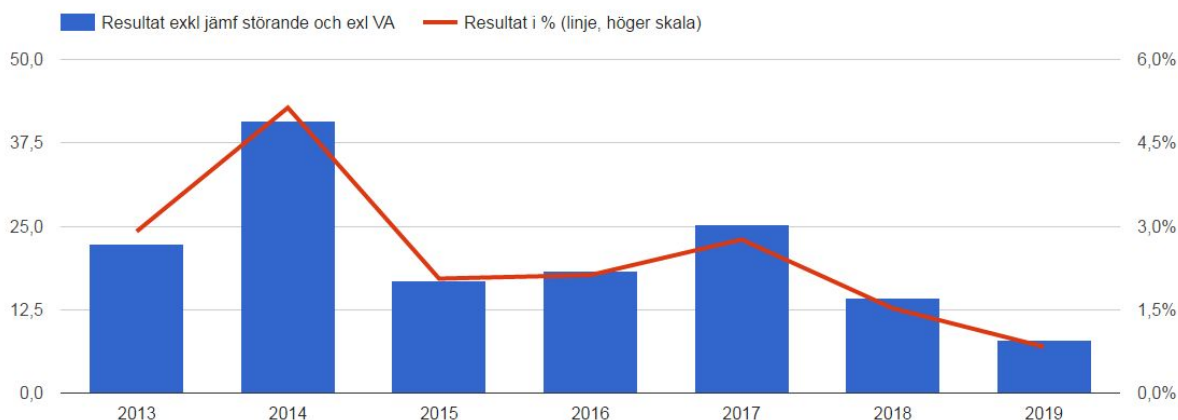

Kommunen nettoinvesterade för sammanlagt 69 mnkr 2016 (57 mnkr föregående år) och en viktig investering är den pågående utvecklingen av Rönninge centrum.

Genomsnittligt var nettoinvesteringarna under de senaste fem åren ca 42 mnkr per år. Kommunen finansierar investeringarna genom egna medel som består av överskott i resultaträkningen och avskrivningar, eller genom externa lån. Resultat och avskrivningar var under femårsperioden totalt 369,0 mnkr medan investeringarna uppgick till 211 mnkr. Självfinansieringsgraden över fem år utgjorde 149 % (156 % per föregående år). Framåt i tiden kommer finansieringsgraden, utifrån i dagsläget beslutade investeringar, uppvisa rejält sjunkande tal pga högre planerade investeringsnivåer. Detta då kommunen planerar för ökad bostadsbyggande medförandes fler medborgare - och därför behöver investera i framför allt förskolor och ny grundskola.

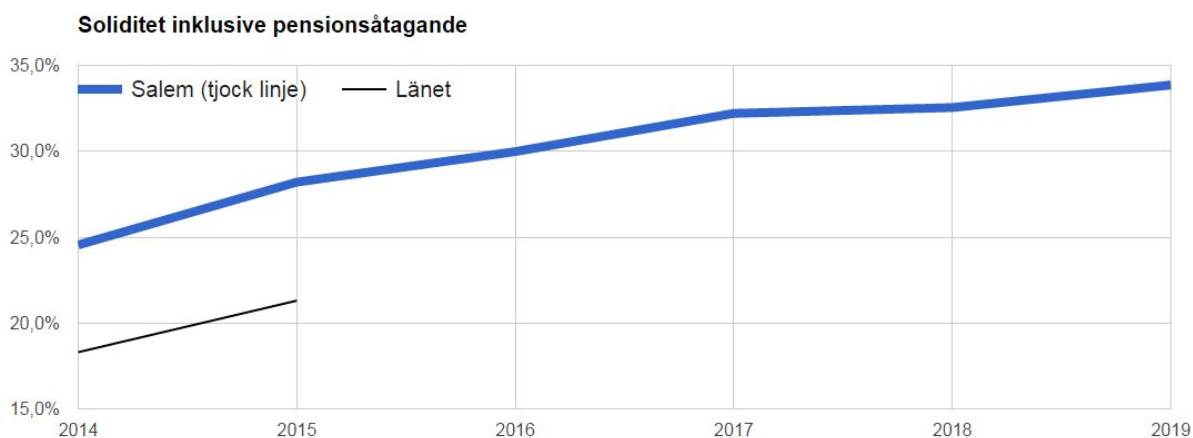
Årets resultat

Målet är att resultat exklusive VA-verksamhet och jämförelsestörande poster ska vara minst 1 % av skatter och bidrag. Årets resultat 2016 var 18,3 mnkr eller 2,1 % (21,5 mnkr inklusive jämförelsestörande poster) medan budget var 8,6 mnkr (11,0 mnkr inklusive jämförelsestörande poster). 2015 var resultatet 16,9 mnkr eller 2,1 % (30,2 mnkr inklusive jämförelsestörande poster). Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppvisar därmed en relativt jämn nivå jämfört tidigare år (år 2014 undantaget - pga ett exceptionellt gott, ej budgeterat, resultat). Blickar vi framåt förväntas Salems kommun, liksom övriga kommuner i Sverige, få en kärvare ekonomi. Detta pga av en ökande kostnadsutveckling som inte matchas av en motsvarande tillväxt i skatteunderlaget. Detta pga en växande befolkning med både fler unga och gamla, vilket skapar ökad efterfrågan på förskola/skola samt äldreomsorg.

Soliditetsutvecklingen

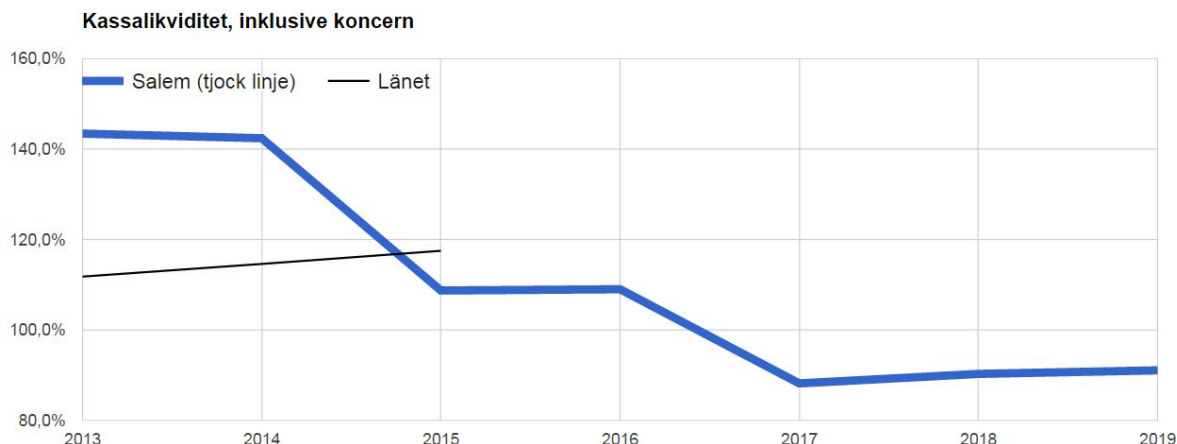
Soliditeten är det viktigaste måttet på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Det anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen själv finansierat. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring.

Soliditeten har stegvis förbättrats från bottenläget 11,4 % 2007. År 2016 har kommunens soliditet förbättrats ytterligare tack vare gott årsresultat och den uppgår nu till 30,0 %. Detta är bra jämfört med det senast kända länssnittet (2015) som var 21,3 %. Soliditeten förväntas få en fortsatt positiv utveckling även kommande år.

Betalningsförmåga på kort sikt

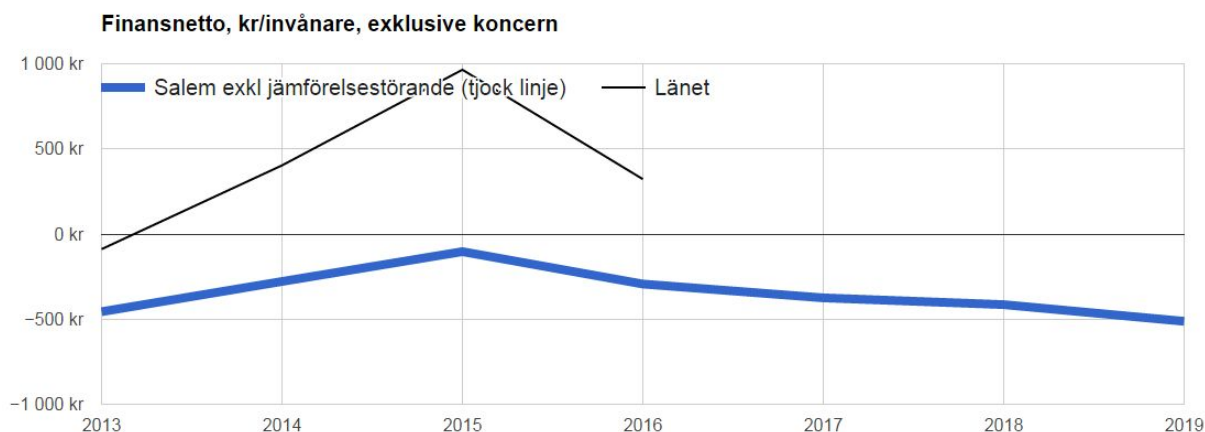
Ett sätt att mäta kommunens betalningsförmåga på kort sikt är kassalikviditeten: omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder. Vid värdet 100 % har kommunen likviditet motsvarande de kortfristiga ekonomiska åtagandena.

Kommunens kassalikviditet har under några år varit relativt hög. Kommunen har nu medvetet valt att finansiera en del av dess investeringar med hjälp av befintlig likviditet och därigenom hålla nere låneskulden. Det förhållningssättet kommer att fortsätta att hållas intills kommunens ökade investeringsvolymerna behöver mötas med nyupplåning.

Ränterisk - finansnetto

Finansnettot anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter. Kommunens riskexponering för ränteförändringar blir också större vid hög upplåning.

Finansnettot är negativt. Kommunen har räntekostnader för lån som inte balanserar ut att finansiella intäkter. Delvis beror detta på att kommunen har orealiserade värdeökningar i kommunens värdepappersportfölj. Den dag kommunen väljer att realisera dessa genom försäljning kommer det bokförda finansnettot sannolikt att förbättras. Långsiktigt kan vi dock också förutspå att de ökade investeringsvolymerna kommer att medföra nyupplåning vilket i sin tur skapar ökat tryck på finansnettot.

Borgensförbindelser

Borgensförbindelser innebär ett risktagande men bedöms som lågt då samtliga åtaganden bedöms ligga i de två lägsta riskklasserna (av fyra). Under året var åtagandena 337 mnkr (2015 365 mnkr). Huvuddelen är borgensåtaganden för Pysslingen som driver Parkskolan och Rosenlundskolan samt

kontrakterad hyrestid i inhyrda lokaler avseende kommunens nya äldreboende i Söderby Park.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtagandena består av avsättningar i balansräkningen med 58,9 mnkr (51,6 mnkr 2015) och ansvarsförbindelse utanför balansräkningen med 279,0 mnkr (293,9 mnkr 2015). Avsättningarna avser förmånsbestämd ålderspension, PA-KL-pension och efterlevandepensioner. Avsättningen minskade 2016 med 7,3 mnkr. Ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen, som avser pensionsrätt intjänad t o m 1997, minskade under 2016 med 14,9 mnkr främst på grund av utbetalningar. Framtidsprognoser är vanskliga med tanke på bl.a. ränteutveckling och andra aktuariella antaganden

Medel för framtida pensioner

Under året har världens börser haft en varierad utveckling där de flesta dock, efter stora svängningar, avslutat positivt. Den svenska börsen SIX PRX slutade med en uppgång under året på 9,6% emedan de svenska långa räntorna har fallit något under året. Konsolideringen är 8,7 procentenheter högre än vid förra årsskiftet och avslutade året på 119 %. Detta ska jämföras med säkerhetsgolvet på 90%, vilket ger en marginal på 24,4% i möjlig värdeminskning på tillgångarna innan de når säkerhetsgolvet. Med de kapitalplaceringar på 77,7 mnkr kommunen gjort för att möta pensionsåtagandena reduceras de kostnader för pensioner som skjuts på framtidens skattebetalare. Denna konsolidering avser den del av ansvarsförbindelsen som utgör toppen av utbetalningarna åren 2012-2032, nämligen överstigande 10,5 mnkr per år. Då beräknas effekterna av pensionsskulden inte få inverkan på kärnverksamheten.

TILLGÅNGSALLOKERING

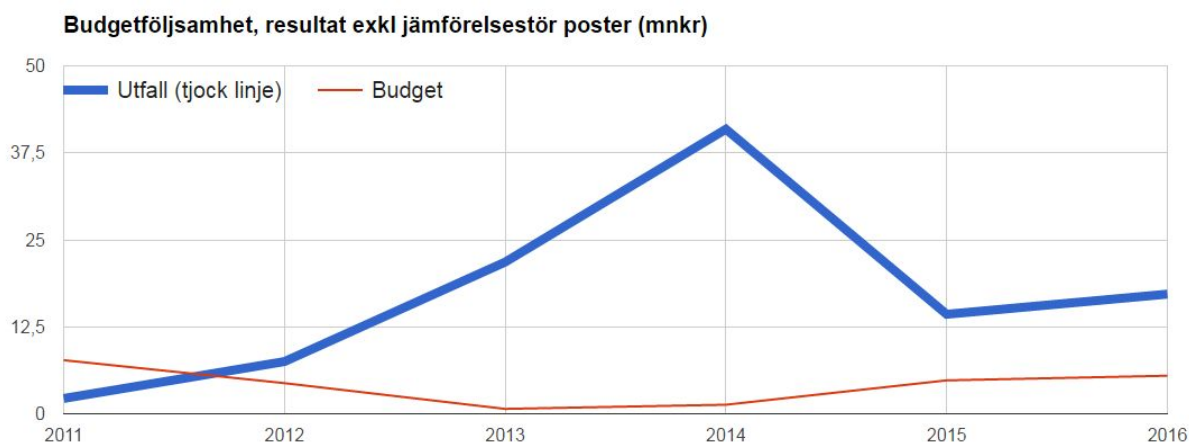

Under 2016 har tillgångarna i pensionsfonden stigit med 9,0% rensat för insättningar och uttag, vilket leder till ett totalt värde på 77,7 mnkr per årsskiftet. Den positiva utvecklingen beror på en god

utveckling i större delen av portföljen. Aktieandelen var 39 % vid såväl årsskiftet 2016 som år 2015. Merparten av portföljen består för närvarande av längre realräntor (50 %) som matchar avsedd del av skulden i kombination med ett mindre inslag av kortare nominella räntor. Kreditvärdigheten på kommunens räntebärande innehav är mycket hög och närmare 65% utgörs av minst AA ratade motparter. Det övergripande förvaltningsmålet ligger kvar tillsvidare.

Redogörelse enligt Rådet för kommunal redovisningsrekommendation nr 7	2015	2016
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	51,6	58,9
Ansvarsförbindelser	293,9	279,0
Finansiella placeringar – utgående bokfört värde	-59,2	-60,2
Totala förpliktelser/finansiella placeringar (bokfört värde)	286,3	277,7
Finansiella placeringar marknadsvärde	71,3	77,6
Finansiella placeringar, marknadsvärde minus bokfört värde	12,1	17,4
Summa realisationsvinster	4,1	0,2
Realiserad vinst som andel av orealiserad vinst, %	33,9%	1,1 %

Budgetföljsamhet

Under den senaste sexårsperioden har årets resultat varit högre än budgeterat alla år utom 2011 (jämförelsestörande poster är exkluderade) Detta beror på en försiktig budgetering samt återhållsamhet med kommunens kostnader.

Prognossäkerhet

Samtliga nämnder har som nämndmål under övergripande mål 9 "Salems kommun ska ha en stabil ekonomi" att årsutfallet ska vara lika med eller bättre än prognos 1 som görs utifrån ackumulerat utfall per mars.

(Tkr)	Budget	Prognos 1 (*)	Utfall (**)	Avvik P1 vs utfall
Nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	835 950	-10 500	524	+1,2 %

(*) prognosavvikelse prognos vs budget per mars, (**) utfall 2016 vs budget

I helårsprognosen per mars förutspådde nämnderna en nettokostnadsavvikelse mot budget på -10,5

mnkr exklusive jämförelsestörande poster. Utfallet blev alltså + 11 mnkr bättre än marsprognosen, en prognosavvikelse på +1,2 %. Avvikelsen är positiv och prognossäkerheten är totalt sett tillfredsställande på denna nivå då avvikelsen mellan utfallet och prognos 1 är cirka en procent.

Medarbetare

Inledning

Ett av kommunens övergripande mål är att vara en attraktiv arbetsgivare.

Syftet är att kunna locka, rekrytera och behålla personal med rätt kompetens, engagemang och förståelse för uppdraget så att kommunen kan leverera service och tjänster av hög kvalitet till kommunens medborgare.

Medarbetarna i Salems kommun fortsätter att uppvisa ett högt engagemang.

Den mätning av hållbart medarbetarengagemang, HME, som genomfördes i enkätform under hösten 2016 visade på ett fortsatt gott resultat.

Personalstruktur

Bakgrundsfakta	2014	2015	2016
Antal månadsavlönade	1018	1039	1127
Andel tillsvidareanställda	85,2 %	86,7%	86,2%
Andel heltidssysselsatta	69,5%	70,9%	71,4%
Andel kvinnor	78,2%	79,6%	78,5%
Medelålder	45 år	45,8 år	44,9 år
Antal pensionsavgångar	21	18	22
Arbetad tid av överenskommen tid	76,7%	76,6%	75,0%
Andel anställda utan redovisad sjukfrånvaro	30,2%	29,5%	37,18%
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dgr	3,06%	3,34%	2,93%
Total sjukfrånvaro enl obl redovisning	7,3%	7,7%	7,2%
Andel långtidssjukfrånvaro (längre än 60 dagar) av den totala sjukfrånvaron	54,3%	52,8%	51,4%

Tabell 1. Andel tillsvidareanställda, andel heltidssysselsatta och andel kvinnor mäts mot antal månadsavlönade.

Antalet månadsavlönade har ökat jämfört med tidigare år, främst inom Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen. På socialförvaltningen är ökningen störst på Björkåsen och inom äldreomsorgen. På Björkåsen beror ökningen på utökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn och inom äldreomsorgen på det nyöppnade äldreboendet. På Barn- och utbildningsförvaltningen beror ökningen på ökat elevantal på olika grundskolor och på ökat intag till gymnasieskolan. Den största ökningen återfinns på Rönninge skola och på Rönninge gymnasium.

Andelen heltidssysselsatta ökar långsamt men stadigt.

Sjukfrånvaron har sjunkit med 0,5 procentenhet, läs mer under Arbetad tid och frånvaro.

Antal anställda fördelat per förvaltning

I nedanstående tabell framgår att antalet månadsavlönade har ökat inom Barn- och utbildningsförvaltningen samt Socialförvaltningen.

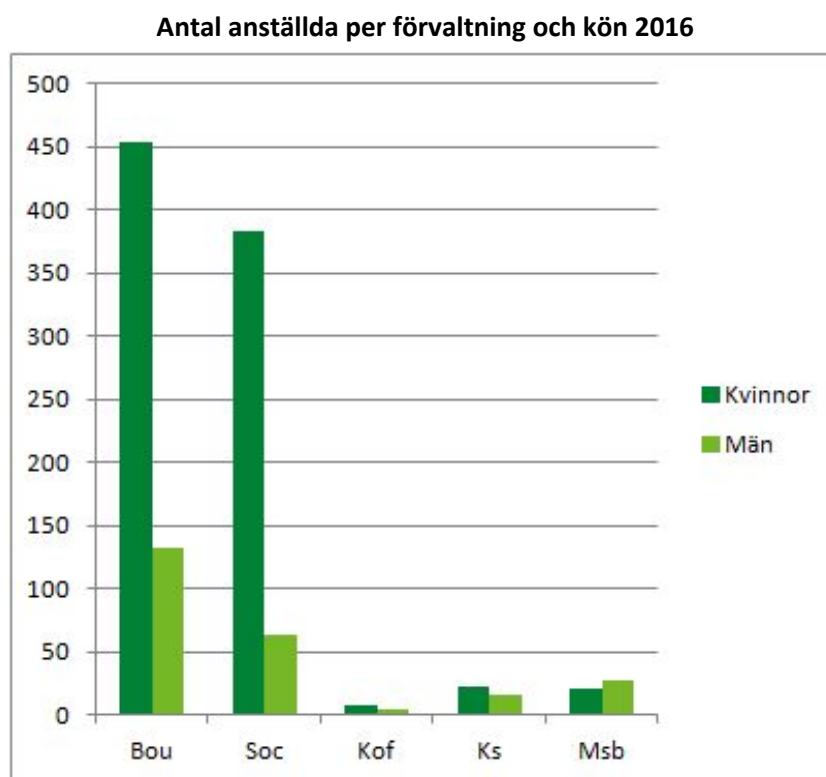

Diagram 2.1 Antal anställda (tillsvidare samt tidsbegränsat månadsavlönade)

	BoU	Soc	KoF	KS	MSB
2015 Kvinnor	430	333	10	25	22
2015 Män	125	51	7	13	26
2016 Kvinnor	453	383	8	23	20
2016 Män	132	64	4	16	27

Tabell 2.1 Antal anställda (tillsvidare samt tidsbegränsat månadsavlönade) uppdelat på kön och förvaltning (BoU=Barn- och utbildningsförvaltningen, Soc=Socialförvaltningen, KoF=Kultur- och fritidsförvaltningen, KS=Kommunstyrelseförvaltningen, MSB=Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen)

Anställda fördelat på sysselsättningsgrad och kön

Andelen heltidsanställda utgör närmare 74,2%¹, en siffra som långsamt men stadigt ökar år från år. Andelen män med heltidssysselsättning har ökat med 0,4 % och kvinnorna har ökat sin andel med 1,0%.

	Heltid 100%		75-99%		74% eller lägre	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2013	67,8%	77,9%	15,8%	7,2%	16,3%	14,9%
2014	69,8%	84,7%	17,5%	4,7%	12,6%	10,6%
2015	70,9%	83,3%	15,8%	7,0%	13,2%	9,7%
2016	71,9%	83,7%	16,1%	9,2%	12%	7,1%

Tabell 2.2 Andelen tillsvidareanställda fördelat på sysselsättningsgrad och kön.

Åldersstruktur

Medelåldern för alla anställda är 44,9 år, en siffra som legat tämligen konstant under de senaste åren.

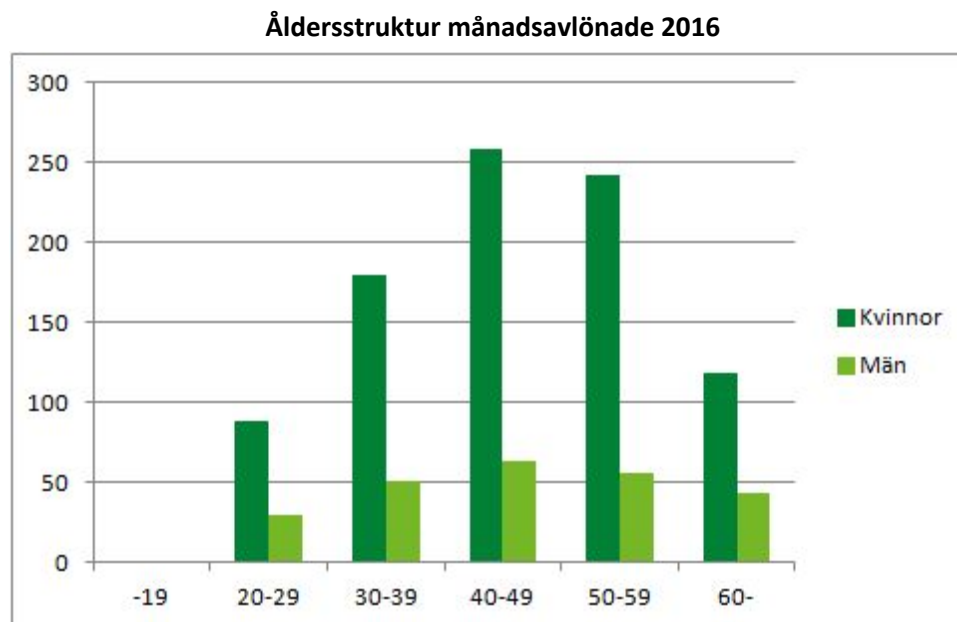

Diagram 2.3 Åldersfördelning anställda (tillsvidare samt tidsbegränsat månadsavlönade)

¹ Beräknat på antal tillsvidareanställda

Pensionsavgångar

22 personer valde under år 2016 att avgå med ålderspension. Nedanstående visar antalet personer som uppnår 65 års ålder under de närmast kommande åren. Hur många som väljer att gå i ålderspension vid fyllda 65 är svårt att prognostisera, men trenden är att allt fler stannar längre tid i arbetslivet.

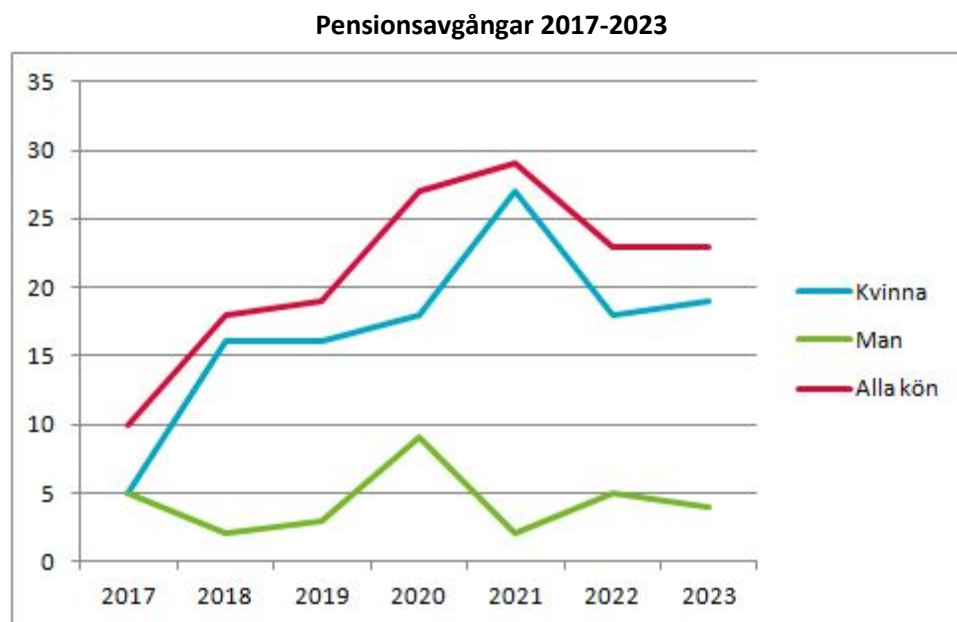

Diagram 2.4 Antal tillsvidareanställda som uppnår 65 års ålder under en sjuårsperiod.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	6	15	17	15	26	18	19
Män	5	2	3	9	3	5	4
Totalt	11	17	20	24	29	23	23

Tabell 2.4 Antal tillsvidareanställda som uppnår 65 års ålder under en sjuårsperiod.

Personalkostnader

Bruttolönekostnader

Totalt utbetalda bruttolöner uppgick till närmare 386,9 mkr vilket är en ökning från 2015 med 39,1 mkr. I nedanstående diagram redovisas lönekostnader som ingår i den totala bruttolönekostnaden. Att bruttolönekostnaden gått upp beror på en ökning av verksamheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen och inom Socialförvaltningen samt den årliga löneuppräkningsen. Personalkostnader, såsom arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension är inte inräknade i redovisningen.

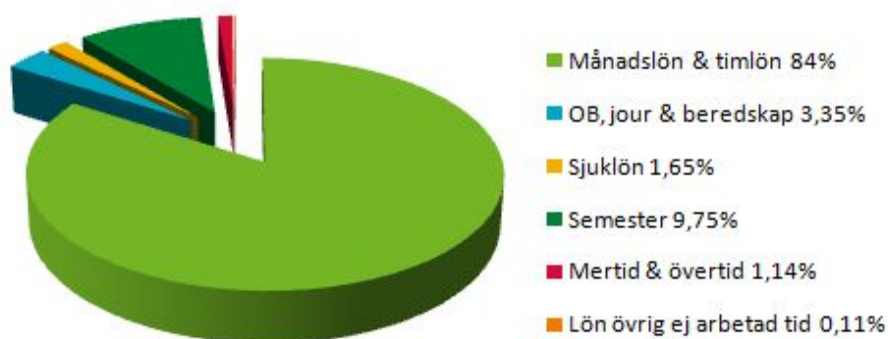

Diagram 3.1 Bruttolönekostnader

Semesterlöneskuld

	2014	2015	2016
Semestergrupp 1 - Semesterdagar, i mnkr	10,4 mkr	11,3 mkr	11,5 mkr
Semestergrupp 1 - Semesterdagar, antal dagar	6 972 dagar	7 453 dagar	7423 dagar
Semestergrupp 3 - Semestertimmar, i mnkr			2,6 mkr
Semestergrupp 4 - Ferie	6,8 mkr	7,0 mkr	7,7 mkr
Semestergrupp 8 - Uppehåll	0,4 mkr	0,4 mkr	0,5 mkr

Tabell 3.2 Semesterlöneskuld exkl PO kostnader

Totala antalet sparade semesterdagar är 7423, en obetydlig minskning från 2015. Sedan 2013 arbetar några verksamheter på Socialförvaltningen på årsarbetstid med semestertimmar. Ytterligare verksamheter på Socialförvaltningen gick över till semestertimmar 2014. Tidigare siffror än 2016 för semesterlöneskuld semestergrupp 3 saknas då statistiksystemet inte kunnat leverera denna siffra. Kostnaden har hanterats då den uppkommit.

Semesterlöneskuldens storlek bevakas aktivt och verksamheterna medvetandegörs årligen om vikten av att arbetstagarna tar ut så mycket semester som möjligt.

Utbetalda pensioner

2014	2015	2016
12,06 mkr	13,10 mkr	12,58 mkr

Tabell 3.3 Utbetalda pensioner exkl PO kostnader.

Pensionsskuld

	2014	2015	2016
Förmånsbestämd tjänstepension (Den förmånsbestämda tjänstepensionen gäller arbetstagare som har en lön som överstiger 7,5 i inkomstbasbelopp)	42,0 mkr	41,5 mkr	47,1 mkr
Avgiftsbestämd tjänstepension (Avgiftsbestämd tjänstepension är den del av tjänstepensionen som den anställda själv placerar)	15,4 mkr	16,9 mkr	18,3 mkr
Ansvarsförbindelse (Ansvarsförbindelsen infattar intjänade förmåner enligt tidigare pensionsavtal)	246,4 mkr	229,7 mkr	218,2 mkr

Tabell 3.4 Pensionsskuld exkl löneskatt.

Kompetensförsörjning

Rekrytering

Kommunen har januari till december 2016 haft 192 tillsvidarejänster och 50 tidsbegränsade tjänster utannonserade i webbverktyget för rekrytering. I genomsnitt fanns 12 sökande per rekrytering. Det är en minskning sedan föregående år då det i genomsnitt fanns 24 sökande per annons. Minskningen kan bero på att vissa grupper blivit alltmer svårrekryterade. Exempel på detta finner man framför allt inom Barn- och Utbildningsförvaltningens område, såsom t ex lärare, speciallärare och modersmåls lärare. Jämförelsen av antalet sökanden är något osäker beroende på byte av leverantör av digitalt rekryteringsverktyg.

Av kommunens ca 1130 medarbetare med månadslön är färre än hälften, 39 %, bosatta i kommunen. I övrigt sker en omfattande inpendling för arbete i Salems kommun.

Drygt 34% av medarbetarna är bosatta i grannkommunerna Södertälje och Botkyrka, ett fyrtiotal bor i Stockholms mer centrala delar och många bor i övriga söderförorter.

Medarbetare pendlar också från ett antal förorter runt Stockholm, även så långt bort som Täby och Värmdö. Salem har ett stort geografiskt område och en stor befolkningsmängd att rekrytera ifrån.

Personalomsättning

Personalomsättning definieras som antal externa avgångar på egen begäran/antal tillsvidareanställda månadsavlönade. Personalomsättningen för Salem har ökat ca 1 procentenhet från 9,36% till 10,39% mellan 2015 och 2016.

Personalomsättning i procent

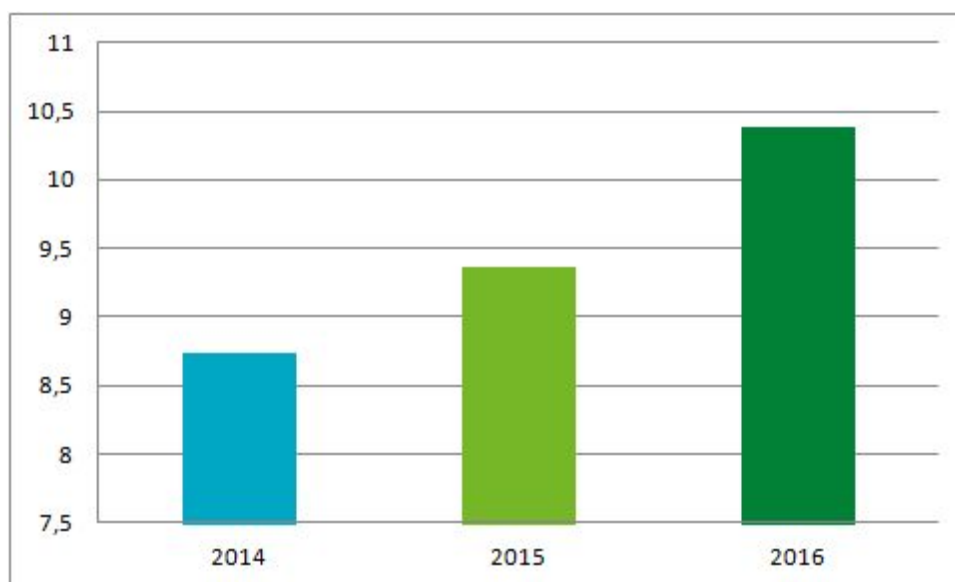

Diagram 4.2 Personalomsättning 2014-2016.

Personalomsättning per förvaltning

Förvaltning	Personalomsättning
Kommunstyrelsens förvaltning	8,75%
Barn- och utbildningsförvaltningen	8,75%
Socialförvaltningen	9,60%
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	25,71%
Kultur- och fritidsförvaltningen	41,34%

Tabell 4.2 Personalomsättning per förvaltning 2016. Uppsägning pga egen begäran.

Inom KoF beror den höga rörligheten på att en stor del av personalen vid fritidsgården slutat.

Personalomsättning Lärare

Befattning	Personalomsättning
Fritidspedagog	10,48%
Förskollärare	9,52%
Lärare grundskola, tidigare år	5,12%
Lärare grundskola, senare år	22,12%
Lärare gymnasium, allmänna ämnen	14,54%
Lärare gymnasium, yrkesämnen	38,35% (litet antal)
Specialpedagog	17,26% (litet antal)

Tabell 4.2 Personalomsättning Lärare 2016. Uppsägning pga egen begäran.

Rörligheten för socialsekreterare är fortsatt hög, såväl inom länet som i Salems kommun, med en rörlighet på 17%, en siffra som dock är ca 5 procentenheter lägre än 2015.

En gemensam nämnare är att drygt 76 % av de 101 personer som valt att sluta tillhör den grupp som pendlar in till kommunen. En teori är att man fått nya arbeten närmare hemmet och kanske också lyckats förhandla upp sin lön i den konkurrens om arbetskraft som för närvarande råder.

Kompetensutveckling

Den avgörande betydelsen för medborgarnas upplevelser av goda resultat är den kunskap och kompetens som personalen inom olika verksamheter besitter. Som en följd av ökade krav på formella kunskaper, inte minst i lagstiftning av skilda slag, krävs idag minst gymnasieutbildning eller motsvarande vid nyrekrytering inom samtliga yrkeskategorier, såsom undersköterska, barnskötare, måltidspersonal etc. Fortlöpande behov av kompetensutveckling för medarbetare hanteras av förvaltningarna, utifrån yrkesspecifika krav och eventuella förändringar i lagstiftning inom respektive område.

Kommunen har under 2016 genomfört två introduktionsdagar för nyanställda medarbetare för att ge en övergripande bild av kommunens uppdrag, verksamhetsområden och inte minst för att ge ökad kunskap om hur kommunen styrs.

Ett gott ledarskap är en viktig faktor för att medarbetarna ska kunna göra ett bra arbete. Den enkät om hållbart medarbetarengagemang som genomfördes under hösten visade på ett fortsatt gott resultat. Som en del i kommunens arbete med ledarskapsutveckling genomförs kontinuerligt en hel del olika insatser. Bland annat genomförs en introduktionsutbildning om 6 halvdagar för målgruppen chefer under vår och höst. Under tidig vår 2016 genomfördes också en arbetsrättsutbildning för samtliga chefer i kommunen.

Under året har också 16 nyblivna chefer eller chefer med kort erfarenhet genomgått en sexdagarsutbildning på temat Ny som chef. Utbildningen finansierades av de extra medel för kompetensutveckling som tillfördes under 2016. Övriga kompetensutvecklingsinsatser som genomförts för chefer under 2016 har koncentrerats till arbetsmiljöfrågor ur olika aspekter samt rehabilitering. Den årliga heldagen med alla kommunens chefer genomfördes i på temat styrning av offentlig sektor och hur man arbetar med medarbetarnas motivation.

Det arbete som påbörjades år 2013 med implementering av kompetensbaserad personalstrategi har fortsatt. Under 2016 har mål- och uppdragsbeskrivningar med åtföljande kravprofiler tagits fram i samband med nyrekrytering av ett antal personalkategorier. Kravprofilerna lägger grund bl a för att rekrytering sker på samma sätt i kommunen, att kompetenskrav definieras, att behov av kompetensutveckling tydliggörs, att omplaceringsarbete underlättas och chefer ges ökade möjlighet att utvärdera prestationer utifrån krav i arbetet.

Under 2016 startades ett projekt i samarbete med ett antal enheter inom Socialförvaltningen i syfte att använda mål- och uppdragsbeskrivningar som grund för medarbetarsamtal och lönesättningssamtal. Det vidare syftet är att tydliggöra varje arbetstagares koppling till kommunens övergripande mål och till mer specifika mål i det arbete man är anställd att utföra. Projektet kommer fortsätta under 2017.

Arbetad tid och frånvaro

Fördelning av totalt tillgänglig arbetstid enligt avtal

I nedanstående redovisning ingår tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda som är månadsavlönade. Procentsatsen är beräknad i förhållande till arbetstid enligt avtal. Av den totalt tillgängliga arbetstiden utgör 74,37% arbetad tid vilket är en minskning från föregående år (76,6%).

Redovisad sjukfrånvaro nedan avser månadsanställda enligt kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB) och ska inte förväxlas med den obligatoriska sjukfrånvaron som redovisas i kommande avsnitt där även t ex personer i arbetsmarknadsåtgärder ingår.

Arbetstid enligt avtal och frånvaro 2016

Arbetad tid	74,37%
Mertid / Övertid	0,94%
Semester	7,22%
Ferie	3,48%
Sjukfrånvaro	7,24%
Övrig frånvaro	6,76%

Tabell 5.1 Andel arbetstid enligt avtal och frånvaro

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Från och med den 1 juli 2003 är samtliga arbetsgivare skyldiga att redovisa uppgifter om sjukfrånvaro i årsredovisningen. Alla anställda, med månadslön, enligt Allmänna Bestämmelser (AB) samt PAN-avtalet ingår liksom personer sysselsatta i arbetsmarknadsåtgärder enligt beredskapsavtalet (BEA). Det huvudsakliga syftet med den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen är att skapa ett material som är jämförbart över sektorsgränser. Sju nyckeltal på sjukfrånvaron ska redovisas, se tabeller nedan.

Nyckeltal 1: Total sjukfrånvarotid

Sjukfrånvaron har under 2016 minskat med en 0,5 procentenheter, från 7,7% år 2015 till 7,2%. Vanliga diagnoser är som tidigare år psykisk ohälsa samt sjukdomar i rörelseorganen.

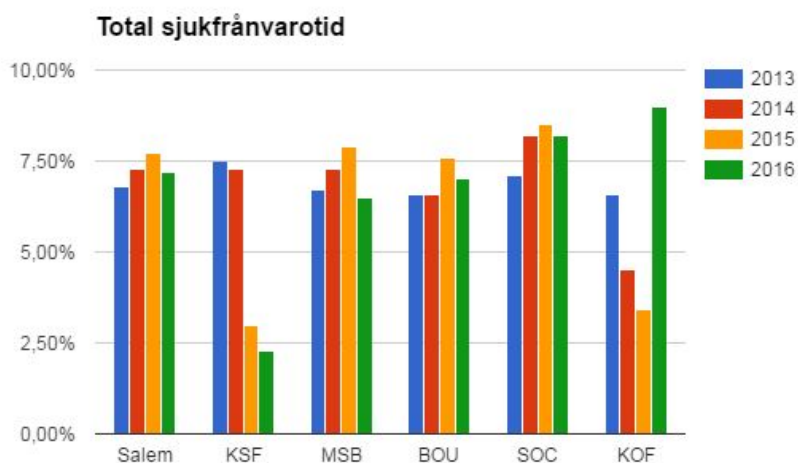

Diagram 5.2.1 Total sjukfrånvarotid per anställd och år indelat på förvaltningar och hela kommunen under de senaste fyra åren. Beräkning: total sjukfrånvarotid dividerat med sammanlagd ordinarie arbetstid.

	Salem	KSF	MSB	BOU	SOC	KOF
2013	6,8%	7,5%	6,7%	6,6%	7,1%	6,6%
2014	7,3%	7,3%	7,3%	6,6%	8,2%	4,5%
2015	7,7%	3,0%	7,9%	7,6%	8,5%	3,4%
2016	7,2%	2,3%	6,5%	7,0%	8,2%	9,0%

Tabell 5.2.1 Total sjukfrånvarotid per anställd och år indelat på förvaltningar och hela kommunen under de senaste fyra åren. Beräkning: total sjukfrånvarotid dividerat med sammanlagd ordinarie arbetstid.

Beträffande KSF, MSB och KOF skall procenttalen tolkas med stor försiktighet eftersom personalgrupperna är små. En enskild persons sjukfrånvaro ger kraftigt utslag på procenttalet.

Nyckeltal 2: Långtidssjukfrånvaro

Andelen långtidssjukfrånvaro i förhållande till den totala sjukfrånvaron utgör 51,4 %. Detta innebär en minskning med 1,4 procentenheter jämfört med 2015.

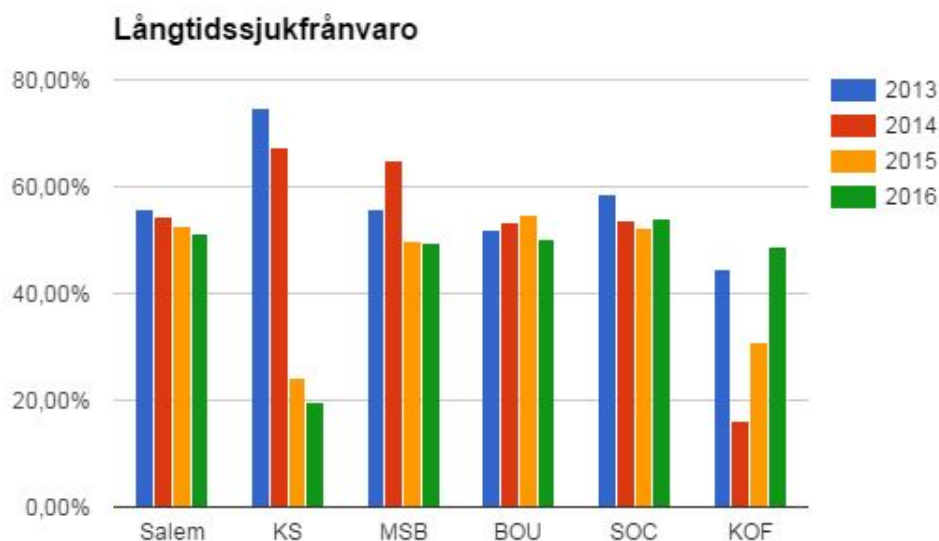

Diagram 5.2.2 Andel långtidssjukfrånvaro indelat på förvaltningar under de senaste tre åren. Beräkning: summa tid med långtidsfrånvaro (60 dagar eller mer) dividerat med total sjukfrånvaro.

	Salem	KS	MSB	BOU	SOC	KOF
2013	55,8%	74,7%	55,8%	51,9%	58,7%	44,7%
2014	54,3%	67,3%	64,8%	53,4%	53,6%	16,1%
2015	52,8%	24,1%	49,9%	54,9%	52,2%	31,0%
2016	51,4%	19,6%	49,5%	50,1%	54,1%	48,9%

Tabell 5.2.2 Andel långtidssjukfrånvaro indelat på förvaltningar under de senaste tre åren. Beräkning: summa tid med långtidsfrånvaro (60 dagar eller mer) dividerat med total sjukfrånvaro.

Nyckeltal 3 och 4: Sjukfrånvaro fördelat på kvinnor och män

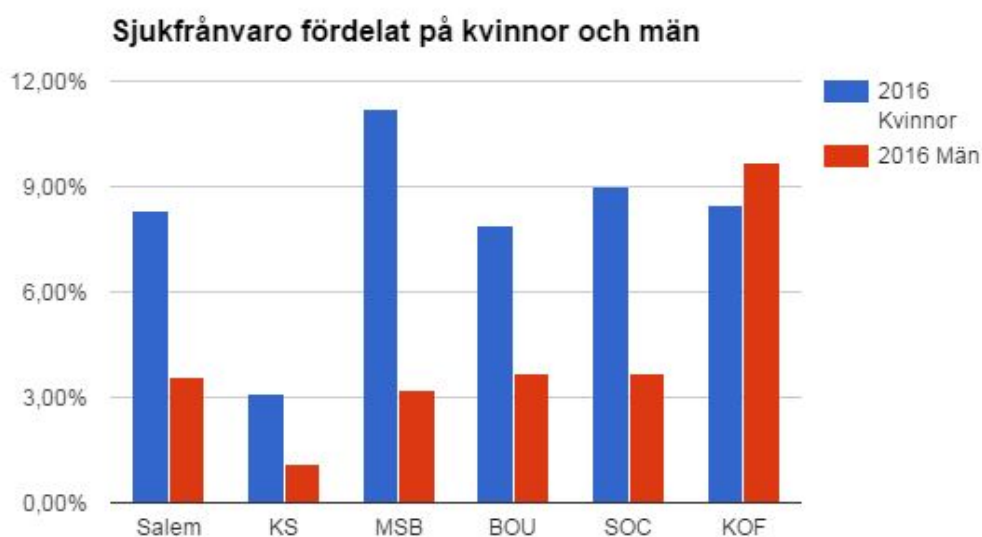

Diagram 5.2.3 Sjukfrånvarotid indelat på kön och förvaltning.

	Salem	KS	MSB	BOU	SOC	KOF
2015 Kvinnor	8,9%	4,1%	12,6%	8,5%	9,6%	4,5%
2015 Män	3,7%	1,1%	4,7%	4,5%	2,6%	2,2%
2016 Kvinnor	8,3%	3,1%	11,2%	7,9%	9,0%	8,5%
2016 Män	3,6%	1,1%	3,2%	3,7%	3,7%	9,7%

Tabell 5.2.3 Sjukfrånvarotid indelat på kön och förvaltning.

Nyckeltal 5, 6 och 7: Sjukfrånvaro indelat i åldersgrupper

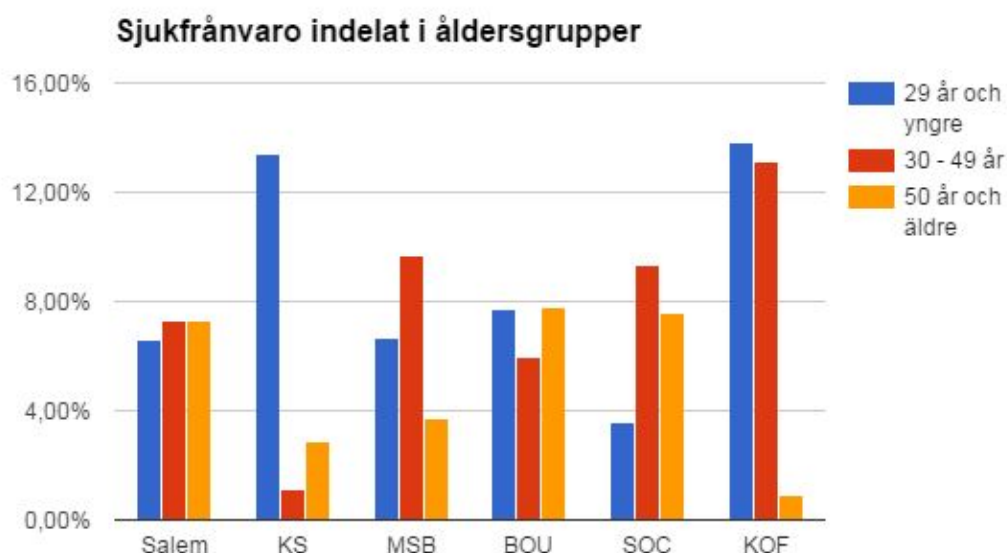

Diagram 5.2.4 Total sjukfrånvarotid indelat i åldersgrupper och per förvaltning. Beräkning: summa sjukfrånvarotid per åldersgrupp dividerat med sammanlagd ordinarie arbetstid.

	Salem	KS	MSB	BOU	SOC	KOF
29 år och yngre	6,6%	13,4%	6,7%	7,7%	3,6%	13,8 %
30 - 49 år	7,3%	1,1%	9,7%	6,0%	9,3%	13,1 %
50 år och äldre	7,3%	2,9%	3,7%	7,8%	7,6%	0,9%

Tabell 5.2.4 Total sjukfrånvarotid indelat i åldersgrupper och per förvaltning. Beräkning: summa sjukfrånvarotid per åldersgrupp dividerat med sammanlagd ordinarie arbetstid.

2015 var sjukfrånvaron som högst i åldersgruppen 50 år och äldre. Sjukfrånvaron har minskat i denna grupp, från 8,0% till 7,3%. Sjukfrånvaron är nu relativt jämt fördelad över de olika åldersgrupperna.

Övrig sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro indelat på antal dagar

	Dag 1-14	Dag 15-90	Dag 91-
2015	3,34%	1,83%	2,58%
2016	2,93%	1,55%	2,78%

Tabell 5.3.1 Sjukfrånvaro indelat på dagar i %, för månadsavlönade.

Sjukfrånvaron har ökat i hela riket sedan år 2010. Salems kommun tycks dock vara på väg att bryta trenden eftersom sjukfrånvaron minskat på totalen samt i kategorierna dag 1-14 och dag 15-90..

Varje personalansvarig chef har rehabiliteringsansvar. HR-enheten har dock som rutin att med jämna mellanrum, på övergripande nivå, se över antalet långtidssjuka på hel- och deltid och bevaka att rehabiliteringsarbetet i verksamheterna fortskrider så effektivt som möjlig inom alla verksamheter så att ingen sjukskriven glöms bort.

Våren 2016 genomfördes en workshop för chefer med ämnet rehabilitering. Sammanlagt deltog ca 25 chefer med pågående rehabiliteringsärenden. Fokus för utbildningen var de olika delarna i rehabiliteringsprocessen och deltagande chefer gavs möjlighet att lära av varandra om arbetet med rehabilitering, arbetsanpassning med mera.

Arbetsmiljö

Under 2016 har kommunen genomfört en utbildningssatsning för chefer inom arbetsmiljö. Utbildningssatsningen påbörjades under februari månad med en utbildning om en ny författning gällande organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4. Senare under våren hölls en fördjupande arbetsmiljöutbildning för samtliga skyddsombud och chefer på temat kränkande särbehandling.

En digital arbetsmiljöutbildning, Sunt Arbetsliv, framtagen av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i samarbete med centrala fackförbund, har lagts ut på kommunens intranät. Syftet är att ge möjlighet till utbildning av alla anställda på varje arbetsplats inom arbetsmiljöområdet.

På samma sätt har också en digital arbetsmiljöutbildning med politiker som målgrupp lagts ut på intranätet för att möjliggöra självstudier i vad politikers arbetsmiljöansvar innebär. Våren 2016 hölls även en arbetsmiljöutbildning för politiker med temat "Politikers arbetsmiljö", under medverkan av en arbetsrättsjurist från SKL.

Under hösten 2016 genomfördes den årliga grundutbildningen i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud samt en specialinriktad arbetsmiljöutbildning för skolledare.

Friskvård

Alla medarbetare erbjuds ett friskvårdskort med ett brett utbud av friskvårdsaktiviteter i Säby sim- och sporthall som drivs av Medley AB. I kortet ingår styrketräning, motionssimning, vattengymnastik och gruppträning.

Alla månadsanställda med en tillsvidareanställning eller en tidsbegränsad anställning på minst tre månader erbjuds även en friskvårdspeng som kan nyttjas till friskvårdsförmåner godkända enligt Skatteverkets regler. Totalt använde sig 300 av de anställda denna förmån under 2016.

Friskvårdsförmånen nyttjas till en rad olika aktiviteter såsom yoga, massage och gymnastik.

Månadsanställda har även möjlighet till en timmes friskvård per vecka på betald arbetstid om arbetet så tillåter.

Arbetsskador och tillbud

Under 2016 rapporterades 37 arbetsskador, en ökning med 10 jämfört med 2015.

Arbetsskador	2014	2015	2016
Kommunstyrelsens förvaltning	0	0	0
Socialförvaltningen	18	11	14
Barn- och utbildningsförvaltningen	21	14	22
Miljö- och samhällsbyggnad	1	1	1
Kultur och fritidsförvaltningen	0	1	0
Summa	40	27	37

Tabell 6.2.1 Antal anmälda arbetsskador, med och utan frånvaro, de senaste två åren

Antalet anmälda tillbud har ökat sedan 2015. Detta år förändrades rutinen för anmälan av arbetsskador och 2016 års nivåer tyder på att rutinen nu börjar bli inarbetad. Troligt är att antalet arbetsskador underrapporterades under 2015.

Inom Barn- och utbildningsförvaltningen syns ett ökat antal tillbud som har samband med stress på grund av bemanning och hög administrativ belastning. Det ökade antalet är med största sannolikhet kopplat till en ökad benägenhet att rapportera.

Tillbud	2014	2015	2016
Kommunstyrelsens förvaltning	1	2	0
Socialförvaltningen	7	5	3
Barn- och utbildningsförvaltningen	39	1	40
Miljö- och samhällsbyggnad	0	3	1
Kultur och fritidsförvaltningen	2	2	0
Summa	49	12	44

Tabell 6.2.2 Antal anmälda tillbud under de senaste två åren

Framtidsbedömning och slutsatser

Salems kommun står inför flera utmaningar i framtiden.

- Antalet invånare över 80 år kommer att öka kraftigt fram till 2026.
- Kommunen har beslutat att göra en omfattande ombyggnation av Salem centrum, innefattande en ny centrumbyggnad och flera nya bostadsfastigheter. Detta är ett mycket viktigt projekt som under flera år framöver kommer att kräva stort fokus från kommunens sida.
- Salems Kommun har pga utökat bostadsbyggande en befolkningstillväxt som är större än på länge. Detta skapar ökad efterfrågan främst avseende förskola och grundskola. Kommunens står därför inför omfattande byggnationsprojekt för detta ändamål.

Följande slutsatser kan dras mot bakgrund av dessa utmaningar.

- Med tanke på den demografiska utvecklingen som kommunen står inför ska flexibla personallösningar, driftformer och lokallösningar ständigt prövas.
- Satsningar på chefer och medarbetare genom bland annat kompetens- och ledarskapsutveckling är nödvändiga åtgärder för att nå hög måluppfyllelse, vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla en effektiv organisation.
- Arbetet med att se över kommunens budget på totalnivå utifrån demografisk utveckling bör intensifieras. Därigenom säkerställs att såväl kostnader som intäkter ligger på rätt nivå utifrån lagar, kvalitet och serviceåtagande förankrade i politiska beslut.
- Ökningen av antalet äldre kommer att kräva en utveckling av äldreomsorgen för att fortsatt kunna möta behovet av god vård och omsorg. För att värna det mänskliga mötet i verksamheten bör utvecklingsarbetet fokusera på metodutveckling och tekniska lösningar som frigör tid för detta.
- Med anledning av det ökande elevunderlaget bör skolornas/förskolornas utveckling följas noggrant och verksamheten anpassas löpande. Inte minst står lokalfrågan nu i fokus.
- Metod-, kompetens- och organisationsutveckling inom skolan visar sig betyda mer för resultatet än ökade resurser, och kommunen fokuserar nu och framåt denna fråga.
- Finansnettot kommer att fortsätta att vara negativt då kommunen även kommande år planerar omfattande investeringar.
- Nyckeltalsjämförelser för att hitta goda effektiviseringsexempel i andra kommuner bör vidareutvecklas inom kommunens olika verksamhetsområden.
- Kommunen bör ständigt pröva möjligheter till samverkan med andra kommuner för ökad effektivitet och breddad kompetens.

Per Almström
Kommundirektör

Mats Bergström
Ekonomichef

Salems
kommun

Nämndvis redovisning

Kommunstyrelsen

Nämndens ordförande: Lennart Kalderén (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salems kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

1a. Nämndmål kommunstyrelsen - Tillgänglighet

Målbekrivning

Kommunstyrelsen ska samordna och stödja hela kommunförvaltningen för att medborgarna och de lokala företagen ska uppleva bästa möjliga tillgänglighet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Tillgänglighet/kommunikation - E-post	90 %	88 %	50%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Telefon	90 %	88 %	50%	●

Måloppföljning

Resultatdialog: Målet är inte uppfyllt. Svar på E-post har minskat något från 92% år 2015 till 88% år 2016. Andelen svarade telefonsamtal har ökat markant från 54% år 2015 till 88% år 2016, men når ändå endast delvis godkänt resultat.

Analys och aktiviteter: Försämringen på E-postsvar beror till största delen på bristande rutiner under en period av mycket hög arbetsbelastning på en enhet, och är inte i linje med den allmänna förbättring som har skett inom de olika förvaltningarna. Den stora förbättringen på telefontillgängligheten är i linje med de förbättrade resultaten inom hela kommunförvaltningen. Denna beror beror troligen till stor del på receptionens utökade mandat att svara på enkla frågor, samt att den nya hemsidan har medfört att vi

har en mer uppdaterad och samlad informationskälla. Om den nya telefonväxeln kan komma på plats till nästa år ökar förutsättningarna bli ännu bättre att öka resultaten till önskvärd nivå framöver.

1b. Nämndmål kommunstyrelsen - Information och dialog

Målbekrivning

Kommunstyrelsen ska samordna och stödja hela kommunförvaltningen för att medborgarna och de lokala företagen ska uppleva bästa möjliga information och dialog.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Tillgänglighet/kommunikation - "Salem kommun informerar"	85 %	86 %	40%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Webbplats	59 %	73 %	60%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Målet är helt uppfyllt. Det föreligger en svagt ökande användning bland medborgarna av webben, vilket kan bero på att salem.se har gjorts om under året.

Analys: Yngre läser inte "Salem kommun informerar" i hög utsträckning. De allra äldsta och de yngsta medborgarna läser inte hemsidan i hög utsträckning. Dessa två kommunikationskanaler kompletterar dock varandra relativt väl då "Salem kommun informerar" når de äldre i mycket hög grad, och hemsidan når de mellan 25 och 64 år väl. För att nå den yngsta gruppen vuxna samt ungdomar borde en kommunikationsstrategi som inkluderar sociala medier tas fram. Detta planeras också under 2017.

Aktiviteter: Under året har kommunstyrelsen initierat medborgardialoger kring översiktsplan, flyktningbostäder, ny skola, samt rondellkonst. Förvaltningen har även lanserat en ny webbplats för Salem.se. Den nya webbplatsen har troligen aktualiserat arbetet mot medborgarna, och gjort informationen mer relevant. Förvaltningen har även varit med i framtagandet av felanmälningsappen där medborgare kan felanmäla olika saker. Tyvärr har denna dock dragits med tekniska problem och inte kunnat användas fullt ut. I huvudsak bedöms medborgarna troligen ha ett mer gynnsamt läge att vara delaktiga i kommunens förhållanden då Salem har två lokaltidningar nuförtiden, vilket bedöms som mycket positivt.

1c. Nämndmål kommunstyrelsen - Effektivitet

Målbekrivning

Kommunstyrelsen ska samordna och stödja hela kommunförvaltningen för att medborgare och lokala företag ska uppleva bästa möjliga effektivitet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Företag - Lokalt företagsklimat	70	59	50%	●
Företag - Service till företag	3.3	3.15	50%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Båda mätningarna av företagens upplevda service från kommunen minskar något och målet uppfylls inte. I jämförelser kring företagens upplevda hjälp från kommunen har Salem bland de lägsta resultaten bland kommuner i landet.

Analys och aktiviteter: Salem är en kommun med få och relativt små företag.

Kommunstyrelseförvaltningen har försökt nå ut till dessa företag i olika frågor och haft vissa intressanta

dialoger, men det upplevs inte som tillräckligt för att uppnå en fullgod servicenivå. Under 2017 ska kommunen fråga runt bland företagen vilken hjälp de faktiskt vill ha för att den hjälp vi erbjuder ska bli mycket mer relevant.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

2. Nämndmål kommunstyrelsen - Trygghet och säkerhet

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska genom att leda och samordna kommunens arbete med trygghet och säkerhet verka för att Salems kommun ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Trygghet - Kontaktpolis i skolan	100 %	100 %	25%	●
Trygghet - Skadegörelse av kommunal egendom	1000000	858000	25%	●
Trygghet - Stöld- och tillgreppsbrott	10	9	25%	●
Trygghet - Systematiskt brandskyddsarbete	100 %	94 %	25%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Trygghetsmålet är i hög grad uppfyllt. När det gäller kontaktpoliser och skadegörelse är resultaten i linje med målvärden. Stöld- och tillgreppsbrott har inte utvärderats av SKL för 2016 så den faktorn är kvar sedan 2015 års mätning. Arbetet med kommunens alla enheters insatser när det gäller det systematiska brandskyddsarbetet är inte i nivå med målsättningen.

Analys och aktiviteter: Skadegörelsen har ökat något från år 2015, men är lägre än 2014 års nivå och är totalt sett under gränsen för godkänd nivå enligt målsättningen. Statistiken kring stölder ligger relativt konstant från tidigare år i absoluta tal. Trygghetsfrågor har ändå varit uppe till debatt kring Salem centrum och i samband med de olika byggplaner för skolor och flyktingbostäder som kommunen drivit under året. Väktare har satts in på medborgarmöten, och i Salems centrum vilket bedöms ha ökat tryggheten vid dessa tillfällen. Under året har systemet för rapportering av det systematiska brandskyddsarbetet förändrats, och vissa enheter har inte kommit in för att rapportera. Dessutom saknas vissa ritningsskisser på flera enheter vilket har försvårat arbetet med att utföra SBA-arbetet. Men oavsett detta har vissa enheter inte gjort det rutinerna föreskriver, vilket har föranlett påtryckningar från säkerhetsansvarige på ksf. Säkerhetsansvarig har därför också förenklat arbetet med SBA så att det inte står och faller med uppdaterade ritningar i framtiden.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

4. Kommunens övergripande mål - Boendemiljö

Salems kommun ska erbjuda en av Södertörns bästa boendemiljöer.

4a. Nämndmål kommunstyrelsen - Bra boende

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska verka för att skapa goda möjligheter att hitta bra boende.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Boende - Hitta bra boende	6.1	5.5	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog och analys: Medborgarnas upplevda möjligheter att hitta ett bra boende fortsätter att minska även i år, från 5,9 år 2015 till 5,5 år 2016. Frågor om bostäder i SCB:s undersökning visar på olika uppfattningar inom olika kategorier: Åldersgruppen 18-24 är klart minst positiva, likaså gruppen som aldrig åker kollektivtrafik. Minst positiva är också de som har bott minst 11 år i kommunen. Det finns inga tydliga skillnader mellan män och kvinnor. Rent allmänt är troligen de många diskussionerna om bostäder i Salems kommun eventuellt lite oroande för en del medborgare under planeringsstadiet, och det kan vara positivt när väl planerna blir definitivt bestämda så att osäkerheter minskas.

Aktiviteter: Det stora projekt som kommunstyrelseförvaltningen är inblandad i när det gäller bostäder är arbetet med nya översiktsplan som beräknas vara färdig hösten 2017. När väl den är på plats är kommunens plan att möjligheter till nya boenden ska bli mycket bättre. Under året har också diskussioner om flyktingboende väckt mycket debatt, vilket bedöms ha påverkat folks åsikter om sina boendeområden negativt.

4b. Nämndmål kommunstyrelsen - Varierande boendeformer

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska verka för att kommunen ska möjliggöra ett varierat utbud av olika typer av boendeformer (hyres, bostadsrätt- och småhus).

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Boende - Utbud av boendeformer	5.8	5.2	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog och analys: Medborgarnas upplevda möjligheter att hitta ett varierat boende fortsätter att minska även i år, från 5,5 år 2015 till 5,2 år 2016. Frågor om bostäder i SCB:s undersökning visar på olika uppfattningar inom olika kategorier: Åldersgruppen 18-24 är klart minst positiva, likaså gruppen som aldrig åker kollektivtrafik. Minst positiva är också de som har bott minst 11 år i kommunen. Det finns inga tydliga skillnader mellan män och kvinnor.

Aktiviteter: Det stora projekt som kommunstyrelseförvaltningen är inblandad i när det gäller bostäder är arbetet med nya översiktsplan som beräknas vara färdig hösten 2017. Enligt de planer som behandlas i det projektet i nuläget kommer kommunen få en tydligt större bredd i utbud av olika boendeanternativ. Framför allt kommer det att finnas fler alternativ för mindre hushåll, vilket är tänkt att vara ett bättre alternativ för många yngre och äldre.

4c. Nämndmål kommunstyrelsen - Trivsamt bebyggelse

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska verka för att kommunen ska skapa goda förutsättningar för en trivsamt bebyggelse.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Boende - Trivsamt bebyggelse	6.8	7.1	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog och analys: Medborgarnas upplevda möjligheter att hitta ett varierat boende fortsätter att minska även i år, från 7,5 år 2015 till 7,1 år 2016. Resultatet är dock fortfarande klart över rikets genomsnitt och når målvärdet. Frågor om bostäder i SCB:s undersökning visar på olika uppfattningar inom olika kategorier: Åldersgruppen 18-24 är klart minst positiva, likaså gruppen som aldrig åker kollektivtrafik. Minst positiva är också de som har bott minst 11 år i kommunen. Det finns inga tydliga skillnader mellan män och kvinnor.

Aktiviteter: Det stora projekt som kommunstyrelseförvaltningen är inblandad i när det gäller bostäder är arbetet med nya översiktsplan som beräknas vara färdig hösten 2017. De diskussioner om nya områden, den nya skolan som planeras och flyktningbostäder som har oroat många medborgare beräknas avslutas under 2017. Detta kan leda till att osäkerheten minskar bland medborgarna och trivselen ökar igen.

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

5. Nämndmål kommunstyrelsen - Olika färdmedel

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska verka för att Salems kommun ska öka andelen resor med kollektivtrafik, gång och cykel.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Miljö - Öka andelen resor med kollektivtrafik	50 %	46 %	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Andelen medborgare som uppger att de inte tar bil till arbete/skola är oförändrad från föregående år. Män åker bil i högre grad än kvinnor, åldersgrupperna 18-24, samt 65+ åker klart mindre bil än 25-64-åringar.

Analys och aktiviteter: Kollektivtrafiken har störts av renoveringar kring Rönninge centrum inklusive hela bussområdet och delar av infartsparkeringen, vilket kan ha påverkat resande med kollektivtrafik i någon mån. Kommunen försökte dock att mildra de negativa effekterna under ombyggnaden genom att tillföra nya infartsparkeringsplatser. Inom ramen för översiktsplanen planeras ett regionalt cykelstråk från Södertälje till Globen. Under 2017 planeras också ett första steg med utbyggnad av laddstolpar för elbilar i Rönninge centrum.

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

7. Nämndmål kommunstyrelsen - Attraktiv arbetsplats

Målbefskrivning

Kommunstyrelseförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Hållbart-Medarbetar-Engagemang (HME)	75	81	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Målet mäts med Hållbart Medarbetar och Engagemangsindex bland personalen vilket minskar från 84 år 2015 till 81 år 2016 för ksf. Utfallet är dock fortfarande klart över målvärdet.

Analys och aktiviteter: Kommunstyrelseförvaltningen har haft lägre personalomsättning än vissa andra förvaltningars centraladministrationer har haft. Kommunstyrelseförvaltningen har haft två gemensamma sammankomster under året, i syfte att kompetensutbilda personalen samt knyta samman gruppen. Under året har också förvaltningen genomfört en omfattande utbildning för chefer inom arbetsmiljö.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

9a. Nämndmål kommunstyrelsen - Ekonomi i balans

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska uppvisa en ekonomi i balans.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	105.8 %	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Årets ekonomiska utfall för kommunstyrelsen är 5,8% lägre än budget, vilket motsvarar ca 3,1 mnkr. Kommunstyrelsen visar god följsamhet till budget och en ekonomi i balans. Målet är uppnått.

Analys: Avvikelsen mot budget hänförs sig främst till medel till förfogande, vilka ej har behövts tas i anspråk. Kanslienheten har lägre kostnader försäkringskostnaderna tack vare förnyad upphandling.

Aktiviteter: För att främja möjlighet till kontinuerlig ekonomisk uppföljning har ekonomienheten infört fler periodiserade månadsbokslut.

9b. Nämndmål kommunstyrelsen - Hög prognossäkerhet

Målbefskrivning

Kommunstyrelsen ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	105.6 %	100%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Årets ekonomiska utfall för kommunstyrelsen är 5,6 lägre än prognos, vilket motsvarar ca 3,0 mnkr. Kommunstyrelsen visar god följsamhet till prognos och en ekonomi i balans. Målet är uppnått.

Analys: Avvikelsen mot prognos hänför sig främst till medel till förfogande, vilka ej har behövts tas i anspråk. Kanslienheten har lägre kostnader försäkringskostnaderna tack vare förnyad upphandling.

Aktiviteter: För att främja möjlighet till kontinuerlig ekonomisk uppföljning har ekonomienheten infört fler periodiserade månadsbokslut.

9c. Nämndmål kommunstyrelsen - Ekonomisk samordning

Målbeskrivning

Kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens totala ekonomi för en ekonomi i balans i hela kommunen.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	105.8 %	20%	●
Ekonomi - Intäktsökning	0.6 %	1.7 %	20%	●
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	105.6 %	20%	●
Ekonomi - Skattefinansieringsgrad	100 %	167.3 %	20%	●
Ekonomi - Soliditet inkl ansvarsförbindelse	16.7 %	29.97 %	20%	●

Målluppföljning

Resultatdialog: Kommunstyrelsen uppvisar en ekonomi i balans där kostnadsutfallet är lägre än såväl budgeterat som prognostiserat sådant. Kommunen i sin helhet uppvisar ett fortsatt starkt årsresultat och överträffar budget och prognos. Soliditeten stärks, intäktsökningen har varit större än kostnadsökningen och sett över tre år har kommunen en finansiering av investeringar som överstiger 100%. Kommunen uppfyller målet att ha en ekonomi i balans.

Analys: Kommunen uppvisar ett resultat som överträffar budgeterat och prognostiserat sådant. Orsaken står att finna inom flera områden: Högre skatteintäkter än budgeterat, lägre avskrivningskostnader än budgeterat samt variationer i nämndernas kostnadsutfall jfrt budget. Tack vare det över senare åren goda resultatet har soliditeten förstärkts och vi ligger över länssnittet. Kommunen uppvisar en allt högre investeringstakt (fortfarande dock under budgeterad nivå) vilket ger avtryck i form av sjunkande självfinansieringsgrad de goda resultaten till trots.

Aktiviteter: i) Kommunstyrelseförvaltningen har under året påbörjat ett arbete med att erhålla mer frekventa korrekt periodiserade månadsutfall. Det arbetet kommer att fortsättas under år 2017, kompletterat med framtagande av uppföljningsmodeller och nyckeltal som bättre visar och förutspår den ekonomiska utvecklingen över tid. ii) Kommunen har en god ekonomisk ställning men också en stigande aktivitetsnivå vad gäller samhällsbyggande aktiviteter. Det är viktigt att det ekonomiska perspektivet bevakas i dessa frågor för fortsatt ekonomisk stabilitet. Detta sker genom ordnade budgetprocesser och långtidsprognoser, men också genom ekonomisk styrning i större samhällsbyggnadsprojekt. Kommunstyrelsen har tillsammans med dess förvaltning ett särskilt ansvar att det långsiktiga ekonomiska konsekvenserna genomlysas vid respektive aktivitet.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	1 877	1 589	1 489	-100	-388
9 - Interna intäkter	1 952	379	1 000	621	-952
INTÄKTER	3 829	1 968	2 489	521	-1 340
4 - Kostnader/Utgifter	-8 646	-8 412	-9 272	-860	-626
5 - Kostnader för arbetskraft	-27 895	-25 615	-24 382	1 232	3 513
6 - Övr verksamhetskostnader	-6 220	-6 393	-6 574	-181	-354
7 - Övr verksamhetskostnader	-8 867	-14 659	-10 844	3 816	-1 977
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-40	-40	-33	7	8
9 - Interna kostnader	-2 084	-62	-1 495	-1 433	588
KOSTNADER	-53 752	-55 181	-52 600	2 581	1 152
Totalt	-49 923	-53 213	-50 111	3 102	-188

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
100 - KF-/KS Politik	-5 033	-4 495	-4 804	-309	229
111 - KD Stab	-6 134	-3 610	-3 495	116	2 639
112 - Kommunikation	-1 484	-1 561	-1 562	-2	-78
113 - Kansliet	-6 633	-8 015	-7 495	520	-862
1141 - Ekonomienheten	-5 656	-6 580	-6 564	16	-908
1148 - Avgift SBFF	-6 705	-6 819	-6 885	-66	-180
115 - HR-enheten	-7 786	-7 989	-7 843	146	-57
116 - IT-enheten	-9 762	-10 005	-9 917	88	-155
Medel till förfogande	-730	-4 140	-1 546	2 594	-816
Kommunstyrelsen	-49 923	-53 213	-50 111	3 102	-188

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
111 - KD Stab		-995		995	
112 - Kommunikation	-81	-800	-818	-18	-737
113 - Kansliet	-207	-2 380	-578	1 802	-371
1141 - Ekonomienheten		-600	-307	293	-307
115 - HR-enheten	-107	-61	-23	38	84
116 - IT-enheten	-2 455	-2 510	-1 597	913	858
Medel till förfogande		-600	-400	200	-400
Kommunstyrelsen	-2 850	-7 946	-3 723	4 223	-873

Ekonomiska förutsättningar

Godkänd Drift

Kommunstyrelsens budget 2016 gällande nettodriftkostnaderna är på totalt -51,3 mnkr (fg.å. -53,6 mnkr)

Resurserna har fördelats på följande sätt;

- Kommunstyrelsen (KS Nämnd): -4,5 mnkr (fg.å. -4,6 mnkr)
- Kanslienheten (KS Stab): -12,8 mnkr (fg.å. -12,1 mnkr)
- Ekonomienheten: -16,0 mnkr (fg.å. -19,2 mnkr) varav;
- Ekonomienheten -6,5 mnkr,
- SBFF -6,8 mnkr
- KS/KF-anslag -2,6 mnkr
- HR-enheten: -8,0 mnkr (fg.å. -7,9 mnkr)
- IT-enheten: -10,0 mnkr (fg.å. -9,8 mnkr)

Nedan beskrivs större förändringar mot budget föregående år per enhet (tkr).

Kommunstyrelse nämnd

2016:

- Utbildningsbidrag upphör +232

Kanslienheten

2016:

- Supportavtal Hypergene -324
- Befolkningsprognosverktyg (överfört från 1132) -90
- Samordnade Varutransporter central Projektledare -65
- Leasing av bil vaktmästeri -60
- Besparing/överföring +109

Ekonomienheten

2016:

- Ombalanserat Besparingsbeting jfrt 2015 (jfr Kanslienhet & IT) -409
- Swefakt licenskostnader -53
- Kostnader för genomförande Komponentavskrivning -95
- Minskande av KS-/KF till förfogande +4200

2017:

- Minskande av KS-/KF till förfogande + 1000

HR-enheten

Inga äskanden

IT-enheten

2016:

- Säkerhetsskydd dDosattacker -240
- Ny växel med ny funktion -150
- Besparing/överföring +300

Investeringsbudget 2016-2018

Vad gäller information angående detaljer för investeringsbudgeten hänvisas till tjänsteskrivelse (med tillhörande underlag); "Mål, budget och skattesats 2016 samt ekonomisk plan 2017-2018".

Kommentar

Årsbokslut 2016

Driftbudgeten

Kommunstyrelsen har i sin helhet ett kostnadsunderskridande med 3 102 tkr. De större avvikelserna är:

- Kansli & Nämnd: ett kostnadsunderskridande på 324 tkr, där nämnd visar på ett kostnadsöverskridande på 309 tkr pga högre arvoden och aktivitetsnivå än budgeterat och kansliet visar på ett kostnadsunderskridande om 520 tkr pga lägre kostnader för försäkringar och konsulter än budgeterat.

- Medel till förfogande: ett kostnadsunderskridande om 2 594 tkr, varav i) ej förbrukad medel kompetensutvecklingsmedel 379 tkr ii) ej förbrukade medel KS till förfogande deponier 700 tkr och ej öronmärkta medel 750 tkr samt iii) ej förbrukade medel KF till förfogande 750 tkr (ej öronmärkta medel).

Pågående och genomförda investeringar

Under året har investeringar gjorts till ett värde av 3 723 tkr jämfört en budget om 7 946 tkr. Följande investeringar har gjorts under året: ny web 818 tkr (BU 800 tkr), Möbler Högantorp 75 tkr (BU 150 tkr), IT & Möbler till Bergaholm 114 tkr (BU 250 tkr), E-arkiv 389 tkr (BU 950 tkr), uppgradering Agresso 307 tkr (BU 600 tkr), KS till förfogande utsmyckning av rondell 400 tkr (BU 600 tkr), HR statistiksystem 22 tkr (BU 61 tkr), IT pott generellt 1 319 tkr (BU 1 341 tkr), IT testlabb 128 tkr (BU 164 tkr) samt inventering skrivare & kopiatorer 150 tkr (BU 250 tkr).

Överföring av investeringar

För följande investeringar föreslås överföring av investeringsbudget för genomförande/slutförande av investeringar: Uppgradering Agresso 293 tkr, ärendehanteringssystem 95 tkr, Överföring möbelbudget till Bergaholm (inkl rest Högantorp totalt 211 tkr, säker inloggning (GDPR) 505 tkr, IT pott generell (för ny telefoni lösning) 22 tkr, IT testlabb (försenade projekt) 35 tkr, eluttag gymnasiet för ny wifi 100 tkr, slutförande av inventering kopiator & skrivare 100 tkr samt enkla e-tjänster (avvaktat pga GDPR) 510 tkr, Hypergene skola (avvaktat uppgradering av systemplattform för utvärdering) 995 tkr, samt HR statistikrapporter 39 tkr. Totalt summerar föreslagna överföringar till 2 905 tkr.

Övriga kommentarer investeringsbudget 2016

Kostnader för arbetet med översiktsplan har tagits i driftresultatet varvid budgeterade investeringsmedel (517 tkr) ej kommer att nyttjas. Medel för e-arkiv behövs, pga nya tekniska lösningar, ej i budgeterad omfattning och kvarvarande budget om 569 tkr kommer inte att nyttjas. KS till förfogande år 2016 om 200 tkr har ej nyttjats.

Verksamhetsbeskrivning

Målgrupper

Kommuninvånare, kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningar, politiker, tjänstemän, myndigheter, företag, leverantörer med flera.

Insatser/utbud

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämndernas verksamheter. Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat kommunens ekonomi, personalpolitik, mark- och bostadspolitik, trafikpolitik, informations- och kommunikationsverksamheten, utvecklingen och användandet av informations- och kommunikationsteknologi, lokalförsörjning och kommunens säkerhetsarbete.

Antal tjänster

Under kommunstyrelsen arbetar kommunalrådet på heltid samt oppositionsrådet på deltid. På kommunstyrelseförvaltningen finns 34 årsarbete.

Kommentar

Verksamhetsutvärdering

Följande är en översikt över de projekt som ksf har arbetat med under 2016:

- Nya webbplatsen för salem.se är sjösatt och i drift.
- E-arkiv har införts på vissa håll. Projektet fortgår under 2017.
- Arbetet med ny översiktsplan fortgår. Medborgardialog och ett första utkast är framtaget. ÖP beräknas kunna antas hösten 2017.
- Nytt ärendehanteringssystem påbörjades under 2016 och beräknas vara färdiginfört under våren 2017.
- Verksamhetssystemet för ledningsstöd Hypergene har uppgraderats.
- En ny processkarta för kommunens övergripande processer har tagits fram. Under 2017 ska denna tas i drift.
- Projektet med samordnad varudistribution fortgår i princip enligt plan.
- Ekonomisystemet Agresso är uppdaterat.
- En projektgrupp för arbete med nyckeltal har skapats. Under 2017 kommer bou att agera pilotförvaltning för hur man kan arbeta med nyckeltal på ett mer systematiskt sätt i vår uppföljning.

- Under året har alla personaldatorer i hela kommunen bytts ut mot nya leasade datorer.
- IT-miljön i stora konferensrummet Bergaholm har bytts ut och moderniserats.

Internkontroller:

Följande internkontroller har utförts för att kontrollera kommunstyrelseförvaltningens verksamhets för 2016:

Kommunövergripande internkontroller

- Lönerapport - Utan anm.
- Upphandlingar/avtalstrohet - Mindre anm. Moment åtgärdat.
- Attestering - Utan anm.
- Attestförteckning - Mindre anm. Moment åtgärdat.
- SAM - Utan anm.

Kommunstyrelsens egna internkontroller

- Molnfunktion/internet/intranät - Utan anm.
- SBA - Anm. 1 av 10 utfört stickprov visade på brister i rutiner kring SBA på en enhet. Enhet är vidtalad, och nya rutiner som ska underlätta för att ronder ska kunna utföras utan fullständiga ritningar implementeras under 2017.
- Uppdatering av webben/fisknätet - Mindre anm. Brutna länkar korrigerade. Kontroll endast utförd 1 gång.
- Verkställighet av beslut - Utan anm.
- Frånvarohantering av E-post - Ej utförd. Internkontroll av frånvarohantering av E-post utfördes inte under sommaren pga personalbyte där detta moment föll mellan stolarna. Då detta moment gäller semesterrutiner och därmed inte kan göras effektivt i efterhand så bedömdes inte efterkontroll heller vara möjlig.
- Momsredovisning - Mindre anm. Moment åtgärdat.
- Kundreskontra - Mindre anm. Moment åtgärdat.
- Investeringsregler - Utan anm.
- PA- och lönesystem. Utan anm.

Tekniska utskottet

Nämndens ordförande: Lennart Kalderén (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salems kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Tillgänglighet

Målbeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska erbjuda en hög servicenivå för kommuninvånarna.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Handläggningstider TU	-4 %	-1 %	20%	●
MSB - NKI internmätning	50	49	20%	●
Tillgänglighet/kommunikation - E-post	90 %	96 %	30%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Telefon	90 %	84 %	30%	●

Målluppföljning

Indikatorn Handläggningstider TU: bostadsanpassningsåtgärder har inte gått att mäta 2016, medan parkeringstillstånd hade en förbättring på 1%, alltså ej uppnått. Indikatorn NKI Internmätning har inte mätts under 2016, därför används 2015 års utfall (gult). Indikatorn E-post uppnåddes med 96 % (föregående år 82 %) medan indikatorn Telefon nästan nådde upp med 84 % (79 %). Målet har delvis uppnåtts.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Trygghet

Målbefskrivning

Kommunens utemiljö ska vårdas och utvecklas för att skapa trygghet

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Trygghetsindex utemiljö	74 %	63 %	100%	●

Målluppföljning

Trygghetsindex utemiljö uppnåddes inte, med en minskning från 73 % till 63 %. Den främsta orsaken till den minskade upplevelsen av trygghet torde kunna sökas dels i det ökade antalet inbrott, dels i en oro som hänger samman med kvällslivet i och runt Salems Centrum.

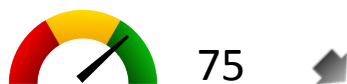
3. Kommunens övergripande mål - Infrastruktur

Salems infrastruktur ska skötas och underhållas så att dess nytta och funktion bibehålls och utvecklas.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Infrastruktur

Målbefskrivning

Kommunens anläggningskapital (fastigheter, gator, parker, naturmark) ska öka i värde

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Fastighetsunderhåll	75	58	25%	●
MSB - Felanmälan	90 %	100 %	25%	●
MSB - Infrastruktur	600000	1100000	25%	●
MSB - Vinterunderhåll	5.27	6.2	25%	●

Målluppföljning

Indikatorn Fastighetsunderhåll uppnådde endast 58 kr/kvm pga personalomsättning inom fastighetsenheten. Indikatorn Felanmälan uppnådde målet, indikatorn Infrastruktur uppnådde målet i budgeterat gatuunderhåll och indikatorn Vinterunderhåll klarade målet. Målet uppnåddes.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Trafikmiljö

Målbefskrivning

Det kommunala vägnätet ska genom förebyggande åtgärder erbjuda en säker trafikmiljö

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Trafikskador	3	1	100%	●

Målluppföljning

Endast en allvarig skada inträffade under 2016 så målet uppnåddes.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - VA-verksamhet

Målbefskrivning

VA-verksamheten ska förse Salemsborna med vatten- och ledningsnät av god kvalitet

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Avloppsvatten	25 %	27 %	25%	●
MSB - Inköp vatten	15 %	21 %	25%	●
MSB - VA-taxa	12	11	50%	●

Målluppföljning

Utfall avloppsvatten 27 %, utfallet är ett medelvärde för de senaste 5 åren. Under 2013 och 2014 var inläckaget i nätet stort på grund av rik nederbörd. Trenden är dock tydligt nedåtgående, men det höga inläckaget påverkar årets utfall och gör att målet inte riktigt uppnås. Utfall Inköp vatten 21 %, under året har vi haft 12 vattenläckor samt ett flertal pågående projekt, vilket innebär spolning av ledningar. Utfall VA-taxa 11, Salems kommun ligger på 11 plats avseende låg VA-taxa, i Stockholms län.

Målet uppnåddes nästan.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Energiförbrukning

Målbefskrivning

Energiförbrukningen i kommunens ägda fastigheter ska minska

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Energiförbrukningen	-2 %	0.5 %	100%	●

Målluppföljning

Energiförbrukningen per kvadratmeter i fastigheter steg under året med 7,7 %. Fjärrvärme- och eluppvärmda fastigheter. När normalårskorrigerings gjorts är ökningen 0,5 %. Orsaker till ökningen är okänd. Eluppvärmda fastigheter står huvudsakligen för ökningen. Målet uppfyllades inte.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Transporter

Målbefskrivning

CO2-utsläppen från egna transporter ska minska

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Andel miljöbilar	55 %	31 %	100%	●

Målluppföljning

Målet uppnåddes inte. Målvärdet för miljöbilar är satt utifrån en betydligt vidare definition än vad som allmänt tillämpats under 2016. Bland annat ingick i den tidigare definitionen dieslbilar av modernare snitt. 2016 års siffra 31 % grundas på en snävare bedömning med snävare utsläppsgränser. Kommunens fordonspark har inte försämrats under året vad gäller miljöaspekter, och skulle de tidigare definitionerna tillämpats hade ungefär samma resultat som föregående år uppnåtts.

Perspektiv - Utveckling och lärande

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet utveckling och lärande.

6. Kommunens övergripande mål - Lärande miljö

Salems förskolor och skolor ska erbjuda en lärande miljö som ger barn och elever goda förutsättningar för att förvärva kunskaper och ta ansvar för sin framtida utveckling. Eleverna ska nå en kunskapsnivå som ligger över genomsnittet i Stockholms län.

Alla ska ha det bra på jobbet

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Lärande miljö

Målbefskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska tillhandahålla lämpliga lokaler för utveckling och lärande

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Lokaler lärande (NKI)	50	49	100%	●

Målluppföljning

Ingen NKI-mätning på Södertörn har gjorts 2016, därför används 2015 års utfall. Målvärdet uppnåddes delvis.

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - God arbetsmiljö

Målbefskrivning

Det ska vara en god arbetsmiljö inom Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Nöjdmedarbetarindex (NMI)	81	61	100%	●

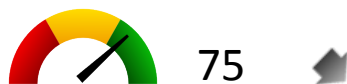
Målluppföljning

MSB fick 2016 ett värde på 61 (föregående år 76) medan kommunen fick värdet 75 = 19% lägre. Målet nåddes inte. Särskilt har ledning och styrning fått lägre värden än i kommunen i övrigt. Under året har skett flera förändringar i förvaltningens ledning, samtidigt som flera större planer och projekt har hanterats, vilket kan förklara utfallet.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Kompetensförsörjning

Målbeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska arbeta för en god kompetensförsörjning inom sin verksamhet

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Praktikanter adm	2	2	50%	●
MSB - Praktikanter driften	2	1	50%	●

Målluppföljning

Administration hade under året två praktikanter, medan driften hade en. Målet uppnått.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Ekonomi i balans

Målbeskrivning

Kommunstyrelsens tekniska utskott ska uppvisa en ekonomi i balans

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	101 %	100%	●

Målluppföljning

MSB redovisar en positiv budgetavvikelse som dock är lägre än 2015. Målet uppnått.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Investeringsprojekt

Målbeskrivning

Träffsäkerheten för kommunens investeringsprojekt ska förbättras

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Investeringsprojekt	2 %	100 %	100%	●

Målluppföljning

Målvärdet uppnåddes. VA-ledningar Rönningevägen/Sjöviksvägen avslutades med budgetavvikelse bättre än 2 %.

Kommunstyrelsens tekniska utskott - Prognossäkerhet

Målbeskrivning

Kommunstyrelsens tekniska utskott ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	99.6 %	100%	●

Målluppföljning

Helårsutfall exklusive Markförsäljning blev -67 211 tkr medan Marsprognosen var -66 966 tkr = -245 tkr i prognosavvikelse / Budget -67 190 tkr = 99,6 %. Markförsäljning avviker mot prognos med -2 641 tkr. Målet nåddes nästan.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	44 790	44 092	46 649	2 557	1 858
9 - Interna intäkter	4 995	5 766	7 206	1 440	2 211
INTÄKTER	49 785	49 858	53 854	3 996	4 069
4 - Kostnader/Utgifter	-15 214	-17 878	-15 987	1 892	-773
5 - Kostnader för arbetskraft	-21 651	-23 279	-24 798	-1 519	-3 147
6 - Övr verksamhetskostnader	-47 392	-55 480	-54 485	995	-7 092
7 - Övr verksamhetskostnader	-12 253	-12 959	-15 858	-2 899	-3 605
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-15	0	-14	-14	1
9 - Interna kostnader	-5 333	-4 899	-6 712	-1 813	-1 380
KOSTNADER	-101 858	-114 495	-117 855	-3 359	-15 997
Totalt	-52 073	-64 638	-64 000	637	-11 927

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
2110 - Central förvaltning	-3 159	-3 382	-4 510	-1 128	-1 351
2111 - Gata	-13 224	-13 430	-13 642	-212	-418
2112 - Fastighet	-37 631	-42 037	-40 874	1 163	-3 243
2113 - Plan och exploat. enhet	-4 104	-5 238	-5 314	-76	-1 211
251 - VA	-2 555	-3 103	-2 770	333	-215
212 - Exploatering	-18		-102	-102	-85
29 - Markförsäljning	8 617	2 552	3 211	659	-5 406
Tekniska utskottet	-52 073	-64 638	-64 000	637	-11 927

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
2110 - Central förvaltning	-916	-688	-197	491	719
2111 - Gata	-9 923	-11 052	-7 834	3 218	2 090
2112 - Fastighet	-28 568	-77 974	-35 438	42 536	-6 870
2113 - Plan och exploat. enhet	124	-308	106	414	-18
251 - VA	-25 789	-16 496	-9 128	7 368	16 661
212 - Exploatering	14 078	-36 446	-8 217	28 229	-22 295
Tekniska utskottet	-50 995	-142 964	-60 708	82 256	-9 713

Ekonomiska förutsättningar

Budget 2016

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tilldelas ekonomiska förutsättningar utifrån uppdrag, politiska beslut, volymer och ambitionsnivå. Inom förvaltningen finns ansvar för kommunens samhällsplanering, fastigheter, gator och utemiljö, samt myndighetsutövning.

Godkänd Drift

Genom beslut om budgetramar för perioden 2016-2018 har miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tilldelats en utökad ram om 1 637 tkr, vilket ger en totalram om 63 858 tkr. Ramförändringarna fördelar sig enligt följande poster

Utemiljö

- 1 El-kostnader . Prognostiserad besparing genom lågenergiljuskällor, har ej motsvarat faktiskt utfall, 50 tkr.
- 2 Ny skötselyta Rönninge C. I budgetram för år 2015 beviljades 100 tkr för del av år 2015. Vid rambudget beviljades ytterligare 50 tkr, vilket är en del av helårseffekten.
- 3 Skötselyta ny infartsparkering. 20 tkr.
- 4 Ny skötselyta Solliden, 20 tkr
- 5 Ny skötselyta Heliodal, 20 tkr
- 6 Ny skötselyta Karlskronaviken, 30 tkr.
- 7 Ny skötselyta infartsparkering Ålkistan, 20 tkr.

Fastigheter

- 1 Hyreskostnader. Ökade hyreskostnader genom indexering för inhyrda lokaler, 675 tkr, 696 tkr, 717 tkr
- 2 Hyresintäkter. Ökade hyresintäkter genom indexering för uthyrda lokaler, 313 tkr, 319, tkr, 326 tkr.
- 3 Fastighetsunderhåll. Utökad budget för att uppnå måtalet om 75 kr/kvm. 1 010 tkr
- 4 Hyra SÄBO. Budgetminskning om 1 250 tkr, då detta var ett engångsanslag.
- 5 Fastighetsunderhåll. Budgetminskning vid försäljning av förskolan Sjöstugan. 16 tkr
- 6 Fastighetsunderhåll. Underhåll av ägda bostadsrättslägenheter, som inte ingår i budget för 75 kr/kvm. 50 tkr
- 7 Rambudgetöverföring. Överföring av 760 tkr från ekonomienheten för minskade kapitaltjänstkostnader vid försäljning av Söderby Friskola.

Fastighetsdrift

- 1 Fjärrvärme. Priskompensation för ökade fasta kostnader för fjärrvärmen. 188 tkr, 194 tkr, 200 tkr.
- 2 Mediakostnader. Mediakostnader förskola Södra Hallsta. 140 tkr
- 3 Fastighetsskötsel. Minskad fastighetsskötsel vid försäljning av förskolan Sjöstugan. 22 tkr.

Efter genomgången budgetprocess har miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen erhållit ytterligare budgetmedel.

- 1 Brobesiktningar. Genomgång status och skick av kommunens broar. 150 tkr.
- 2 Bostadsanpassningar. Kompensation för momskostnader avseende beslutade bostadsanpassningsbidrag i de ärenden då kommunen uppdras att upphandla och handlägga åtgärderna. 445 tkr.
- 3 Fastighetsunderhåll tillkommande lokalyta. För år 2017 tilldelades 90 tkr för fastighetsunderhåll, motsvarande tillkommande lokalyta förskola Södra Hallsta.
- 4 Skötselyta Rönninge centrum. Budget för skötsel av utemiljön i Rönninge centrum utökas med 50 tkr.
- 5 Licenskostnader. SBA, systematiskt brandskyddsarbete, kompenseras med 165 tkr avseende licenser för övriga kommunala verksamheter som ska rapportera i systemet Pondus.
- 6 Hyreskostnad paviljong Rönninge skola. MSB erhåller 500 tkr motsvarande inhyrningskostnaden för ny paviljong vid Rönninge skola.
- 7 Driftkostnad paviljong Rönninge skola. Tillkommande driftkostnader så som el, vatten, kompenseras genom en utökad budget om 70 tkr.
- 8 Budget för fastighetsunderhållet minskas med 1 500 tkr under år 2016. Dock ska MSB kunna uppnå måtalet om 75 kr/kvm.
- 9 Ortofoto. 50 tkr erhålls för uppdatering av ortofoto.
- 10 Förvaltningens plan- och exploateringsenhet tilldelas 300 tkr för utökad budget avseende detaljplane-kostnader.

Investeringar 2016-2018

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för genomförandet av flertalet av kommunens beslutade och prioriterade investeringar. Tillsammans med övriga kommunala förvaltningar/verksamheter arbetar miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen fram en omfattning och tidplan för respektive investeringsprojekt.

Investeringar 2016 - 2018

Nedan beskrivs investeringar initierade av MSB. Inom övriga förvaltningars verksamhetsplaner finns beskrivningar över investeringar som initierats av andra, men som kan komma att utföras av MSB.

- 1 Handikappanpassningar, 2016 - 300 tkr, 2017 - 300 tkr, 2018 - 300 tkr
- 2 Lekturstöning kommunala fastigheter, 2016 - 400 tkr, 2017 - 400 tkr, 2018 - 400 tkr
- 3 Fastighetsanpassning gymnasiet, slutföra pågående projekt, 2016 - 1000 tkr
- 4 Arbetsförbättrande åtgärder, 2016 - 2000 tkr, 2017 - 2000 tkr, 2018 - 2000 tkr
- 5 Fastighetsunderhåll, 2016 - 2000 tkr, 2017 - 2000 tkr, 2018 - 2000 tkr
- 6 Säby simhall, renovering, 2017 - 13 500 tkr
- 7 Utvändig tillgänglighet (gata), 2016 - 300 tkr, 2017 - 300 tkr, 2018 - 300 tkr
- 8 Gatubelysningsstolpar, 2016 - 1000 tkr, 2017 - 1000 tkr, 2018 - 1000 tkr
- 9 Trafiksäkerhetsåtgärder, 2016 - 200 tkr, 2017 - 200 tkr, 2018 - 200 tkr
- 10 Gatubeläggning, 2016 - 500 tkr, 2017 - 500 tkr, 2018 - 500 tkr
- 11 Utbyte av arbetsfordon, 2016 - 1000 tkr, 2017 - 1000 tkr, 2018 - 1000 tkr
- 12 Spontanidrottsplats Söderby park, 2016 - 1200 tkr
- 13 Utbyte arbetsfordonsutrustning, 2016 - 150 tkr, 2017 - 150 tkr, 2018 - 150 tkr
- 14 Lekturstöning, allmän plats, 2016 - 200 tkr, 2017 - 200 tkr, 2018 - 200 tkr
- 15 M;ätutrustning PEX, 2016 - 250 tkr
- 16 VA-servisledning, 2016 - 800 tkr, 2017 - 800 tkr, 2018 - 800 tkr
- 17 VA utbyte utrustning, 2016 - 75 tkr, 2017 - 75 tkr, 2018 - 75 tkr
- 18 VA utbyte pumpar, 2016 - 400 tkr, 2017 - 400 tkr, 2018 - 400 tkr
- 19 VA renovering ledningsnät, 2016 - 2100 tkr, 2017 - 2100 tkr, 2018 - 2100 tkr

Investeringsförslag 2016-2018

Bifogat detta budgetförslag återfinns ett investeringsförslag för perioden 2016-2018.

Investeringsförslaget är gemensamt prioriterat av kommunens förvaltningsansvariga tjänstemän, och inryms inom av kommunfullmäktige beslutat lånetak.

Kommentar

Årsredovisning 2016 (tkr)

Drift

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen inklusive VA-verksamheten redovisar en budgetavvikelse om +637 tkr (+1%) och en avvikelse mot föregående år på -11 927 tkr. Avvikelsen mot föregående år består av högre intäkter med +4 069 tkr, främst pga det nya äldreboendet, högre kostnader med -10 591 tkr, även här främst pga äldreboendet, och lägre markförsäljning med -5 406 tkr.

Central administration

Redovisar en negativ budgetavvikelse om -1 128 tkr till följd av bl a avgångsvederlag till den förra MSB-chefen. Avvikelsen mot 2015 blev -1 351 av samma skäl.

Gata och utemiljöenheten

Har en budgetavvikelse om -212 tkr beroende bl a på högre kostnader för skadegörelse. Avvikelsen mot föregående år blev -418 tkr eftersom konsultuttaget har ökat.

Fastighetsenheten

Redovisar en budgetavvikelse på +1 163 tkr vilket främst förädlas av lägre bostadsanpassningskostnader. Kostnadsökningen mot 2015 blev 3 243 tkr främst pga dyrare larm/bevakningsavtal *) 1 038 tkr, inhyrd driftchef 1 038 tkr och bränsle/el 950 tkr.

*) Ny ramupphandling ledde till att vi fick förhöjda kostnader för t ex uttryckningar. Mer underhåll (byte av deckare som larmar tekniskt fel/ur funktion). Anläggningar som slutat fungera pga bristande underhåll (repareras löpande). Ombyggnad av larmanläggningen på Rönninge gymnasium (budgeten räckte inte för att rymma projektkostnader och verksamhetens behov, extern projektledning).

Plan- och exploateringsenheten

Redovisar en mindre budgetavvikelse om -76 tkr. Avvikelse mot föregående år blev -1 211 tkr, främst beroende på lägre MBK-intäkter.

VA-enheten

Årsbokslut visar en budgetavvikelse på +333 tkr främst genom höjd VA-taxa. Mot föregående år blev avvikelsen -215 tkr beroende bland annat på avgångsvederlag till den förre MSB-chefen.

Markförsäljning

Avviker positivt mot budget med +659 tkr tack vare försäljning av småindustrifastigheter utmed Söderby Gårds väg. Avvikelsen mot föregående år blev -5 406 tkr.

Investeringar

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen inklusive VA-verksamheten redovisar en budgetavvikelse om +82 256 tkr och en avvikelse mot föregående år på -9 713 tkr. Avvikelsen mot budget återfinns framför allt inom fastighetsenheten med +42 536 tkr, bland annat Bostäder för nyanlända, Köksupprustning Säbyskolan, Reservkraft och Energispar. Även Exploatering har stor budgetavvikelse med +28 229 tkr främst inom Heliodal och Rönninge centrum.

Respektive investering redovisas i bilaga till förvaltningens årsbokslut, där även förslag till överföring av investeringsbudgetar till år 2017 redovisas.

Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, MSB, är kommunens tekniska förvaltning, med 6 enheter varav 3 enheter förutom den administrativa delen, även har en utförarorganisation.

Enheterna är följande

- Plan- och exploatering, med uppdrag från kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden att planlägga och bereda utvecklingsområden genom detaljplanläggning enligt politiskt beslutad översiktsplan, samt att utföra mät-, beräknings-, och karteringsarbeten.
- Fastighetsenheten, med uppdrag att äga, förvalta, underhålla och utveckla kommunens fastigheter, samt ansvara för in- och uthyrning av kommunala verksamhetslokaler. Inom enheten finns även en utförardel, som avhjälper felanmälningar, ansvarar för fastighetsdriften avseende värme, ventilation och klimat.
- Gata/Utemiljö, med ansvar för kommunens infrastruktur, genom underhåll, skötsel, utbyggnad och planering. Inom enheten finns en utförarorganisation med ansvar för daglig drift av utemiljön samt felavhjälpande utifrån felanmälningar.
- Bygg- och miljöenheten, är förvaltningens myndighetsenhet, med uppdrag om tillsyner, uppföljning och lovgivning inom PBL, Miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, med mera.
- VA-verksamheten (vatten och avlopp), arbetar med underhåll, och utveckling av kommunens ledningsnät med tillhörande utrustning. Enheten arbetar även med utbyggnad av ledningsnät och VA-lösningar inom ramen för detaljplanläggningen. Enheten har också en utförande drifts del, med dagligt och förebyggande underhållsarbete/skötsel.
- Central administration är en övergripande stödenhet för hela förvaltningen genom bland annat nämndsekreterarskap, kundtjänst, och ledarskap.

VA-enheten

Nämndens ordförande: Lennart Kalderén (M)

Årsbokslut 2016

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	17 858	17 750	19 182	1 432	1 324
9 - Interna intäkter	1 594	1 698	1 612	-86	17
INTÄKTER	19 452	19 448	20 794	1 346	1 342
4 - Kostnader/Utgifter	-5 952	-9 140	-8 278	862	-2 326
5 - Kostnader för arbetskraft	-3 927	-3 325	-4 018	-693	-91
6 - Övr verksamhetskostnader	-2 640	-1 072	-1 382	-310	1 259
7 - Övr verksamhetskostnader	-5 923	-5 785	-4 945	840	978
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-5		-0	-0	5
9 - Interna kostnader	-3 559	-3 229	-4 940	-1 711	-1 381
KOSTNADER	-22 007	-22 551	-23 564	-1 013	-1 557
Totalt	-2 555	-3 103	-2 770	333	-215

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
251 - VA	-2 555	-3 103	-2 770	333	-215
25 - VA-verket	-2 555	-3 103	-2 770	333	-215

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
251 - VA	-25 789	-16 496	-9 128	7 368	16 661
25 - VA-verket	-25 789	-16 496	-9 128	7 368	16 661

Ekonomiska förutsättningar

Budget 2016

Drift

Enhetens budget baseras på, enligt av kommunfullmäktige beslutad, VA-taxa. För 2016 kommer VA-taxan höjas med motsvarande 1 kr/kbm.

Investeringar

VA-enheten ansvarar för genomförandet av flertalet investeringar och exploateringar, enligt föreslagen investeringsplan och exploateringsbudget, beslutad av kommunfullmäktige.

Kommentar

****Årsredovisning 2016****

Drift

VA-verksamheten visar ett underskott på 416 300 kr jämfört med budget. Underskottet beror på det avgångsvederlag som betalats ut till Förvaltningschefen under 2016. Investeringarna inom VA-verksamheten har ökat i och med att kommunens exploateringar kommit igång, vilket påverkar räntekostnader och avskrivningar, samtidigt har VA-taxan höjts under 2016 för att täcka ökade kostnader.

Investeringar

Flera av kommunens planerade exploateringar har kommit igång under 2016. Rönninge C har fortlöpt, Heliodal har detaljprojekterats och handlats upp och påbörjades i december 2016 och både Solliden och Karlskronaviken har börjat detaljprojekteras efter att de vunnit laga kraft. I budget finns dock avsatta medel även för byggnation, vilket inte kunnat påbörjas på grund av överklaganden. För exploateringarna har budget för 11 708 tkr ej upparbetats. För investeringar har 4,7 mkr ej upparbetats. Största delen av dessa medel 4 mkr avser renoveringar av ledningar i Rönningevägen, som avslutades med beläggning under 2016. Av resterande reinvesteringsmedel har ca 700 tkr ej förbrukats under året.

Verksamhetsbeskrivning

VA-verket förser kommunens invånare, abonnenterna, med dricksvatten samt omhändertar avlopps- och dagvatten. Några egna vattenverk eller avloppsreningsverk har inte kommunen, varför dessa tjänster köps från Stockholm Vatten AB, Norsborgs Vattenverk och SYVAB, Himmerfjärdsverket. I kommunen finns fyra dagvattendammar för rening av dagvatten, där den senast färdigställda är dagvattendammen vid Mölle. VA-verket är på tjänstemannasidan organiserad i en planerings- och utvecklingsenhet som handhar VA-administrationen, såsom utbyggnad av nya ledningar, handläggning av ärenden, VA-taxan samt tekniska utredningar. VA-verkets driftsenhet sköter driften av de kommunala VA-ledningarna, tryckstegringsstationerna, avloppspumpstationerna, vattentorn och vattenmätare.

VA-enheten ska leverera dricksvatten av god och säker kvalitet, omhänderta avloppsvatten för effektiv rening och leda bort och omhänderta dagvatten. För att kunna uppfylla detta är en fungerande och driftsäker VA-anläggning nödvändig.

Kärnverksamheten består av 3 drifttekniker, 0,5 VA-chef, 0,5 kundtjänstpersonal samt 1 VA-ingenjör. Till detta kommer sidotjänster såsom mät- och kartingenjörer, controller, ekonom, förvaltningschef, plan- och exploateringsingenjör.

Mark inköp och försäljning

Nämndens ordförande: Lennart Kalderén (M)

Årsbokslut 2016

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	8 620	2 660	3 254	594	-5 366
INTÄKTER	8 620	2 660	3 254	594	-5 366
4 - Kostnader/Utgifter		-108	-43	65	-43
7 - Övr verksamhetskostnader	-3	0		0	3
KOSTNADER	-3	-108	-43	65	-40
Totalt	8 617	2 552	3 211	659	-5 406

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
291 - Mark inköp och försäljning	7 140	2 552	3 211	659	-3 929
292 - Markförsäljning i expl områden	1 477	0		0	-1 477
29 - Markförsäljning	8 617	2 552	3 211	659	-5 406

Bygg- och miljönämnd

Nämndens ordförande: Björn Kvist (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salems kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Bygg- och miljönämnden - Servicenivå

Målbefskrivning

Bygg- och miljönämndens verksamhet ska präglas av god tillgänglighet och god service.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
MSB - Enkäter ranking av bygg- och miljöenheten	10	11	25%	●
MSB - Handläggningstider BOM	8	10	25%	●
Tillgänglighet/kommunikation - E-post	90 %	91.5 %	25%	●
Tillgänglighet/kommunikation - Telefon	90 %	67 %	25%	●

Målluppföljning

Bygg- och miljönämnden arbetar alltid med kunden som fokus. Besökare som kommer till kontoret tas emot och får den hjälp de efterfrågar. De ökade volymerna på bygglovsärendena och den personalförändring som varit under 2016 har påverkat handläggningstider och framförallt svarsfrekvenser av telefonsamtal. Ambitionen har alltid varit att ringa upp de som kontaktat Bygg- och miljöenheten och lämnat meddelande, senast nästkommande dag. Inom livsmedelskontrollen har en

egen undersökning beträffande kundnöjdhet i samband med en projektnriktad kontroll genomförts. Utfallet var mycket positivt. Samtliga ca tjugo verksamhetsutövare som handläggaren kontrollerat inom projektet, har varit nöjda med kontrollen och det bemötande de fått.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Bygg- och miljönämnden - Rättssäkerhet

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämndens verksamhet ska utföras rättssäkert och professionellt.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Rättssäkerhet - Överprövade delegationsbeslut	100 %	100 %	50%	●
Rättssäkerhet - Överprövade nämndsbeslut	100 %	99 %	50%	●

Måluppföljning

Bygg- och miljönämnden har mot slutet av året haft en större andel överprövade beslut på grund av tidsbegränsade bygglov för boendepaviljonger. Överprövande myndighet har gett Bygg- och miljönämnden rätt i sina bedömningar i några ärenden. Några överklagade beslut är inte prövade ännu och några beslut är i sin tur överklagade till Mark och miljödomstolen.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

4. Kommunens övergripande mål - Boendemiljö

Salems kommun ska erbjuda en av Södertörns bästa boendemiljöer.

Bygg- och miljönämnden - God boendemiljö

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämnden ska i sin verksamhet eftersträva en mångfasetterad, attraktiv och god boendemiljö.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Boende - Tryggt boende	3	3	50%	●
Boende - Utbud av boendeformer	5.8	5.3	50%	●

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Bygg- och miljönämnden - Minskad miljöpåverkan

Målbefskrivning

Bygg- och miljönämndens målsättning är att resultatet av planläggning och andra beslut ska leda till minskad påverkan på miljön.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoM - Dagvatten 2016	100 %	100 %	50%	●
BoM - Provtagning Uttran och Flaten	100	100	50%	●

Bygg- och miljönämnden - Sjöar och vattendrag

Målbefskrivning

Bygg- och miljönämndens målsättning är att kommunens tätortsnära sjöar och vattendrag ska uppfylla EU:s vattendirektiv för god ekologisk och kemisk status år 2021.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoM - Fosfor i Uttran och Flaten, 2016	55.9	47	100%	●

Målluppföljning

Under året har arbetet med kommunens vattenplan pågått och slutredovisning kommer ske under 2017. Projekt Flaten har också fortsatt under året och slutrapport kommer under 2017. Mätningarna av fosfor i Uttran och Flaten har genomförts och inför kommande år kommer mätningen att utökas till att omfatta även sjön Dånviken. Det indikatormålvärde som redovisas i nedanstående tabell är föregående års resultat. För att få ett bättre och stabilare mätresultat av fosforbelastningen i Uttran och Flaten har en justering gjorts av mätintervall inför 2017. Detta medför att det inte går att få fram ett korrekt mätvärde för fosforbelastningen under 2016 i kg fosfor/år. Fosforbelastningen enligt nytt mätresultat visar att fosforhalten i Uttran och Flaten är oförändrad mot den senaste årens medelresultat, där Uttran visar något bättre värden än Flaten.

Bygg- och miljönämnden - Verksamhetens miljöpåverkan

Målbefskrivning

Bygg- och miljönämndens verksamhet ska sträva efter en minskad miljöpåverkan.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoM - Energirådgivning	2	2	50%	●
BoM - Resor i tjänsten	50 %	50 %	50%	●

Målluppföljning

Generellt kan bygg- och miljönämnden minska miljöpåverkan med hjälp av den tillsyn som bedrivs. Bygg- och miljönämnden har under året antagit en tillsynsplan där planerad tillsyn redovisas. Bygg- och

miljönämnden har genomfört den kontroll av livsmedelsverksamheter och kontroll av receptfria läkemedel som planerats. Bensinstationer, biltvättar och bilverkstäder har fått besök enligt plan och uppstart har skett av tillsyn av förskolor och skolor. Utöver det har Bygg- och miljönämnden genomfört inventering av enskilda avlopp inom Dånvikens område med anledning av det stora antalet klagomål om algblooming som varit. Kommunen fortsätter arbetet med gemensam energirådgivning och under året har följande energieffektiviseringsprojekt genomförts: Minskning av drickakylars energianvändning. Erbjudande om besök på Tekniska museet för skolklasser. Lansering av solkartan för Salems kommuns invånare. Earth hour och medverkan på Salem dagen

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Bygg- och miljönämnden - Attraktiv arbetsplats

Målbeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Hållbart-Medarbetar-Engagemang (HME)	75	61	100%	●

Målluppföljning

HME är redovisat för hela Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, enhetsresultat finns inte att tillgå. Trots ett minskat och ej acceptabelt resultat på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen är det en god stämning på hela förvaltningen. Bygg- och miljöenheten har haft personalomsättning under året och nya handläggare har introducerats. De ökade volymerna av bygglovsärenden och flera stora projekt pågående samtidigt, som införande av ärendehanteringssystem, scanning av arkiv etc, i kombination med personalomsättning har påverkat enheten negativt. Det finns en eftersläpning i ärendehandläggning och det utgör en stressfaktor hos personalen.

Bygg- och miljönämnden - Effektiva verktyg

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämndens personal ska ha tillgång till effektiva verktyg för lagring och kommunikation.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Effektiva verktyg, tillräckliga resurser	82.8	72.1	100%	●

Målluppföljning

Senaste resultat redovisas, aktuellt värde kan ej redovisas eftersom det inte går att få fram ur medarbetarundersökningen.

Bygg- och miljönämnden - Kompetens

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämnden ska ha personal med rätt kompetens och tydliga utvecklingsmöjligheter.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoM - Personal - Medarbetarsamtal	2	2	50%	●
Personal - Kompetensutvecklingsplaner	2	2	50%	●

Målluppföljning

Bygg- och miljönämnden har en välutbildad personalstyrka med högskolekompetens. Det som är viktigt i det dagliga arbetet är att ha möjlighet till kompetensutveckling i olika aktuella lagstiftningsområden för att vara uppdaterad i de förändringar som sker. Lika viktigt är även att delta i olika nätverk eller genomföra kommungemensamma projekt för att öka samsynen mellan olika kommuner speciellt i länet.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salem kommun ska ha en stabil ekonomi.

Bygg- och miljönämnden - Ekonomi i balans

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämndens ekonomiska resultat ska följa budget.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	100 %	100%	●

Bygg- och miljönämnden - Prognossäkerhet

Målbeskrivning

Bygg- och miljönämnden ska ha en god prognossäkerhet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	100 %	100%	●

Målluppföljning

Bygg- och miljönämnden gjorde ett positivt överskott enligt fastställd budget. Enligt prognosen som togs fram i samband med delårsuppföljningen kalkylerade Bygg- och miljönämnden med ett underskott på 200 000 kr. De ökade bygglövsintäkterna som främst kom in under hösten blev mycket större än

kalkylerat vilket inte förutsågs när delårsbudgeten fastställdes och var en anledning till att prognosändringen som genomfördes i samband med delårsuppföljningen inte hölls.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	2 437	2 285	3 290	1 005	854
9 - Interna intäkter	626	247	558	311	-68
INTÄKTER	3 062	2 532	3 848	1 316	786
4 - Kostnader/Utgifter	-236	-221	-198	23	38
5 - Kostnader för arbetskraft	-3 132	-3 380	-3 473	-93	-341
6 - Övr verksamhetskostnader	-117	-86	-110	-24	7
7 - Övr verksamhetskostnader	-1 721	-871	-1 824	-954	-104
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-2		-0	-0	2
9 - Interna kostnader	-496	-304	-496	-192	-1
KOSTNADER	-5 703	-4 861	-6 102	-1 241	-399
Totalt	-2 641	-2 329	-2 253	76	387

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
Bygg och miljönämnd	-402	-322	-440	-119	-38
Administration bygg och miljö	-1 940	-1 443	-1 962	-518	-21
Bygg	423	534	1 009	474	586
Miljö	-721	-1 098	-860	238	-139
3 Bygg och Miljö	-2 641	-2 329	-2 253	76	387

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
Administration bygg och miljö	-45	-1 555	-636	919	-591
Miljö		-161	-62	99	-62
3 Bygg och Miljö	-45	-1 716	-698	1 018	-653

Ekonomiska förutsättningar

Årsbokslut 2016

Godkänd drift:

Deponier - Kompletterande undersökning över en längre period har genomförts under år 2016. Kostnaden är beräknad till c:a 300 tkr. Resultatet kommer visa på relevanta åtgärder av Ersboda deponiområde och kommande åtgärder skjuts framåt i tiden till 2017- 2019.

Vattendirektivet - Framtagande av Vattenplan enligt åtgärdsförslag nr. 32, vilket avser upprättande av vattenplan med beskrivning av kommunens vattenförekomster, skyddsvärden, status, recipientundersökningar, provtagningar m.m. Arbete med Vattenplan pågår och slutrapport kommer redovisas under första kvartalet 2017. Därefter fortsätter ett arbete med att implementera vattenplanen i kommunen.

Projekt Flaten - Bedömning av Flatens ekologiska status. För att ge underlag för åtgärder enligt vattendirektivet måste statistiskt underlag under en flerårsperiod tas fram. Arbetet har påbörjats med fiskinventering 2014, inventering av vattenväxter 2015 och avslutas 2016 med undersökning av växtplankton samt mätning av näringstillförseln till sjön. Rapport redovisas 2017.

Garnuddens naturreservat - Översyn av reservatföreskrifter och skötselplan har gjorts under 2016 till en kostnad av budgeterade 73 000 kr. Reservatföreskrifter och skötselplan ska antas av Kommunfullmäktige under 2017. Detta möjliggör för Salems kommun att ta upp den ansökan om markåtkomstbidrag som finns hos Naturvårdsverket. Om markåtkomstbidrag erhålls är det lämpligt att ev ekonomiska medel används för skötsel av reservatet.

Nedre Söderby kulturreservat - medel har under året använts för att rusta upp de stängsel som finns runt reservatet och som möjliggör det betesprojekt med kor och får som pågått sedan 90-talet. Kompletterande åtgärder behöver fortsätta att genomföras under 2017.

Akkumulerat utfall per december visar en positiv avvikelse med 73 tkr. Det positiva resultatet beror främst på att volymen bygglovsärenden ökat och därmed intäkterna.

Godkända investeringar 2016

2014 års beviljade medel om 1,6 miljoner för digitalt arkiv har överförts till 2016. Inventering av Bygg- och miljönhetens arkiv är slutförd och slutrapport är framtagen. Under hösten artade arbetet med scanning av samtliga ärenden som finns i Bygg- och miljönämndens arkiv. Scanningen är något försenad och arbetet förväntas vara avslutat under första tertiet 2017.

Verksamhetsbeskrivning

Enhetens ansvarsområde omfattas av att på bygg- och miljönämndens uppdrag fullgöra kommunens tillsynsansvar inom plan- och bygglagen, miljöbalken med tillhörande förordningar, strålskyddslagen, livsmedelslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Enheten består av 5 tjänster inklusive administrativt stöd av nämndsekreterare. Enhetens målgrupper är bygg- och miljönämnden, kommunala beslutsorgan, andra myndigheter samt kommuninvånare och företag. Insatserna består i att handlägga förekommande ärenden inom bygg- samt miljö- och hälsoskyddsområdena, såsom att utföra tillsyn, ge rådgivning, upprätta beslutsunderlag samt utredningar.

Bygg- och miljönheten har under 2016 fortsatt att utveckla arbetsmetodikerna inom enheten, som närmast innebär ett uppdaterat ärendehanteringssystem (EDP) samt arbeta mot ett digitaliserat bygg- och miljöhantering för en effektivare vardag.

Förnyad revision av livsmedelskontrollen i maj 2016 visar att Salems kommun nu har en fullgod livsmedelskontroll.

Avtalet mellan Salems kommun och Södertälje kommun fortgår och uppdragets fokus kan vara att utföra vissa tillsynsuppgifter, t.ex. av jävsart, vid sjukdom samt vissa komplicerade tillsynsuppdrag. Tillsynsuppdragen skall vara helt avgiftsfinansierade. Samarbetsavtal avseende kommunal energi- och klimatrådgivning, dels mellan kommunerna Haninge, Huddinge, Tyresö samt Salem kvarstår men på grund av en förändring i lagstiftningen kommer bidraget minska för Salems kommun och insatserna anpassas mer efter behovet. Från 2017 kommer inte en energi- och klimatrådgivare finnas fysiskt tillgänglig en dag i veckan i kommunen. Bygglovsvolymernas omfattning har ökat och ökningen förväntas kvarstå. Under året har bygglov beviljats för flera flerfamiljshus som Rosstorp och Rönninge centrum. Karaktären på bygglovsärenden har även förändrats från att omfatta mer komplexa ärenden som en- och flerbostadsfastigheter

Överförmyndarnämnd

Nämndens ordförande: Gunny Jörlén (C)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Överförmyndarnämnden - Granskning av årsredovisningarna

Målbeskrivning

Granskning av årsredovisningarna sker inom rimlig tid.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Öf - Granskning av årsredovisningar	90 %	75 %	100%	●

Överförmyndarnämnden - Rättssäker handläggning

Målbeskrivning

Huvudmännen ska känna sig trygga i att deras ekonomi och personliga situation handläggs rättssäkert och i övrigt korrekt av både överförmyndarnämnden och ställföreträdarna.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Öf - Djupgranskning av årsräkningarna	10 %	10 %	50%	●
Öf - Kontroll av ställföreträdare	100 %	100 %	50%	●

Överförmyndarnämnden - Utbildning och information

Målbeskrivning

Ställföreträdarna är utbildade och informerade om sitt uppdrag.

Enkätundersökning- där högsta poäng är 10.

3 olika aktiviteter- introduktionsutbildning, godmansträff och nyhetsbrev

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Öf - Erforderligt stöd till ställföreträdarna	8	9.91	50%	●
Öf - Utbildning och information	3	2	50%	●

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

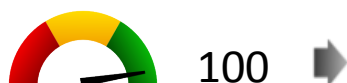
9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Överförmyndarnämnden - Ekonomiska resultat

Målbeskrivning

Överförmyndarnämndens resultat ska följa fastställd budget

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	100 %	100%	●

Överförmyndarnämnden - Prognossäkerhet

Målbeskrivning

Nämnden ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	100 %	100%	●

Måluppföljning

Nämnden återsöker arvodeskostnader för gode män för ensamkommande barn från Migrationsverket. Nämnden har dock ingen information om när dessa utbetalningar sker under året.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	57	50	1 216	1 166	1 159
9 - Interna intäkter	76	70	150	80	74
INTÄKTER	133	120	1 366	1 246	1 233
5 - Kostnader för arbetskraft	-939	-1 059	-2 248	-1 188	-1 309
6 - Övr verksamhetskostnader	-21	-14	-8	6	13
7 - Övr verksamhetskostnader	-85	-53	-103	-50	-18
9 - Interna kostnader	-0		-1	-1	-0
KOSTNADER	-1 045	-1 127	-2 359	-1 232	-1 314
Totalt	-913	-1 007	-993	13	-80

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
9200 - Överförmyndaren nämnd	-193	-149	-172	-23	22
9211 - Överförmyndare handläggare	-719	-858	-821	36	-102
92 Överförmyndarnämnden	-913	-1 007	-993	13	-80

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

Ekonomiska förutsättningar

Drift: Budget 2016: -1006 tkr. 2017: -1027 tkr . 2018: -1049 tkr Kostnaderna för arvoden till ställföreträdarna är nämndens största kostnad.

I beslutade ramen ingår de 2% för arvodesuppräknig: 2016. -20 tkr, 2017. -21 tkr, 2018: -22 tkr.

Investeringar 2016-2018

Nämnden har ingen investeringsbudget.

Kommentar

2016 års driftresultat uppvisar ett plus på 13 tkr. Kostnaderna har under året varit 1 232 tkr högre än budget, däremot har intäkterna ökat med 1 246 tkr. Sammantaget ger detta ett litet överskott på 13 tkr.

Intäkterna samt kostnaderna har under året ökat med anledning av det ökade antalet arvodesutbetalningar till gode män för ensamkommande barn.

Framtiden är mycket osäker gällande antalet ensamkommande barn som eventuellt kommer till kommunen. Många av de ensamkommande barn som har god man idag kommer att fylla 18 år under året, vilket medför att godmanskapet upphör.

Ett nytt ersättningssystemet för gode män ensamkommande barn kommer att träda ikraft den 1 juli 2017. Förändringar i regelverket får konsekvenser för nämnden eftersom det inte kommer att gå att återsöka några pengar från Migrationsverket. I stället kommer nämnden att få dela på en summa gemensamt med bl.a. Soc. och BoU. Ersättningsnivåerna till god männen måste på sikt sänkas med anledning av att kommunen kommer att få mindre med pengar från Migrationsverket.

Antalet ärenden ökar kontinuerligt hos nämnden. Arbetsbelastningen är hög. Enligt en undersökning i Stockholms län gällande antalet ärende per kommun och handläggare ligger överförmyndarnämnden i Salem på 3-4 plats av 15 överförmyndarnämnder.

Verksamhetsbeskrivning

Målgrupper: Äldre, funktionshindrade, psykiskt sjuka, förmynderskap samt ensamkommande flyktingbarn.

Insatser/utbud: Överförmyndarnämnden är en obligatorisk kommunal myndighet (Föräldrabalken 19 kap 1 och 2§§) vars främsta uppgift är att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvalterskap.

Rekrytering av ställföreträdare samt samtycka till vissa åtgärder, t.ex

fastighets/bostadsrättsförsäljningar, arvskiften, upptagande av lån för enskild, uttag från överförmyndarspärade konton samt samtycka till vissa finansiella placeringar. Kontroll av ställföreträdarna sker främst genom granskning av redovisningshandlingar.

Överförmyndarverksamheten är en förhållandevis komplex verksamhet. En stor och viktig del av arbetet handlar om att lämna upplysningar och svara på frågor. Ställföreträdarnas ideella arbetet är ett väsentligt bidrag till samhället och det skulle innebära betydande merkostnader för kommunen om det ideella arbetet skulle ersättas med tjänstemän.

Antal tjänster: 1 st handläggare, heltid

Internkontroll: Kontroll av arvoden, kontroll av gode män hos polisen och kronofogden, kontroll av att ställföreträdarna har erbjudits utbildning.

Revisorer

Ordförande: Håkan Dahlström (S)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi.

Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har valt sju ordinarie revisorer. Revisorerna sammanträder minst 5 gånger per år samt ett längre sammanträde vid slutrevisionen. Vidare sker överläggningar med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra nämnder. Möten hålls också löpande med ledande tjänstemän. Revisorerna fortbildar sig bl.a. genom utbildningsinsatser, deltagande i seminarier, konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Revisorerna biträds av sakkunniga i granskningsarbetet. Uppdraget omfattar biträde vid revisionsplanering samt granskning och bedömning av den kommunala verksamheten och av kommunens delårsbokslut och årsredovisning i enlighet med kommunallagen och god revisionssed. Uppdraget definieras i ett särskilt uppdragsavtal. Revisorerna anlitar själva sakkunniga och styr deras uppdrag. Från och med 1 juni 2015 biträds kommunens revisorer av KPMG.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen årligen granska all verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden. De ska pröva om verksamheten har utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt (förvaltningsrevision). Vidare ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig (redovisningsrevision).

Revisionen är ett kommunaldemokratiskt kontrollorgan, som arbetar på fullmäktiges uppdrag. I och med detta är målgruppen kommunens invånare. Den övergripande

målsättningen med vårt arbete är att genom revision främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

Utifrån övergripande målsättning samt genomförd väsentlighets- och riskanalys utarbetas en årlig revisionsplan som innehåller olika projekt. Den årliga revisionsplanen fastställs i dialog med kommunfullmäktiges presidium, som representerar våra uppdragsgivare. Revisorerna har under detta verksamhetsår arbetat i enlighet med beslutad revisionsplan 2016.

Perspektiv - Ekonomi

9 Övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Övergripande mål: Ekonomiska resultat

Revisorser resultat ska följa fastställd budget.

Indikator/Indikatorer	Mål	Utfall
Ekonomi - Följer budget	100%	92,5%

Definition: Ekonomi – Följer budget

Ekonomi i balans definieras som att kommunens/nämnds/enhets resultat följer budget. Kommunens/nämndens/enhetens helårsresultat i förhållande till budget. Följs upp av nämnd/enhet. Siffrorna finns att hämta via årsredovisningen. Avvikelsen mellan budget och utfall ska divideras med budget. Positiv avvikelse över 0% ska anges såsom exemplet: Positiv avvikelse 3,4%=103,4% som utfall.

Den negativa avvikelsen ovan beror i stort sett helt på en miss i informationsöverföringen. Den nya revisionsgruppen började sitt arbete 2015, egentligen först i mars/april när bokslutet för 2014 kunde läggas till handlingarna. Budgeten för 2015 togs av kommunfullmäktige på sedvanligt sätt i slutet av 2014. Sent detta år (2014) togs också beslut om högre arvoden för bland annat revisorerna. Budgeten för 2015 justerades dock inte med anledning av detta. Anledningen till att detta inte upptäcktes under 2015 var framförallt att 2015 ur revisorernas perspektiv var ett exceptionellt år i och med att PwC ersattes av KPMG som sakkunniga.

Övergripande mål: Prognossäkerhet

Revisorer ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat.

Indikator/Indikatorer	Mål	Utfall
Ekonomi - Prognossäkerhet	100%	92,5%

Definition: Ekonomi – Prognossäkerhet

Hög prognossäkerhet definieras som att kommunens/nämndens/enhetens helårsprognos första kvartalet stämmer med årsbokslut.(Utfall minus prognos delat med budgeterad summa nettokostnader) Bättre än prognos över 0% ska anges såsom exemplet: Positiv avvikelse 3,4%=103,4% som utfall.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr.

Kontostruktur	Utf Jan - Dec 2015	Budget Jan - Dec 2016	Utfall Jan - Dec 2016	Avvikelse Jan - Dec 2016
5 - Kostnader för arbetskraft	-148	-81	-142	-61
6 - Övr verksamhetskostnader		-2	-0	1
7 - Övr verksamhetskostnader	-524	-515	-501	14
9 - Interna kostnader	-1	-2	-1	1
Summa KOSTNADER	-673	-600	-645	-45
Summa Totalt	-673	-600	-645	-45

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr.

Ansvar	Utf Jan - Dec 2015	Budget Jan - Dec 2016	Utfall Jan - Dec 2016	Avvikelse Jan - Dec 2016
910 - Revision nämnd	-148	-83	-143	-61
911 - Revision Handläggning	-525	-518	-501	16
Summa 91 - Revisorsnämnd	-673	-600	-645	-45

Ekonomiska förutsättningar

Revisionsarbetet prioriteras och utförs inom den ekonomiska ram som kommunfullmäktige årligen fastställer. Revisorsnämndens budget ram (drift) för år 2016 är -600 tkr. Nämndens budget har minskats/justerats (jämfört med år 2015) med ca 9% utifrån nya upphandlingen.

Kommentar

Årsboksluts 2016

Driftbudgeten

Driftkostnaderna följer nästan den fastställda budgetramen, men har haft ett litet budgetunderskott på 45 tkr. Detta är pga. ändrade ersättningsnivåer till revisorerna (arvode etc.) som var inte fullt inräknade i ramen.

Årets verksamheter/Insatser

Revisorerna har arbetat i enlighet med revisionsplan 2016. Genomförda granskningar ligger i

Verksamhetsstatistik	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal granskningar	7	7	7	7	7	6
Därav förvaltningsrevision (FR)	4	4	4	4	4	4
Därav redovisningsrevision (RR)	3	3	3	3	3	2

kostnadsintervallet 60 – 75 tkr.

Följande fyra förvaltningsrevisioner har genomförts inom revisionsplanen för 2016:

Kommunens organisation och rutiner beträffande aktivitetsansvar för ungdomar

Granskningen visade att den organisation som Barn- och utbildningsnämnden i praktiken ansvarar för är både ändamålsenlig och effektiv. Salems kommun arbetar seriöst med aktivitetsansvaret och ställer resurser till verksamhetens förfogande så att uppdraget kan utföras av ansvariga tjänstemän.

Kommunens personalstrategiska arbete

Fullmäktige har fastställt ett övergripande mål avseende attraktiv arbetsgivare. Kommunstyrelse och nämnder har formulerat egna mål inom området. Granskningens slutsatser fokuserade på strategiska- respektive processinriktade rekommendationer. Det finns ett behov att prognostisera rekrytering, behov och kartläggningar för framtiden, särskilt för Barn- och utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Styrning och uppföljning av fastighetsinnehav inklusive fritidsanläggningar

Den interna kontrollen bedöms i huvudsak som tillräcklig.

Kommunens interna kontroll avseende intäkter

Granskningen visade att rutiner för månatlig fakturering fungerar bra och det finns rutiner för att fånga och bedöma ofakturerade intäkter. Processbeskrivningar finns för samtliga väsentliga intäktsflöden. Intäkter ingår också i planerna för uppföljning av intern kontroll.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ordförande: Kristina Bjureklev Netzell (L)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salem kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Kultur- och fritidsnämnden - Tillgänglighet

Målbefskrivning

Närhet och tillgänglighet ska tillsammans skapa förtroende hos medborgare.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
KOF - Besök bibliotek, totalt	155000	146385	20%	●
KOF - Besök på fritidsgård, totalt	19700	12453	20%	●
KOF - Bibliotek e-tjänster	42000	44632	10%	●
KOF - E-postmätning	90 %	100 %	10%	●
KOF - Idrottsanläggningar utnyttjandegrad	43 %	50.9 %	10%	●
KOF - Säby sim och sporthall besök bad	28000	28703	20%	●
KOF - telemätning	90 %	100 %	10%	●

Målluppföljning

För målet Tillgänglighet blir resultatet Gult, 60% är uppnått. Indikatorerna med Biblioteket besök och Fritidsgården besök når ej målet. Bibliotekets besök minskar något till del beroende på den nationella trend att man ej lånar musik och film på bibliotek utan laddar ner själv från nätet och Fritidsgården besök minskar kraftigt efter hösten hotincidenter där personalen blev sjukskrivna och valde att sluta. Här pågår nyrekrytering

Indikatorerna Biblioteket e-tjänster, e-post och telemätning för Kultur- och fritidsförvaltningen, bokning av idrottshallar och antal bad på Säby Sim- och sporthall når målvärdena.

Kultur- och fritidsnämnden - Valfärdsservice

Målbeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden ska erbjuda en meningsfull och aktiv fritid för främst barn och unga.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
KOF - Kulturevenemang besök	7000	8748	10%	●
KOF - Bibliotek utlån barn och unga	45000	55969	25%	●
KOF - Fritidsgård besök flickor	37 %	30.3 %	20%	●
KOF - Föreningsliv andel flickor	37 %	40.7 %	25%	●
KOF - Föreningsliv deltagare	85000	97081	10%	●
KOF - Bibliotek utlån totalt	90000	94845	10%	●

Målluppföljning

Samtliga indikatorer utom en har uppfyllt och resultatet för "Tillgänglighet Valfärdsservice " är 80% . Bibliotekets utlån för alla och för barn och unga ökar något genom de läsfrämjande insatserna som tillförts samt att man öppnat en förmiddag ytterligare i veckan. Kulturarrangemangens besök ökar, främst genom satsningen på ett valborgsfirande i Skönviksparken. Antalet föreningsaktiviteter 5-20 år är fortsatt hög, men minskar något från 2015 års rekordsiffra. Andelen flickaktiviteter inom föreningslivet ökar något och når målet. Den enda indikatorn som ej når sitt målvärde är flickornas besök på fritidsgården som är för lågt. Där en bidragande orsak är den turbulens med hot mot personalen som påverkat aktiviteterna på fritidsgården.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Kultur- och fritidsnämnden - Trygghet

Målbeskrivning

Fritidsgårdar och fritidsfältare skapar en meningsfull fritid, vilket skapar trygghet för ungdomar och övriga medborgare.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
KOF - Drogvaneundersökning/Stockholms enkäten unga	70 %	76.5 %	25%	●
KOF - Fritidsfält - möte vuxna	400	128	25%	●
KOF - Fritidsfält möte unga	6600	3160	25%	●
KOF - Trygghetsmätning SCB	65	63	25%	●

Målluppföljning

Kultur- och fritidsnämndens mål för Trygghet anses ej uppnått för 2016, resultat 37,5%. Indikatorerna Fritidsfältande kontakt med ungdomar och vuxna når inte sitt målvärde och blir rött. Indikatorn "SCB - trygghetsmätning når nästan målvärde och blir gult. Endast indikatorn "Stockholmsenkäten, unga" når målvärdet.

Anledning till att fritidsfältandet ej är uppnått och kontakterna med unga på fältet minskar är att från mitten av september och året ut har personalen på fritidsgården och fritidsfältandet hotats av ungdomar och en stor del av personalstyrkan har varit vakant eller sjukskriven. De fåtal som varit i tjänst har fått fokuserat på att hålla fritidsgården öppen. Fritidsfältning har ej förekommit och ej öppethållande av Safe Zone eller aktiviteter som fredagsfotboll.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Kultur- och fritidsnämnden - Miljö

Målbeskrivning

Kommunalt finansierade anläggningar ska om möjligt använda miljövänliga och energieffektiva material, maskiner och metoder och naturmiljövärden skall beaktas.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
KOF - Besiktningar med miljökrav	75 %	100 %	80%	●
KOF - Miljö - Miljökrav vid avtal	2	2	20%	●

Målluppföljning

Samtliga anläggningar eller motsvarande har besiktigats och miljöplan har följts upp.

Miljöplan inskrivet i avtal för drift av Salems Ishall

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Kultur- och fritidsnämnden - Medarbetare

Målbeskrivning

Kultur- och fritidsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Hållbart-Medarbetar-Engagemang (HME)	75	81	100%	●

Målluppföljning

Målet nås då 2016 års resultat är 81 jämfört med indikatorvärde 75. Resultatet kan jämföras med 61 för 2015. Under 2016 har företagshälsovården arbetat med fritidsgårdsverksamheten på uppdrag efter 2015 års låga resultat. Fritidsgården har under 2016 haft hög personalomsättning.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Kultur- och fritidsnämnden - Ekonomi

Målbekrivning

Nämnden ska uppvisa en ekonomi i balans och en hög prognossäkerhet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	103.5 %	60%	●
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	102.2 %	40%	●

Målluppföljning

Driftsresultat 2017

Kultur- och fritidsnämndens bokslut för 2016 visar ett resultat på + 477 tkr. Resultatet per enhet blir Bibliotek + 33 tkr, Fritidsgård + 536 tkr, Kultur- och fritidsenheten, inkl kultur- och fritidsnämnden -91 tkr. Avvikelsen kommer främst hos Fritidsgårdsverksamheten som under hösten haft många vakanser p g a hotincidenser mot personalen. Minusresultatet för kultur- och fritidsenheten kommer främst på föreningsbidragen, där antalet aktiva ökar mer än beräknat, Salemsdagen, löner som ökat samt kulturverksamhet med insatser för valborg och fornvård.

Investeringsresultat 2016

För Kultur- och fritidsnämndens investeringsresultat hamnar på + 455 tkr. Här har förvaltningens investeringspott hamnat på +5 tkr. Investeringsprojektet "Konstnärlig utsmyckning, Rönninge Rondell" pågår och blir ej avslutat före sommaren 2017. Här ansöks överskjutande delen 363 tkr för ombudgetering. Projektet "Nytt lokalbokningssystem" beräknas vara klart under hösten 2017. Här har kultur- och fritidsenheten valt att gå med i SKLs riksövergripande upphandling av nytt lokalbokningssystem med ca 150 st kommuner. Även för detta ansöks om ombudgetering till 2017 med 88 tkr.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	754	651	740	89	-15
9 - Interna intäkter	74	5		-5	-74
INTÄKTER	828	656	740	84	-88
4 - Kostnader/Utgifter	-4 415	-4 388	-4 478	-90	-64
5 - Kostnader för arbetskraft	-7 891	-8 537	-7 915	622	-24
6 - Övr verksamhetskostnader	-1 290	-1 608	-1 345	262	-55
7 - Övr verksamhetskostnader	-545	-363	-763	-400	-219
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-1	-5	-1	4	-0
9 - Interna kostnader	-51	-22	-26	-4	24
KOSTNADER	-14 192	-14 922	-14 529	393	-337
Totalt	-13 364	-14 266	-13 790	477	-425

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
400 - Kultur och fritidsnämnd	-417	-372	-402	-30	15
4111 - Kultur och fritidsenheten	-5 758	-5 887	-5 949	-62	-191
4112 - Fritidsgårdsverksamheten	-3 632	-4 007	-3 471	536	161
4113 - Biblioteksenheten	-3 557	-4 001	-3 968	33	-411
Kultur och fritid	-13 364	-14 266	-13 790	477	-425

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
4111 - Kultur och fritidsenheten	-130	-250	205	455	336
4112 - Fritidsgårdsverksamheten			0	0	0
4113 - Biblioteksenheten	-232				232
Kultur och fritid	-362	-250	205	455	568

Ekonomiska förutsättningar

Drift

I budgetram för 2016-2018 har följande beviljats:

2016 - 13956 tkr, 2017 - 14 195 tkr, 2018 - 14 465 tkr.

Budget innehåller följande ramökningar:

-Löne och arvodesuppräkning med 2 %.

-Uppräkning av avtal enligt KPI-index om drift av :

Säby Sim- och sporthall, Medley AB. 2016: -33 tkr, 2017: -69, 2018: -125tkr.

Bollplaner, Rönninge Salem Fotboll. 2016: -8 tkr, 2017:-16 tkr, 2018: -65 tkr.

Ishallen med Salems Ishalls AB. 2016: -10 tkr, 2017: -20 tkr, 2018: -30 tkr.

Skogsängshallen med Salems IF. 2016: -63 tkr, 2017: - 71 tkr, 2018: -91 tkr.

-Uppräkning av avtal för Biblioteket om BOOK-IT, Arena, licenser, utlåningsautomater, bibliotekets datorer, bibliografisk service, databaser. 2016: -25 tkr, 2017: -29 tkr, 2018 -33 tkr.

-Kompensation för E-bokslån, E-bokslånen är dyrare än ett vanligt lån. För att mediaanslaget inte skall urholkas och servicenivån skall behållas kompenseras biblioteket med 2016 -10 tkr, 2017 -12 tkr, 2018 -22 tkr.

I budget för 2016-2018 har följande medel tillskjutits till Kultur- och fritidsnämnden:

*Medianslag , utöver KPI: 2016 -27 tkr, 2017 -41 tkr.

*Utveckla barns läsande enligt ny biblioteksplan 2015/2016, personalkostnad 2016 -243 tkr, 2017 -248 tkr, 2018 -253 tkr.

*Utveckla barns läsande enligt ny biblioteksplan 2015/2016, media, 2016 -40 tkr, 2017 -41 tkr, 2018 - 42 tkr.

Investeringar 2016-2018

Dessa investeringar har beviljats i investeringsram för 2016-2018 gällande KoF's verksamheter:

KoF: Ny- och återanskaffning av inventarier. 2016: -150 tkr, 2017: -150 tkr, 2018 -150 tkr.

MSB: Ny näridrottsplats Söderby Park, 2016, -1200 tkr

MSB: Renovering Säby Sim- och sporthall, 2017 -13 500 tkr

MSB: Trygghetsvandringspott: 2016 -200 tkr, 2017 -200 tkr, 2018 -200 tkr.

KoF/IT: Lokalbokningssystem idrottshallar, 2016 -80 tkr

MSB: Konstgräs bollplan, sjumanna-plan. Plats avgörs i kommunfullmäktige i särskilt ärende. 2016 -1000 tkr

MSB: Byte av konstgräs Berga bollplan, Konstgräset uttjänt. Besiktning av spentab mfl, byte till nytt konstgräs. 2017 -2200 tkr.

MSB: Ersboda 4H-gård: Ansökning om medel från Leaderprogrammet och investering för 4H-gård på Ersboda. Samverkan med 4H-gårdsrörelsen. Hus, ladugård, hagar, anslutning, parkering mm. 2017 -4000 tkr . Bidrag uppskattas till ca 1000 tkr.

MSB: Uppvärmningsyta Berga BP. Ta bort gamla brandplatsen och tillskapa en uppvärmningsyta så man avlastar planens användande inför lagbyte mm. 2016 -130 tkr.

MSB: Biblioteket glasdörr, Glasdörr till släktforskningsrummet så man kan tillskapa en tyst miljö med insyn. Specialbeställd dörr. 2016 -50 tkr.

MSB, Säby sim- och sporthall: Upprustning av löparbanan och längdhoppsgrop utomhus nedan simhall. 2016 - 200 tkr

Kommentar

Driftsresultat 2016

Kultur- och fritidsnämndens bokslut för 2016 visar ett resultat på + 477 tkr. Resultatet per en blir Bibliotek + 33 tkr, Fritidsgård + 523 tkr, Kultur- och fritidsenheten, inkl kultur- och fritidsnämnden -91 tkr. Avvikelsen kommer främst hos Fritidsgårdsverksamheten som under hösten haft många vakanser på g a hotincidenser mot personalen. Minusresultatet för kultur- och fritidsenheten kommer främst på föreningsbidragen, där antalet aktiva ökar mer än beräknat, Salemsdagen, löner som ökat samt kulturverksamhet med insatser för valborg och fornvård.

Investeringsresultat 2016

Kultur- och fritidsnämndens investeringsresultat hamnar på + 455 tkr. Här har förvaltningens investeringspott hamnat på +5 tkr. Investeringsprojektet "Konstnärlig utsmyckning, Rönninge Rondell" pågår och blir ej avslutat före sommaren 2017. Här ansöks överskjutande delen 363 tkr för ombudgetering till 2017. Projektet "Nytt lokalbokningssystem" beräknas vara klart under hösten 2017. Här har kultur- och fritidsenheten valt att gå med i SKLs riksövergripande upphandling av nytt lokalbokningssystem med ca 150 st kommuner. Även för detta ansöks om ombudgetering till 2017 med 88 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för:

Biblioteksverksamhet på Salems Bibliotek, Barnsläsande i skolan, programverksamhet på biblioteket, boken-kommer Fritidsgårdar i Fritidsgården Huset, Fritidsfältverksamhet på fem grundskolor och på fritiden, Safe zone-projekt med eftermiddagsverksamhet för ungdomar 13-18 år i Skyttorp, Stöd till föreningar, Allmän kulturverksamhet, Salems Ungdomsråd, Fredagsfotboll, Idrottsanläggningar/Lokaluthyrning, Idrottslyftet, Tillsyn och driftsansvar för fritids- och idrottsanläggningar: Avtal med Medley AB om Säby Sporthall, Rönninge Salem Fotboll om bollplaner, Salems Ishalls AB om ishallen, Strandstugan i Slagsta om Möllebadet, Salems IF om Skogsängshallen, Salems Hembygdsförening om Villa Skönvik, Seniornet Salem om seniorordatortek.

Målgrupper

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter riktar sig till alla åldrar och målgrupper. Särskilt prioriterade är barn- och ungdom samt funktionshindrade. Biblioteket arbetar mot alla åldrar, men har särskild prioritering mot barn och unga bl a genom särskilda barn- och ungdomsbibliotekarier. Fritidsgården Huset arbetar med inriktning på ungdomar 10-12 år för eftermiddagsverksamheten, 13-18 år för kvällsverksamheten samt för projekt med eftermiddagsverksamhet på Skyttorp. Fritidsfältverksamheten mot ungdomar i riskzon. Allmän kulturverksamhet är inriktad mot barn- och ungdomar. Kommunens föreningsstöd är prioriterat mot barn- och ungdomar 5-20 år.

Antal årsarbetare

12,6 st. Fördelat på 2,1 st kultur- och fritidsenheten 5.5 st biblioteket och 5,5 st fritidsgårdsverksamheten. Ca lika många arbetar inom olika entreprenörer knutna via avtal till kultur- och fritidsverksamheten.

Intern kontroll

För kommunen grundläggande intern kontroll:

- Lönerapporter, Genomförd , utan anmärkning
- Upphandlingar/Avtalstrohet, Genomförd , utan anmärkning
- Attestering, Genomförd , utan anmärkning
- Attestantförteckning, Genomförd , utan anmärkning
- Systematiskt arbetsmiljöarbete SAM, Genomförd , utan anmärkning med kommentar

För Kultur- och fritid

- Kontroll av kundfakturor/utbetalningar, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av entreprenadavtal, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av konstsamlingen Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av underlag för föreningsbidrag, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av diarieförteckning, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av Kultur- och fritidsnämndsadministration, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av konstsamlingen, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av kontanthantering, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av lager - fritidsgården, Genomförd , utan anmärkning
- Kontroll av fältverksamheten, Genomförd , utan anmärkning

Kommentar

Viktiga händelser 2016

Bibliotekets läsfrämjande åtgärder utvecklades under året med ökat öppethållande på förmiddag, vilket stimulerade främst förskolorna. Dessutom utökades skolarantierna att omfatta även årskurs 4.

Den nya skateplazan mellan Skogsängsskolan och Fritidsgården Huset invigdes 20/8.

Ett nytt driftsavtal om driften av Salems Ishall förhandlades fram med Salems Ishalls AB

Salems Hembygdsförening uppmärksammade Salemstadens 50-års jubileum med en utställning på Salems bibliotek och ett jubileumsprogram för en fullsatt Murgrönan 15/10.

Kultur- och fritidsförvaltningen genomförde på Kultur- och fritidsnämndens uppdrag en enkät som gick till kommunens äldre om vilka fritidsintresse de hade och vad de ville göra.

Kultur- och fritidsförvaltningen har på uppdrag av kultur- och fritidsnämnden utrett vilka åtgärder som görs idag och kan göras för nyanlända och flyktingar i kommunen, samt ta in förslag på exempel från andra kommuner.

Kultur- och fritidsförvaltningen och Salems IF anordnade det första valborgsfirandet i Skönviksparken i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag. Gensvaret var stort ca 800-1000 personer besökte arrangemanget.

Nationaldagen firades traditionsenligt i Säbylunden med ca 600-700 st besökare.

Salemsdagen genomfördes 26 aug i Skönviksparken.

Efter en hotincident i mitten av sept tvingades fritidsgården stänga under ett antal dagar och minska på fältande och andra aktiviteter. Några av de anställda som hotades valde att sluta och under resterande del av året fokuserades verksamheten på att hålla fritidsgården öppen.

Den stora kvinnliga barbershopkören Rönninge barbershop Chorus blev återigen världsmästare i barbershopsång i USA.

Salems IF innebandy spelade även 2016 i allsvenskan och kvalde till elitserien.

Årets Kulturstipendiater blev Stig Silén, Salems Hembygdsförening och Bengt Gustavsson för sina insatser för hembygdshistoria.

Årets idrottsstipendiat blev Maria Prandl-Norrgård, Salems Pistolklubb, för sina egna framgångar och för sina ledarinsatser.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens ordförande: Lennart Ejenäs (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salem kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Barn- och utbildningsnämnden - Samarbete och information

Målbefskrivning

Det ska råda ett bra samarbete mellan föräldrar och förskolan/skolan, föräldrarna ska få den information de behöver och känna sig delaktiga i sitt barns lärande och utveckling (Barnkonventionen artikel 5, 18, 19).

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoU - Delaktighet förskola och grundskola	85 %	77.5 %	33%	●
BoU - Information förskola och grundskola	86 %	75 %	34%	●
BoU - Samarbete förskola och grundskola	85 %	87 %	33%	●

Måluppföljning

Enkätfrågor

- Enkätfråga till föräldrar i förskola och grundskola - Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas (Grönt: 86-100% Gult: 77,6-85,9% Rött: 0-77,5%)

- Enkätfråga till föräldrar i förskola och grundskola - Jag känner mig delaktig i mitt barns lärande (Grönt: 85-100% Gult: 77,5-84,9% Rött: 0-77,4%)
- Enkätfråga till föräldrar i förskolan och i grundskolan - Jag har ett bra samarbete med förskolan/skolan (Grönt: 85-100% Gult: 77,6-85,9% Rött: 0-77,5%)

Resultat

Föräldrarna i förskolan och grundskolan upplever att de har ett bra samarbete med förskolan respektive skolan. De är dock inte lika nöjda med den information de får samt att de inte känner sig delaktiga i sina barns lärande.

Föräldrarna upplever fortfarande att informationen på Schoolsoft är bristfällig och för- och grundskolorna behöver fortsatt utveckla användandet av Schoolsoft som kommunikationskanal.

Införandet av gruppsamtal istället för individuella utvecklingssamtal på förskolan har medfört att vårdnadshavarna inte får samma typ av information om sina barns utveckling och lärande som tidigare. Gruppsamtalen fokuserar mer på individen i relation till gruppen, gruppens utveckling och lärande mm. Fokus ligger inte på individnivå. Önskar vårdnadshavarna individuella samtal finns givetvis möjligheten att boka det.

Skolorna har under 2016 mer och mer gått över till elevledda utvecklingssamtal där eleven, med stöd av sin mentor, berättar om sitt lärande för vårdnadshavarna. Som komplement till det finns matriserna i Schoolsoft som lärarna fyller i inför utvecklingssamtalen.

Trenden är från förra året minskande när det gäller information och samarbete. Trenden ökar för delaktighet, men når inte upp till 2016 års målvärde.

Aktiviteter och effekter 2016

Varje enhet arbetar aktivt med olika insatser för att öka tillgängligheten av information via Schoolsoft. Enheterna har kommit olika långt i sitt arbete. Några av skolorna har arbetat fram ett gemensamt förhållningssätt och en "mall" för vad som ska finnas tillgängligt via Schoolsoft, för eleverna och vårdnadshavarna.

Förskolorna har aktivt arbetat med att fortsätta implementeringen av Schoolsoft i sin verksamhet.

Förskolorna fortsätter att utveckla gruppsamtalen så de fångar in vårdnadshavarnas önskemål och behov av information på ett tydligare sätt.

Prioriterade områden 2017

- Enheternas arbete med Schoolsoft: genom en tydlig struktur för "lägsta nivån" i användande av Schoolsoft bör vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet, information och samarbete öka.
- Skolornas arbete kring delaktighet, samarbete och information: genom att utveckla de elevledda utvecklingssamtalen och genom att "lotsa föräldrarna rätt" på Schoolsoft ska vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet och information öka.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Barn- och utbildningsnämnden - Trygghet, studiero och stimulans

Målbefskrivning

Barn och ungdomar i alla verksamheter ska uppleva trygghet, studiero och stimulans (Barnkonventionen artikel 2, 3, 6, 12-16, 18, 19, 24, 26, 29-33).

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoU - Stimulans förskola	88 %	89 %	10%	●
BoU - Stimulans grundskola	60 %	71 %	10%	●
BoU - Stimulans gymnasiet	60 %	77 %	10%	●
BoU - Studiero grundskola	70 %	56 %	20%	●
BoU - Studiero gymnasiet	60 %	74 %	10%	●
BoU - Trygghet förskola	92 %	82 %	10%	●
BoU - Trygghet grundskola	80 %	89 %	10%	●
BoU - Trygghet gymnasiet	80 %	89 %	10%	●

Målluppföljning

Enkätfrågor

Trygghet

- Enkätfråga vårdnadshavare förskolan - Mitt barns lärande sker i en trygg och lugn miljö (Grönt: 92-100% Gult: 82,9-91,9% Rött: 0-82,8%)
- Elevenkät grundskola - Jag känner mig trygg i skolan (Grönt: 80-100% Gult: 72-79,9% Rött: 0-71,9%)
- Elevenkät gymnasiet - Jag känner mig trygg på min skola (Grönt: 80-100% Gult: 72-79,9% Rött: 0-71,9%)

Studiero

- Elevenkät grundskola - Det är arbetsro på mina lektioner (Grönt: 70-100 % Gult: 63-69,9 % Rött: 0-62,9 %)
- Elevenkät gymnasiet - Det är arbetsro på mina lektioner (Grönt: 60-100% Gult: 54-59,9% Rött: 0-53,9%)

Stimulans

- Enkätfråga vårdnadshavare förskolan - Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande utifrån sina förutsättningar och behov (Grönt: 88-100% Gult: 79,2-87,9% Rött: 0-79,1%)
- Enkätfråga grundskola - Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer (Grönt: 60-100% Gult: 54-59,9% Rött: 0-53,9%)
- Elevenkät gymnasiet - Undervisningen motiverar mig till att vilja lära mig mera (Grönt: 60-100% Gult: 54-59,9% Rött: 0-53,9%)

Resultat

Förskolan

Föräldrarna upplever att deras barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan. Upplevelsen av trygghet har sjunkit jämfört med föregående år. Målvärdet uppnått när det gäller stimulans men inte för trygghet.

Grundskolan

Eleverna upplever att de är trygga och stimuleras till utveckling och lärande. Eleverna upplever att undervisningen gör dem nyfikna på att lära sig mer.

Tyvärr känner eleverna att studieron har försämrats jämfört med föregående år. Analysen visar att det framförallt är eleverna i år 5 som upplever att studieron är sämre, bortsett från Rönninge skolas elever som till 65% upplever studiero. I genomsnitt är det ca 40% som upplever arbetsro på sina lektioner i år 5.

Gymnasiet

Gymnasieeleverna känner sig trygga, upplever en god studiero och ökad stimulans i skolan.

Jämfört med föregående år har samtliga resultat ökat. Resultatet för studiero och stimulans har ökat markant vilket är mycket glädjande.

Aktiviteter och effekter 2016

- Pedagogiskt ledarskap och undervisningens utveckling - Rektorerna har ökat sina kunskaper om evidensbaserade arbetsformer som kommer att ge positiva effekter på undervisningen samt arbetat med processer i den egna verksamheten, tex *Betyg och bedömning* (projekt på Salemskolan med Bo Sundblad) och *Mindre sammanhang för barnen under större delen av dagen* i förskolan.

Prioriterade områden 2017

- Ledarskapet i klassrummet och undervisningsmiljön
- Krav och förväntningar på eleverna, kopplat till psykisk hälsa

- Värdegrundsarbete och konsekvenser

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

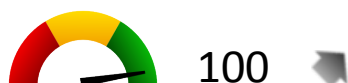
5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Barn- och utbildningsnämnden - Hållbar utveckling

Målbefskrivning

BoU ska verka för att alla verksamheter arbetar för en hållbar utveckling.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Miljö - Andel ekologiska livsmedel, 2016	30 %	41.4 %	50%	●
Miljö - Miljöcertifierade förskolor och skolor	45 %	64 %	50%	●

Målluppföljning

Indikatorer

- Andelen miljöcertifierade förskolor och skolor (Grönt: 45% eller över Gult: 40,5-44,9% Rött: 0-40,4%)
- Andel ekologiska livsmedel av den totala livsmedelsbudgeten (Grönt: 30% eller över Gult: 25-29,9% Rött: 0-24,9%)

Resultat

Andelen ekologiska livsmedel ökar från 29% till 41% mellan 2015-2016. Samtliga enheter har ökat sin medvetenhet kring ekologiska livsmedel och väljer dessa i högre utsträckning än tidigare.

Aktiviteter och effekter 2016

- Förskolan har arbetat med frågor rörande Miljöcertifiering Grön Flagg. Det har resulterat i att samtliga förskolor, förutom en, återigen är miljöcertifierade.
- Medvetenheten kring att kontera ekologiska livsmedel rätt har ökat och gett effekten att andelen ekologiska livsmedel har gått upp i år igen.

Prioriterade områden 2017

- Fortsatt arbete på enheterna kring nämndens mål *Hållbar utveckling* och dess indikatorer.

Perspektiv - Utveckling och lärande

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet utveckling och lärande.

6. Kommunens övergripande mål - Lärande miljö

Salems förskolor och skolor ska erbjuda en lärande miljö som ger barn och elever goda förutsättningar för att förvärva kunskaper och ta ansvar för sin framtida utveckling. Eleverna ska nå en kunskapsnivå som ligger över genomsnittet i Stockholms län.

Barn- och utbildningsnämnden - Ansvar och inflytande

Målbefskrivning

Alla elever ska ta ansvar för sitt eget lärande och känna att de har inflytande över den egna skolans arbete (Barnkonventionen artikel 2, 3, 12, 13 - 15, 23)

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoU - Delaktighet grundskola	95 %	75 %	33%	●
BoU - Inflytande grundskola	80 %	86 %	34%	●
BoU - Inflytande gymnasiet	60 %	74 %	33%	●

Målluppföljning

Enkätfrågor

- Elevenkät grundskola - I alla ämnen jag deltar i genomför vi elevutvärderingar av undervisningen
- Elevenkät grundskola - Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter (Grönt: 80-100% Gult: 72-79,9% Rött: 0-71,9%)
- Elevenkät gymnasiet - Mina synpunkter tas tillvara på ett bra sätt på min skola (Grönt 72-100% Gult 64,8-71,9% Rött 0-64,7%)

Målvärdena för Ansvar och inflytande är delvis uppfyllt. Vi når inte upp till acceptabel nivå när det gäller delaktighet i grundskolan. Resultatet baseras på frågan om eleverna genomför utvärderingar av undervisningen i alla ämnen. Inflytandet på gymnasiet och i grundskolan når fina resultat, markant över målvärdena.

Enheterna arbetar lokalt med riktade aktiviteter för att öka upplevelsen av delaktighet och inflytande.

Indikatorn "Delaktighet grundskola" kommer att ersättas till 2017 med ny indikator "Ansvar grundskola".

Barn- och utbildningsnämnden - Kunskaper

Målbefskrivning

Eleverna ska nå en kunskapsnivå som ligger lika med eller över genomsnittet i Stockholms län (Barnkonventionen artikel 13 - 15, 17, 18, 28, 29, 31).

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
BoU - Kunskapsnivå, behörighet till nationellt yrkesprogram	101 %	95.68 %	20%	●
BoU - Kunskapsnivå, betyg i alla ämnen åk 6	101 %	98.9 %	10%	●
BoU - Kunskapsnivå, betyg i alla ämnen åk 9	101 %	90.96 %	20%	●
BoU - Kunskapsnivå, genomsnittligt meritvärde åk 9	101 %	101.8 %	10%	●
BoU - Kunskapsnivå, uppnått meritvärde - högskoleförberedande program	101 %	101.36 %	10%	●
BoU - Kunskapsnivå, uppnått meritvärde -yrkesförberedande program	101 %	93.84 %	10%	●
BoU - Kunskapsnivå, ämnesprov i MA åk 3	101 %	99.1 %	10%	●
BoU - Kunskapsnivå, ämnesprov SV åk 3	101 %	100.7 %	10%	●

Målluppföljning

Indikatorer

- Andel elever i år 3 som har nått kravnivån i ämnesprov i svenska. Salems resultat jämfört med läns-genomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 80-100,9% Rött: 0-79,9%)

- Andel elever i år 3 som har nått kravnivån i ämnesprov i matematik. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 80-100,9% Rött: 0-79,9%)
- Andel elever som har nått målen i alla ämnen i år 6. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 98-100,9% Rött: 0-97,9%)
- Andel elever som har nått målen i alla ämnen i år 9. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 98-100,9% Rött: 0-97,9%)
- Genomsnittligt meritvärde för år 9 i jämförelse med Stockholms län. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 95-100,9% Rött: 0-94,9%)
- Andelen elever som har behörighet till nationellt yrkesprogram på gymnasiet. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 98-100,9% Rött: 0-97,9%)
- Meritvärde för avgångsklasser på teoretiska program på Rönninge gymnasium. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 95-100,9% Rött: 0-94,9%)
- Meritvärde för avgångsklasser på praktiska program på Rönninge gymnasium. Salems resultat jämfört med länsgenomsnittet (Grönt: 101% eller över Gult: 95-100,9% Rött: 0-94,9%)

Resultat

Samtliga indikatorer för mål 6 är över, alternativt mycket nära Stockholms läns resultat. Glädjande är att meritvärdet har ökat i år igen. Salems kommuns elever som slutade år 9 vårterminen -16 gick ut med ett meritvärde på 245,55. Föregående års resultat var 231,4.

Nationella prov år 3

Resultatet för nationella proven i matematik hamnar något under länsgenomsnittet i år. 2015 deltog skolorna i Skolverkets satsning Mattelyftet, vilket då satte ett fokus på undervisningen och elevens lärande. Det rektorsgruppen finner i analysen är att eleverna över lag har svårt med de skriftliga räkneuppgifterna och att eleverna måste utmanas i och utveckla sin läsförståelse inom matematiken; tex matematiska begrepp. Fortbildning i läsningens betydelse och utveckling av metodik ska enligt rektorsgruppen genomföras.

Nationella proven i svenska resulterar i år i att 96,5% av eleverna bedöms som godkända, vilket jämfört med länets resultat är positivt. En analys har gjorts gemensamt i rektorsgruppen där de kunnat konstatera att eleverna har brister i kunskaperna kring läsförståelse av faktatexter och berättande texter. Under läsåret 2015/16 har samtliga skolor deltagit i Skolverkets satsning "Läsflyftet". Lärarna har fått handledning vid givna tillfällen, och har kollegialt arbetat med Skolverkets läsflyfts-moduler. Utvärderingarna har varit positiva och några av skolorna kommer fortsätta ytterligare ett år på egen hand.

Måluppfyllelse år 6

Resultatet för år 6, andel elever som har nått målen i alla ämnen, är lägre än Stockholms läns resultat. Trenden är nedåtgående, tvärtemot resultaten för nationella proven i år 6. Framför allt är det pojkarnas resultat som sjunker, men även flickornas till viss del.

Måluppfyllelse år 9

Vi når inte riktigt fram när det gäller godkända betyg i alla ämnen i år 9 samt behörighet till yrkesprogram. De två resultaten kan förklaras med att ett antal elever, som inte har gått i svenska skola tidigare, påbörjade sina studier under år 8 respektive år 9 vilket inte medgav att nå full måluppfyllelse och därmed inte heller behörighet till att söka yrkesprogram på gymnasiet. Dessa elever fortsätter sina studier på språkintruktionsprogrammet på Rönninge gymnasium för att läsa upp grundskolebetygen. För att vara behörig till yrkesförberedande program på gymnasiet krävs det godkända betyg i svenska, engelska och matematik plus ytterligare fem ämnen.

Meritvärdet för läsåret 2015/16 är mycket bra. Salems kommuns snitt är 245,55 vilket är bättre än förra årets resultat på 231,4. Länets meritvärde för läsåret är 241,2. Salems resultat är ett snitt i kommunen och två av skolorna har ett meritvärde på 258 poäng.

Uppnått meritvärde gymnasiet

Resultaten för Rönninge gymnasiums meritvärden, för de yrkesförberedande och högskoleförberedande programmen, ligger något över respektive något under länssnittet.

För de yrkesförberedande programmen är Salems meritvärde 12,2 medan länssnittet ligger på 13. Resultatet är något lägre jämfört med föregående läsår då meritvärdet var 13,3.

För de högskoleförberedande programmen är meritvärdet på Rönninge gymnasium 14,9 medan det för länet ligger på 14,7. Resultaten för meritvärdet har ökat något jämfört med föregående läsår och Salems resultat är högre än länets.

Aktiviteter och effekter 2016

Pedagogiskt ledarskap och undervisningens kvalitet

I samarbete med Ann S Philgren, doktor vid Stockholms Universitet, har samtliga skolledare fått kunskap om arbetsformer som får effekt på undervisningens utveckling samt fått möjlighet till att praktiskt arbeta med en process med utgångspunkt i det pedagogiska ledarskapet och utvecklat det kollegiala lärandet.

Det har lett till att rektorerna har ökat sina kunskaper om evidensbaserade arbetsformer.

Tillgänglighet och inkludering

I samarbete med Ann S Philgren, doktor vid Stockholms Universitet, har samtliga skolledare och elevhälsoteam arbetat med skolornas förmågor att hantera barn med särskilda behov. Genom externa föreläsningar kring extra anpassningar och åtgärdsprogram, workshops kring digitala hjälpmedel, observationer på varandras skolor mm har rektorerna och elevhälsoteamen ökat sina kunskaper om evidensbaserade arbetsformer.

Skolorna har blivit mer transparenta i sitt arbete med anpassningar och särskilt stöd genom kollegialt lärande. Området behöver fortsatt utvecklas och kommer att observeras under förvaltningens kvalitetsobservationer våren 2017.

Prioriterade områden 2017

Under resultatkonferensen i november analyserade rektorsgruppen resultaten och tittat på mönster och trender. De har vaskat fram några olika prioriterade områden som ska bidra till ökade kunskaper och en högre målpuppfyllelse:

- Pedagogerna behöver utveckla strategier, verktyg och träning för att möta pojkar/flickor
- Systematisk resultatuppföljning
- Ledarskapet och undervisningen i klassrummet
- Insikt i läsningens betydelse och utveckla metodiken

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salem kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Barn- och utbildningsnämnden - Medarbetare

Målbeskrivning

BoU ska verka för ett gott medarbetar-, ledar- och chefskap på alla nivåer (Barnkonventionen artikel 2, 3, 12, 13 - 15, 23)

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - HME Engagemang	80	81	33%	●
Personal - HME Ledarskap	80	79	33%	●
Personal - HME Styrning	80	82	34%	●

Målpuppföljning

Enkäten genomförs vartannat år via SKL och redovisas nästa gång vid 2017 års bokslut.

Redovisade siffror nedan är föregående års resultat. Nästa mätning genomförs 2017.

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Barn- och utbildningsnämnden - Ekonomi i balans

Målbeskrivning

BoU ska uppvisa en ekonomi i balans

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	100.98 %	100%	●

Målluppföljning

Barn- och utbildningsnämnden uppvisar en ekonomi i balans.

Avvikelsen är 0,98% mot total budgetram, inklusive de 3 500 tkr för ej utnyttjade medel avseende catering vid renovering av Säbyskolans kök som projekterats till 2017.

Barn- och utbildningsnämnden - Prognossäkerhet

Målbeskrivning

BoU ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	100.04 %	100%	●

Målluppföljning

Barn- och utbildningsnämnden uppvisar en god prognossäkerhet.

Förvaltningen har inför 2016 justerat rammallarna för förskoleverksamheten och gymnasieverksamheten. Vid analys av årsbokslut 2016 ser förvaltningen att en genomgång och eventuella justeringar kommer att behöva göras inför 2018. Arbetet med rammallarna påbörjas inför ramprocessen 2017.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	89 477	92 892	97 544	4 652	8 067
9 - Interna intäkter	244 937	257 579	268 763	11 184	23 826
INTÄKTER	334 414	350 472	366 307	15 835	31 893
4 - Kostnader/Utgifter	-203 656	-213 333	-220 878	-7 544	-17 222
5 - Kostnader för arbetskraft	-242 669	-267 941	-265 321	2 619	-22 653
6 - Övr verksamhetskostnader	-27 769	-19 074	-24 211	-5 137	3 558
7 - Övr verksamhetskostnader	-14 768	-13 389	-12 785	604	1 983
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-13		-4	-4	9
9 - Interna kostnader	-244 843	-260 141	-262 353	-2 211	-17 510
KOSTNADER	-733 718	-773 879	-785 552	-11 673	-51 834
Totalt	-399 304	-423 407	-419 245	4 162	-19 941

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
600 - BoU Nämnd	-718	-650	-617	33	101
610 - Förvaltningsövergripande	-11 880	-11 788	-11 619	169	261
611 - Förskola och pedagogisk omsorg	-93 066	-93 071	-96 285	-3 214	-3 219
612 - Område grundskola	-191 146	-203 608	-194 820	8 788	-3 674
613 - Särskolan	-10 657	-9 871	-11 014	-1 143	-357
614 - Vux, SFI och Gruv	-5 296	-5 393	-5 165	227	131
615 - Elevhälsan	-20 999	-26 592	-25 689	903	-4 690
616 - Kulturskolan	-4 024	-4 232	-4 252	-20	-228
617 - Gymnasiet	-53 559	-60 169	-61 251	-1 081	-7 691
619 - Flerspråkighet Centralt	-7 959	-8 033	-8 533	-500	-574
Barn och utbildning	-399 304	-423 407	-419 245	4 162	-19 941

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
610 - Förvaltningsövergripande		-283	-685	-402	-685
611 - Förskola och pedagogisk omsorg	-20	-75	-71	4	-51
612 - Område grundskola	-202	-554	-504	50	-302
616 - Kulturskolan	-50	-25	-22	3	28
Barn och utbildning	-272	-937	-1 282	-345	-1 010

Ekonomiska förutsättningar

Drift

Barn- och utbildningsnämndens driftbudgetram för 2016 är -423 407 tkr medan investeringsbudgeten omfattar -714 tkr. Planen för driftbudget för 2017 är -422 488 tkr och för 2018 -435 248 tkr.

Löner har räknats upp med 2 % årligen för åren 2016-2018.

Våra kommentarer nedan fokuserar på budgetförändringar för år 2016. Vad gäller ramförändringar 2017-2018 så hänför sig de helt till volymförändringar samt indexuppräknings. Dessa har därför ej kommenterats.

Godkänd drift 2016, 2017, 2018 (2015 års budget)

Nämnd: -650 tkr, -662 tkr, -674 tkr (-638 tkr)

Förvaltningsövergripande: -11 788 tkr, -12 006 tkr, -12 228 tkr (-11 323 tkr)

Avtal uppräknade med KPI samt fler elever som har behov av skolskjuts ger ökade kostnader med 76 tkr respektive 254 tkr.

Förskola & ped.omsorg: -93 071 tkr, -94 665 tkr, -96 150 tkr (-94 482 tkr)

Lägre nyttjandegrad för 1-2 åringar ger minskade kostnader om 5 204 tkr, utökad tid förskola, låg 2015 under KS till förfogande ökade kostnader -3 000 tkr, förändrad maxtaxa ökade intäkter 228 tkr

Grundskola: -203 608 tkr, -202 907 tkr, -207 698 tkr (-194 296 tkr)

Fler fritidsbarn och fler elever i år 1-6 ger ökade kostnader -4 901 tkr, fler elever i år 7-9 ger ökade kostnader -1916 tkr. Förändrad momsåtersökning ger ökade intäkter 857 tkr och förändrad maxtaxa 157 tkr.

2016 genomförs renovering av Säbyskolans kök och matsal. Under perioden för ombyggnation kommer skolmaten att delvis hanteras via catering för en kostnad om -3500 tkr.

2016 möjliggörs utökad vistelsetid på fritids för elever till föräldralediga och arbetssökande vårdnadshavare. Ramen utökas med -1700 tkr.

Inför 2016 flyttas budgeten och ansvaret för Mobila enheten och Språkstudion från grundskoleblocket till centrala elevhälsan, 3395 tkr.

Särskola: -9 871 tkr, -9 044 tkr, -9 235 tkr (-11 566 tkr)

Färre elever i Salemskolans särskola samt färre köpta platser i gymnasiesärskolan ger minskade kostnader med 562 tkr samt 857 tkr.

Vuxenutbildning: -5 393 tkr, -5 542 tkr, -5 696 tkr (-5 250 tkr)

Avtal uppräknade med KPI.

Centrala elevhälsan: -26 592 tkr, -26 625 tkr, -26 779 tkr (-18 205 tkr)

Färre köpta platser speciella placeringar ger minskade kostnader med 821 tkr. Fler elever berättigade till tilläggsbelopp ger ökade kostnader med -3 700 tkr.

Ramen har utökats med -700 tkr för särskolesamordnare samt -600 tkr för kommunala aktivitetsansvaret. Därtill har -3395 tkr tillförts centrala elevhälsans budget för mobila enheten och språkstudion.

Kulturskolan: -4 232 tkr, -3 949 tkr, -4 069 tkr (-3 717 tkr)

Avtal uppräknade med KPI.

-400 tkr har tillförts ram för instrumentvård mm.

Gymnasieskola: -60 169 tkr, -59 048 tkr, -64 662 tkr (-62 051 tkr)

Fler elever på Rönninge gymnasium ger ökade kostnader med -5 440 tkr men fler sålda platser ger ökade intäkter 7 035 tkr. Färre elever köpta platser i annan kommun ger minskade kostnader 1 797 tkr samt fler elever köpta platser fristående ger ökade kostnader -1 634 tkr.

Budgetramen minskas med 600 tkr då medel för kommunala aktivitetsansvaret förs till centrala elevhälsan.

Flerpråkighet centralt: -8 033 tkr, -8 045 tkr, -8 057 tkr (-6 937 tkr)

Fler elever i både grundskolan och förskolan som har modersmålsundervisning ger ökade kostnader med -774 tkr.

Investeringar 2016-2018

- Ny-och återanskaffning av inventarier 420 tkr alla tre åren
- Inventarier NO-sal Nytorpsskolan 102 tkr, 2016

- Inventarier Hkk-sal Skogsängsskolan 80 tkr, 2016
- Inventarier paviljong Rönninge skola 112 tkr, 2016
- Inventarier fsk Hallsta 2000 tkr, 2017

Följande investeringar berör Barn- och utbildningsnämnden men ligger inom andra förvaltningar:

- Paviljong Rönninge skola, 1730 tkr 2016
- NO-sal Nytorpsskolan, 1440 tkr 2016
- Hem- & konsumentkunskapssal Skogsängsskolan, 1210 tkr 2016
- Ombyggnad av kök i Säbyskolan, Skogsängsgården och Toredalsgården, 17300 tkr 2016 och 2300 tkr 2017
- Förskola Hallsta, 1000 tkr 2016 och 21000 tkr 2017

Kommentar

ÅRSREDOVISNING 2016

Drift

Barn- och utbildningsnämndens budgetram för 2016 är 423 407 tkr.

Driftbudget redovisar en positiv avvikelse på 4 162 tkr, vilket innebär en avvikelse på 0,98 % av den totala budgeten. I denna avvikelse ingår de 3 500 tkr som var avsedda för catering vid renovering av köket på Säbyskolan och som nu ska återföras då projektet inte genomfördes under 2016. Intäkterna har en positiv avvikelse på 15 835 tkr och kostnaderna en negativ avvikelse på 11 673 tkr mot budget.

Avvikelsen i 2015 års bokslut var positiv, 9 162 tkr.

Förvaltningen har inför 2016 justerat rammallarna för förskoleverksamheten och gymnasieverksamheten. Inför budget 2017 har ramarna kompletterats med ett antagande gällande språkintröskning på gymnasiet då dessa ungdomar utan permanent uppehållstillstånd inte ingår som en parameter i den centralt framtagna befolkningprognosen. Vid analys av årsbokslut 2016 ser förvaltningen att en genomgång och eventuella justeringar kommer att behöva göras inför 2018. Arbetet med eventuell justering av rammallarna påbörjas inför ramprocessen 2017.

Förvaltningsövergripande inkl nämnden

Det förvaltningsövergripande blocket inklusive nämnden har en positiv avvikelse på 202 tkr. 2015 var utfallet en negativ avvikelse på 638 tkr.

Den positiva avvikelsen kan härledas till:

- Minskade kostnader för nämnden i form av arvoden och utbildningsinsatser, 33 tkr
- Lägre konsultarvoden för ex utredningsuppdrag och företagshälsovård, 169 tkr

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten visar på en negativ avvikelse med 3 214 tkr, varav de kommunala enheterna visar en negativ avvikelse på 574 tkr.

Intäkterna har en positiv avvikelse på 627 tkr och kostnaderna har en negativ avvikelse om 3 267 tkr.

Förskola och pedagogisk omsorg centralt (negativ avvikelse 2 640 tkr)

Avvikelserna kan härledas till

- Ökade kostnader för köpta platser i framför allt fristående verksamhet, 4 471 tkr
- Ökade kostnader för omsorg på obekvämt arbetstid, 111 tkr
- Ökade kostnader för iordningställandet av ytterligare avdelningar på Skyttorps förskola, 178 tkr
- Ökade intäkter i form av barnomsorgsavgifter, 627 tkr
- Minskade kostnader för köpta platser i våra kommunala förskolor, 1 493 tkr

Föregående års utfall för förskolan centralt visade på en positiv avvikelse på 1 420 tkr, varav de kommunala förskolorna visade på en negativ avvikelse på 2 tkr.

Differensen mellan 2015 och 2016 års utfall kan förklaras med att många fler barn är i år inskrivna i förskolan. Ökningen som framför allt har skett under hösten 2016, med 32 fler barn än budgeterat på årsbasis, har genererat ökade kostnader.

Inför 2016 justerades rammallarna gällande nyttjandegrad i olika åldersgrupper samt mellan hel- respektive halvtidsplaceringar. Effekten av dessa justeringar gav minskade marginaler för oförutsedda volymökningar inom förskolan. Inför ramprocess 2018 kommer förvaltningen återigen att se över nyckeltalen för nyttjandegrad och volymer.

Förskolan, kommunala enheter (totalt en negativ avvikelse, 574 tkr)

- Öppna förskolan: negativ avvikelse 6 tkr.

- Säby förskoleområde: positiv avvikelse, 150 tkr.
- Skogsängs förskoleområde: positiv avvikelse, 338 tkr.
- Rönninge förskoleområde: negativ avvikelse, 1 056 tkr.

Avvikelsen i Rönninge förskoleområde kan förklaras med ökade kostnader för resurser för barn i behov av särskilt stöd samt under större delen av året färre antal barn inskrivna mot budgeterat.

Grundskoleverksamheten

Grundskoleverksamheten visar på en positiv avvikelse med 8 788 tkr, varav de kommunala enheterna har en positiv avvikelse på 525 tkr.

Intäkterna har en positiv avvikelse på 6 143 tkr och kostnaderna har en positiv avvikelse om 2 645 tkr.

Grundskola centralt (positiv avvikelse 8 263 tkr)

Avvikelserna kan härledas till

- Kostnader för planerad catering i samband med ombyggnation av Säbyskolans kök uteblev, 3 500 tkr
- Ökade intäkter i form av barnomsorgsavgifter, maxtaxa fritidshem, 1 556 tkr
- Ökade intäkter, statsbidrag samt momsåtersökning, 613 tkr
- Ökade intäkter för fler sålda platser, 2 080 tkr
- Minskade kostnader på grund av färre folkbokförda elever än vad befolkningsprognosen påvisade i mars 2015, 514 tkr

2015 och 2016 års utfall för grundskola centralt visar på en differens om ca 3 045 tkr (exklusive cateringkostnader)

Enheternas utfall har en differens på ca 907 tkr mot föregående år.

Inför 2016 har rammallarna justerats gällande nyttjandegrad på fritids. Analysen visar att nyttjandegraden stämmer relativt väl med budgeterat.

Grundskola kommunala enheter (totalt en positiv avvikelse på 525 tkr)

- Nytorpsskolans årsbokslut visar ett positivt resultat på 28 tkr.
- Rönninge skolas årsbokslut visar ett negativt resultat på 5 tkr.
- Salemskolan AST årsbokslut visar en positiv avvikelse på 67 tkr.
- Skogsängsskolans, exkl CFF, årsbokslut visar ett positivt resultat på 55 tkr.
- Centrum för flerspråkighet, CFF, som ansvarar för modersmålsundervisningen och förberedelseklasserna, årsbokslut visar ett positivt resultat på 29 tkr.
- Säbyskolans årsbokslut visar ett positivt resultat på 350 tkr. Avvikelsen beror på ökat elevunderlag mot budgeterat.

Särskoleverksamheten

Särskoleverksamheten visar en negativ avvikelse på 1 143 tkr, varav den kommunala grundsärskolan Salemskolan har en negativ avvikelse på 16 tkr.

Särskolan centralt (negativ avvikelse 1 127 tkr)

Avvikelsen för Särskolan centralt kan härledas till:

- Ökade kostnader på grund av fler elever och mer kostsamma placeringar utanför kommunen, 1 024 tkr
- Minskade intäkter för barnomsorgsavgifter, fritidshemmet, samt utebliven momsåtersökning pga fler köpta platser i kommunal skola istället för fristående, 101 tkr

2015 och 2016 års utfall för grundskola centralt visar på en differens om ca 114 tkr.

Grundsärskola kommunal enhet

- Salemskolans grundsärskola har en negativ avvikelse på 16 tkr.

Elevhälsan

Elevhälsans utfall (central elevhälsa, kommunalt aktivitetsansvar och ungdomsmottagning) visar på en positiv avvikelse på 903 tkr.

Den positiva avvikelsen förklaras av

- Lägre kostnader på grund av färre antal särskilda placeringar i grundskolan, 1 503 tkr
- Lägre kostnader för arbetskraft p g a föräldraledighet och vakanta tjänster, 1 441 tkr
- Ökade kostnader för tilläggsbelopp, 1 954 tkr
- Ökade kostnader för konsulttjänst, 87 tkr

2015 och 2016 års utfall för Elevhälsan visar på en differens om ca 1 891 tkr.

Flerspråkighet

Verksamheten Flerspråkighet omfattar köp av modersmålsundervisning och studiehandledning från förskola till gymnasium dels från Centrum för flerspråkighet (CFF) och dels från andra enheter.

Bokslutet visar en negativ avvikelse 500 tkr beroende på ett ökat antal elever och barn som läser modersmål. 53 fler barn i grundskolan läser modersmål mot budgeterat. I förskolan är motsvarande siffra 35 fler.

2015 hade verksamheten flerspråkighet en negativ avvikelse på 1 022 tkr vilket ger en differens mot 2016 på 522 tkr. Redan 2015 hade antalet barn och elever som läser modersmål ökat. Ökningen har fortsatt 2016.

Kulturskolan

Kulturskolan visar en negativ avvikelse på 20 tkr. Föregående års bokslut visade en negativ avvikelse på 306 vilket ger en differens om 286 tkr.

För 2016 har Kulturskolan utöver sin ordinarie budget fått ytterligare 400 000 kr vilka avsåg att vårda, renovera, serva, förnya och förbättra skolans instrument. Kulturskolans har prioritera dessa insatser och bland annat har flyglarna renoverats samt några gamla och trasiga instrument bytts ut.

Gymnasieverksamheten

Gymnasieverksamheten visar på en negativ avvikelse på 1 081 tkr, varav Rönninge gymnasium står för 190 tkr.

Gymnasiet centralt (negativ avvikelse på 891 tkr)

Den negativa avvikelsen på gymnasiet centralt förklaras av:

- Ökade kostnader för Språkintruktionsprogrammet, 1 315 tkr
- Minskade kostnader pga färre köpta platser utanför kommunen, 424 tkr

Differensen mellan 2015 och 2016 är 7 601 tkr. Inför 2016 genomfördes justeringar i rammallen för gymnasieskolan vilket nu ger effekten av ett underskott i gymnasieverksamheten centralt.

Gymnasium kommunal enhet

Rönninge gymnasium har en negativ avvikelse på 190 tkr.

Avvikelsen för Rönninge gymnasium kan förklaras med

- Ökade personalkostnader, verksamheten har inte hunnit anpassas efter minskat elevunderlag, 190 tkr

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen har en positiv avvikelse på 227 tkr.

Avvikelsen för vuxenutbildningen kan förklaras med

- Ökade intäkter i form av fördelning av migrationspott.

Differensen mellan 2015 och 2016 är 181 tkr.

Investeringar

Barn- och utbildningsnämnden tilldelades 714 tkr i investeringsbudget för 2016

- 420 tkr för ny- och återanskaffning av inventarier,
- 102 tkr för inventarier NO-salen i Nytorpsskolan
- 80 tkr för inventarier HKK-salem Skogsängsskolan
- 112 tkr för inventarier paviljonger på Rönninge skola
- 223 tkr överfördes från 2015

Total investeringsbudget för år 2016 var 937 tkr och bokslutet visar en negativ avvikelse på 345 tkr.

Förvaltningen har länge flaggat för att investeringsbudgeten är för låg. Under 2016 har investeringar både inom förskolan och grundskolan varit nödvändiga att genomföra, därav en negativ avvikelse.

Verksamhetsbeskrivning

Målgrupper

Barn och utbildningsförvaltningen i Salems kommun erbjuder omsorg, utbildning och uppföljning för barn och ungdomar i åldrarna 1-20 år.

Insatser och utbud

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för följande verksamheter: förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, sfi, lärvux, elevhälsa och kulturskola.

De olika verksamheterna bedrivs i kommunal och fristående regi.

Riktade resurser avsätts för elevhälsa, i form av tilläggsbelopp, och för särskilda placeringar och andra särskilda åtgärder.

Barn- och utbildningskontoret ansvarar för kvalitetssäkring, uppföljning, utredning, handläggning och för utveckling av verksamheter och specifika verksamhetsfrågor.

Antal tjänster

I maj 2015 var antalet årsarbetare 507.4 och medelåldern bland dessa 43.6 år.

Internkontroll

Likabehandlingsplan och kränkande behandling

Rutiner kring anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning av kränkande behandling

Rutiner kring inkomna synpunkter och klagomål

Elevinflytande

Systematiskt kvalitetsarbete på varje enhet inom Barn- och utbildningsområdet

Systematiskt arbetsmiljöarbete (PwC, revisorer)

Kommentar

Uppföljning av internkontroll 2016

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

- 13 av 16 enheter har per den 2017-01-11 lämnat in likabehandlingsplaner för läsåret 2016/17. Tre påminnelser har skickats ut till de enheter som inte inkommit med underlaget
- Förvaltningen fortsätter stötta enheterna i deras arbete med Likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling

Rutiner kring anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning av kränkande behandling

- Rutinen avseende anmälan om kränkande behandling följs i de ärenden som inkommit till förvaltningen. Förvaltningen har vid några tillfällen under året fått påminna enheterna om att hålla uppföljningsdatum i ärenden.
- Handläggare/utredare fortsätter att stödja och följa upp enheternas arbete med kränkande behandlingsärenden under 2017

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet på alla enheter inom barn- och utbildningsområdet

- Utan avvikelser

Den kommunövergripande internkontrollen:

Lönerapport

- På en persons lönetransaktioner rättades verksamhet i övrigt ingen åtgärd

Upphandling/avtalstrohet

- Fakturorna överensstämde med våra avtal förutom två stycken. Kontrollen visade på att det inköpta materialet inte fanns tillgängligt hos den leverantör som Salems kommun upphandlat med och verksamheterna har därför varit tvungna att välja annan leverantör än avtalad.

Attestering

- Vid kontrollen visade de 10 stickproven att rätt person har attesterat fakturorna. I de fall granskare eller attestant t.ex. glömt namnunderskrift eller namnförtydligande hade dokumentet återsänts till resp. ansvarig person för komplettering innan betalning gjorts.

Attestförteckning

- Barn- och utbildningsförvaltningen har kontrollerat att attestförteckningen uppdaterats enligt gällande regler.
- Attestförteckningen har uppdaterats och undertecknats av förvaltningschefen 2015-12-14.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

- 15 av 17 enheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen har inkommit med blanketten för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tre påminnelser har skickats ut till de enheter som inte inkommit med underlaget.
- Förvaltningen fortsätter stötta enheterna i deras arbete med det Systematiska arbetsmiljöarbetet

Socialnämnden

Nämndens ordförande: Elisabeth Bovin-Exner (M)

Årsbokslut 2016

Vision

Salem är den nära kommunen. Här är det bra att växa upp och bo under hela livet. Det är nära till naturen, nära till goda kommunikationer, nära dialog mellan boende och alla som arbetar för dem. Vi tar tillvara den lilla kommunens fördelar, skapar god miljö och trygghet med kvalitet och stabil ekonomi. Våra främsta kännetecken är skolor med bra resultat och trivsel, aktiva småföretag, ett berikande föreningsliv och en välfärd där ingen lämnas utanför. Samarbete, tillgänglighet, engagemang och nytänkande är värdeord för kommunens arbete.

Perspektiv - Medborgare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medborgare.

1. Kommunens övergripande mål - Tillgänglighet

Salems kommun ska tillvarata den lilla kommunens fördelar för att med närhet, tillgänglighet och effektivitet skapa förtroende.

Socialnämnden - Hemmaplanslösningar

Målbeskrivning

Socialnämnden ska öka andelen stöd och insatser som ges på hemmaplan med fortsatt god kvalitet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Kvalitet	85 %	93 %	25%	●
Soc - Stöd på hemmaplan - Placering av barn och unga inom IFO 2016	14 %	4.4 %	75%	●

Måluppföljning

Barn och familj arbetar med hemmaplanslösningar genom att arbeta med barnens nätverk och genom att ge stöd genom öppenvårdsteamet. Familjer kan också vända sig till Öppenvårdsteamet, stödcentrum för unga brottsoffer och Anitvåldscenter utan att beslut har fattats av socialsekreterare. I familjecentralen kan familjer få stöd av socialtjänstens samordnare.

Inom äldreområdet arbetar man med kvarboendepincipen, dvs stöd i hemmet med hemtjänst, dagverksamhet, för att den äldre ska kunna bo kvar i hemmet så länge som möjligt.

För personer med psykisk - och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning finns boendestöd som ger stöd i hemmet.

Socialnämnden - Tillgänglighet

Målbeskrivning

Socialnämndens verksamheter ska vara synliga, tillgängliga och ha ett gott bemötande.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Gott bemötande - Brukare	85.1 %	97 %	20%	●
Soc - Gott bemötande - Hemtjänstpersonalen	85.1 %	96 %	10%	●
Soc - Gott bemötande - Särskilt boende	85.1 %	92 %	10%	●
Soc - synlighet	85.1 %	75 %	20%	●
Soc - Tillgänglighet - Upplevd tillgänglighet av brukare	75 %	63 %	20%	●
Soc - Tillgänglighet E-post	90 %	94 %	10%	●
Soc - Tillgänglighet telefon	75 %	100 %	10%	●

Målluppföljning

Genom de årliga brukarundersökningarna följs brukarnas/klienterna upplevelse av bemötande. Resultatet är mycket bra. Socialförvaltningen har arbetat med informationsmaterial som delas ut till brukarna. Hemsidan uppdateras regelbundet. Efter byte av hemsidan under 2016 har resultatet försämrats något i webbsideundersökningen. Socialförvaltningens resultat i tillgänglighetsundersökningen har förbättrats. Däremot uppger brukarna i brukarundersökningarna att tillgängligheten har försämrats.

2. Kommunens övergripande mål - Trygghet

Salem ska vara en av Sveriges tryggaste kommuner med en välfärdsservice över genomsnittet i Stockholms län.

Socialnämnden - Trygghet

Målbeskrivning

Socialnämndens verksamheter ska ha individen i fokus.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Delaktighet-planering av insatser	80 %	87 %	20%	●
Soc - Trygghet - God delaktighet	80 %	85 %	20%	●
Soc - Trygghet - Inflytande inom särskilt boende	85.1 %	82 %	15%	●
Soc - Trygghet - Inflytande inom äldreomsorgen	85.1 %	86 %	15%	●
Soc - Trygghet-personalindikator	18 %	13.6 %	10%	●
Soc- Individen i fokus- Självförsörjning	15 %	69 %	20%	●

Målluppföljning

Resultatet är mycket bra vad gäller självförsörjning. 69 % av hushållen med försörjningsstöd är självförsörjande inom 6 månader. Socialsekreterarna arbetar aktivt med klienterna. Arbetsmarknadsenheten och samordningsförbundets olika projekt ger klienterna stöd i att komma vidare till arbete eller utbildning. Personalen arbetar med att göra brukarna/klienterna delaktiga och att ta hänsyn till deras åsikter och önskemål. Äldreomsorgen arbetar med den av socialnämnden beslutade värdighetsgarantin, inom funktionshinderområdet pågår delaktighetsprojekt.

Socialnämnden - Trygghet

Målbefskrivning

Socialnämndens verksamheter ska utvecklas utifrån värdeorden.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Värdeorden - Tillgänglighet	75 %	56 %	100%	●

Målluppföljning

Tillgängligheten har försämrats enligt brukarnas/klienterna svar i brukarundersökningarna, vilket kan bero på en ökad ärendemängd. Detta är ett utvecklingsområde under 2017.

Perspektiv - Miljö

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet miljö.

5. Kommunens övergripande mål - Hållbar miljö

Salems kommun ska ta sitt ansvar för utvecklingen mot en allt mer hållbar miljö.

Socialnämnden - Hållbar miljö

Målbefskrivning

Socialnämndens verksamheter ska alltid beakta miljöperspektivet och agera miljömedvetet.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Miljö - Bensinförbrukning/brukare-klient 2016	15	17.59	60%	●
Soc - Miljö - Ekologiska livsmedel	30 %	4.32 %	40%	●

Målluppföljning

Socialförvaltningen arbetar miljömedvetet med källsortering, att minska pappersförbrukningen mm. Bensinförbrukningen har ökat, trots att elcyklar har köpts in för att minska bilanvändandet. Andelen ekologiska livsmedel är låg, inköpen följs via kontering i ekonomisystemet, för att underlätta konteringen bör leverantörerna skicka separata fakturor för ekologiska livsmedel och bedömningen är att resultatet då skulle kunna förbättras.

Perspektiv - Medarbetare

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet medarbetare.

7. Kommunens övergripande mål - Attraktiv arbetsgivare

Salems kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Socialnämnden - Attraktiv arbetsgivare

Målbeskrivning

Socialförvaltningen ska vara en attraktiv, framåt och nytänkande arbetsgivare. Den ska kännetecknas av delaktighet, engagemang och en individualiserad syn på medarbetaren.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Avgångar	9.5 %	9 %	20%	●
Soc - Delaktighet-personal	71 %	71 %	0%	●
Soc - Total sjukfrånvaro - Jämförelse egen verksamhet 2016	8.1 %	7.5 %	20%	●
Soc -HME	75 %	76 %	60%	●
Soc -Medarbetarskap-personal	81 %	81 %	0%	●

Målluppföljning

Socialförvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom ett gott ledarskap, chefernas roll är mycket viktig för klimatet i arbetsgrupperna genom att arbeta lösningsfokuserat med ständiga förbättringar, att skapa tydlig ansvarsfördelning mellan och inom olika yrkeskategorier och genom att samverka med andra inom och utom organisationen för att klienterna/brukarna ska få ett bra stöd. Styrdokument och rutiner finns lättillgängliga på intranätet. Personalen får den kompetensutveckling de behöver för att utföra sitt arbete. Den fysiska miljön är god.

Sjukfrånvaron har sjunkit mellan 2015 och 2016. Cheferna arbetar aktivt med de som är sjukskrivna. Personalens engagemang är fortsatt högt. Omsättningen av socialsekreterare har minskat avsevärt och ligger nu på en mycket bra nivå. Personalavgångar inom hela socialförvaltningen ligger på en bra nivå, en viss personalomsättning för med sig kunskaper och idéer till organisationen.

Socialnämnden - Attraktiv arbetsplats

Målbeskrivning

Socialförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Personal - Hållbart-Medarbetar-Engagemang (HME)	75	75	100%	●

Perspektiv - Ekonomi

Nedanstående mål ligger inom ramen för perspektivet ekonomi.

9. Kommunens övergripande mål - Stabil ekonomi

Salems kommun ska ha en stabil ekonomi.

Socialnämnden - Stabil ekonomi

Målbeskrivning

Socialnämnden ska uppvisa en ekonomi i balans.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Följer budget	100 %	-4.3 %	100%	●

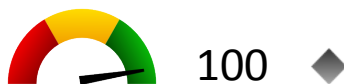
Målluppföljning

Socialnämndens ekonomi visar inte budget i balans. Underskottet är 4,3 % av Socialnämndens budgetram.

Socialnämnden - Stabil ekonomi

Målbeskrivning

Socialnämnden ska vara kostnadsmedveten, ha regelbunden uppföljning och arbeta med långsiktig strategi för hållbar ekonomi.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Soc - Budgetuppföljning vid socialnämndens sammanträden	4	4	50%	●
Soc - Placeringskostnader redovisas vid SNUS sammanträden	100 %	100 %	50%	●

Målluppföljning

Socialförvaltningen gör budgetuppföljning fyra gånger om året som redovisas för Socialnämnden. Socialnämndens utskott (SNUS) får placeringar och kostnader redovisade vid ordinarie sammanträden.

Socialnämnden - Stabil ekonomi

Målb beskrivning

Socialnämnden ska uppvisa en hög prognossäkerhet gällande årets resultat.

Indikator/Indikatorer	Indikatormålvärde	Utfall	Vikt	Värdering
Ekonomi - Prognossäkerhet	100 %	99.9 %	100%	●

Målluppföljning

Socialförvaltningens prognos i mars var ett underskott med 8 055 tkr, underskottet blev 9 995 tkr, vilket ger 0,8 % skillnad mellan marsprognos och utfall. vilket ligger i det gula intervallet. Prognossäkerheten i de senare prognoserna under året har däremot inte varit tillräckligt god och socialförvaltningen kommer att arbeta med uppföljningar och prognosarbete på ett annat sätt under 2017.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning, drift, konto, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
3 - Intäkter	76 801	65 189	112 667	47 478	35 866
9 - Interna intäkter	47 998	48 391	61 046	12 655	13 048
INTÄKTER	124 799	113 580	173 713	60 134	48 914
4 - Kostnader/Utgifter	-86 481	-68 014	-92 398	-24 384	-5 917
5 - Kostnader för arbetskraft	-187 541	-208 609	-230 325	-21 716	-42 785
6 - Övr verksamhetskostnader	-12 709	-12 616	-14 022	-1 406	-1 314
7 - Övr verksamhetskostnader	-8 185	-5 406	-10 095	-4 689	-1 910
8 - Finansiella intäkter och kostnader	-14	-15	-13	2	1
9 - Interna kostnader	-49 991	-50 406	-68 341	-17 935	-18 350
KOSTNADER	-344 920	-345 067	-415 195	-70 128	-70 275
Totalt	-220 121	-231 487	-241 482	-9 995	-21 361

Resultaträkning, drift, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
700 - Socialnämnd	-889	-686	-801	-114	89
710 - Socalförvaltning centralt	-6 913	-7 267	-7 409	-142	-496
711.. Individ och Familjeomsorg	-38 731	-46 039	-41 252	4 787	-2 520
713 - Äldreomsorg	-59 329	-73 508	-75 599	-2 091	-16 270
714 - Funktionsnedsättning	-29 104	-37 838	-38 425	-587	-9 321
715 - Myndighetsenheten	-85 155	-66 148	-77 997	-11 848	7 158
Socalförvaltningen bokslut 2016	-220 121	-231 487	-241 482	-9 995	-21 361

Resultaträkning, investeringar, ansvar, tkr

	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse budget	Avvikelse föreg år
700 - Socialnämnd	-3				3
710 - Socalförvaltning centralt	-2 097	-1 488	-1 175	313	922
711.. Individ och Familjeomsorg			-4	-4	-4
713 - Äldreomsorg	-719	-5 392	-1 622	3 770	-903
714 - Funktionsnedsättning	140	-140	0	140	-139
715 - Myndighetsenheten	-69		-4	-4	64
Socalförvaltningen bokslut 2016	-2 748	-7 020	-2 805	4 215	-56

Ekonomiska förutsättningar

Drift 2016

Ram 2016: - 231 487 tkr.

Löner har räknats upp med 2 % årligen för åren 2016-2018. Uppräkning har skett för licenser och liknande enligt KPI eller enligt avtal.

Soc gemensamt: Utökning av tjänst medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, 20 %, -144 tkr. Utökning med tjänst anhörigkonsulent med 20 %, 129 tkr.

Barn och familj: Familjeenheten, placeringar HVB, -1 000 tkr, varav drygt hälften växlas till kvalificerad kontaktperson. Öppenvårdsteamet, provtagning MiniMaria, - 100 tkr.

Äldreomsorg: Marknadsmässig hyra i kommunens äldreboenden. Intäktsökning 2016: 700 tkr, 2017 ytterligare 700 tkr. Hälso- och sjukvård LSS förs till hälso- sjukvårdsenheten som får ett utökat uppdrag, - 735 tkr.

VF: Anpassning 900 tkr. Personlig assistans ökade intäkter 414 tkr. Ny gruppboende LSS 2018 - 5 429 tkr.

Myndighetsenheten: Köpta platser äldre - 3 526 tkr. Intäktsökning utifrån att antalet platser inom särskilt boende blir fler, 262 tkr. Hemtjänst -751 tkr. Köpta platser socialpsykiatri: - 1 480 tkr. LSS barn: -800 tkr. Utökning med en handläggartjänst: - 540 tkr.

Arbete och försörjning: Sänkt försörjningsstödsbudget: 1 000 tkr. Sänkt budget Vuxeninsatser 700 tkr.

Investeringar 2016-2018

Ny- och återanskaffning av inventarier -600 tkr. Ny teknik inom äldreomsorg: - 300 tkr Digitalt kvalitetssystem: - 50 tkr Trådlöst för boende och personal i äldreboenden: 300 tkr. ÄBIC-modul 200 tkr.

Kommentar

ÅRSBOKSLUT

Drift

Socialnämnden totalt: Ram 231 487 tkr. Underskott: - 9 995 tkr.

Marsprognos: Underskott - 8 005 tkr

Juliprognos: Underskott - 4 007 tkr

Underskottet finns inom äldre- och funktionshinderområdet, dvs insatser för personer som har beviljats insatser utifrån sina behov av stöd och omvårdnad, antingen enligt socialtjänstlagen (SoL) eller enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), vilket leder till svårigheter att minska kostnaderna. Anpassningar kan inte ske genom att minska antalet brukare. Åtgärder som kan vidtas är att ge brukare/klienter en lägre omvårdnadsnivå, t ex att istället för heldygnsvård ge stöd i hemmet. Anpassningar kan också ske genom att minska den tid brukarna får stöd, minska personalbemanning och genom höjning av avgifter.

Åtgärder som har vidtagits under året för att minska budgetunderskottet:

Hemtagning av placerade personer med psykiskt funktionsnedsättning till socialt kontrakt och boendestöd. Sänkning av ersättningsnivån till daglig verksamhet LSS. Vakanshållning av tjänster där det har varit möjligt. Tjänstemannadelegation för externa köp av insatser har lyfts till socialchef, övriga beslut fattas av socialnämndens utskott (SNUS). Försäljning av äldreplatser, permanenta och korttidsplatser, har gjort för att öka intäkterna. Timtaxan inom hemtjänst har höjts.

Analys:

Individ och familjeomsorgen, dvs verksamhetsområde Barn och familj och Arbete och försörjning, har budgetöverskott. Överskott inom familjeenheten beror på att tre planerade placeringar inom familjeenheten inte har verkställts. Familjeenheten arbetar med hemmaplanslösningar och har låga placeringskostnader. Antal hushåll med försörjningsstöd har ökat under senare delen av året, men budget och schablonintäkter från Migrationsverket täcker kostnadsökningen 2016. Resultat för andel hushåll som går till självförsörjning är mycket bra, 69 % av hushållen är självförsörjande inom 6 mån.

Då det gäller Myndighetsenheten, den enhet som fattar beslut om insatser för äldre och personer med funktionsnedsättning, prognosticerades redan i mars ett underskott med 7 883 tkr. Redan vid årets början bedömdes att budget för daglig verksamhet LSS och för turbundna resor inte skulle räcka till de brukare som beviljats insatserna. Brukare inom daglig verksamhet har ökat mer än beräknat 2015 och 2016.

Budget för personlig assistans är också otillräcklig för de brukare som beviljats insatsen.

Försäkringskassans striktare bedömningar leder till att kommunen får ta ett större ansvar för stödet.

Budget för socialpsykiatriplaceringar, dvs heldygnsplacering av gruppen med långvarig psykisk funktionsnedsättning, visar också ett underskott. Hemtagning av socialpsykiatriplaceringar till socialt kontrakt och boendestöd har skett under 2015 och 2016, i januari 2015 var nio personer placerade och i december 2016 tre personer, men processen har gått långsammare än planerat. I december 2016 är antal placeringar i paritet med budget.

Det finns också ett underskott för köpta platser för äldre, trots att inga nya köp av extern plats har gjorts under året, antal externplacerade äldre har däremot minskat under året av naturliga skäl.

Antal hemtjänstbrukare har ökat kraftigt under hösten, Prognosen för personer över 65 år med hemtjänst var en ökning med 11 brukare, utfallet blev en ökning med 26 brukare. Gruppen under 65 har en mindre ökning av brukare, men en stor ökning i antal timmar per brukare. Fler äldre har valt externa LOV-företag under året, i dec 2016 hade 239 brukare valt egen regi och 59 externa LOV-företag.

Antal besök p g a trygghetslarm överstiger budgetering för larmtimmar, ett fåtal brukare står för huvuddelen av larmen.

Myndighetsenhetens budgetprognoser har brustit. Myndighetsenhetens underskott borde, med ett bra prognosarbete, ha kunnat synas i prognoserna under året. Arbete med ett nytt arbetssätt för att följa kostnaderna håller på att utarbetas.

Verksamhetsområde Äldreomsorg. Inom äldreomsorgen har undersköterskesatsningen lett till ökade personalkostnader och är en förklaring till underskottet. Salarps äldreboende har överstigit personalbudget utöver undersköterskesatsningen. Ett arbete att förbättra verksamheten har gjorts under året och resultat syns i brukarundersökningen. Salarp har haft en hög sjukfrånvaro vilket lett till höga vikariekostnader. 2017 har äldreboendet i uppdrag att klara sin ekonomi inom ram.

Hälso- och sjukvårdsenhetens underskott är beroende av sommarens svårigheter att hitta vikarier, sjuksköterskor har hyrts in och ordinarie sjuksköterskor har arbetat med övertidsersättning.

Dagverksamheten Näckrosen, Salarps kök, hemtjänstens nattpatrull och turbundna resor har en ekonomi i balans. Hemtjänsten har ett mindre underskott beroende på undersköterskesatsningen.

Verksamhetsområde Funktionsnedsättning (VF) har också underskott. En orsak är att Salems Serviceboende (LSS) har behövt anställa ytterligare en personal, då det har varit en volymökning under året samt att dessa personer har ett omfattande behov. Inom personlig assistans ett mindre underskott p g a LSS ärende som har personlig assistans.

Socialnämnd:

Ram 686 tkr underskott - 114 tkr.

Analys:

Uppräkning av ram har varit lägre än kostnadsökning av arvoden.

Soc gem.

Ram 7 267 tkr. Underskott - 142 tkr.

Analys:

Fiberfakturor har delvis belastat soc gem.

Barn och familj.

Ram 22 872 tkr Överskott + 2 874 tkr

Familjeenheten Överskott + 2 983 tkr

Öppenvårdsteamet Underskott - 109 tkr

Tallåsen och Björkåsen 0 tkr

Analys:

Överskott beror på att tre placeringar prognosticerats men inte verkställdes. Ett mindre underskott vid Öppenvårdsteamet. Tallåsens och Björkåsens kostnader har täckts av intäkter från Migrationsverket.

Äldreomsorg:

Ram 73 508 tkr. Underskott - 2 091 tkr.

ÄO gemensamt Överskott + 100 tkr

Säbyhemmet Underskott - 11 tkr

Salarps äldreboende Underskott - 1 908 tkr

Skönviksgården Underskott - 805 tkr

Söderby Park Överskott + 1 201 tkr

Hemtjänsten Underskott -326 tkr

Dagverksamheten Näckrosen Överskott + 19 tkr

Hälso- och sjukvårdsenheten Underskott - 310 tkr

Salarps kök Överskott 4 tkr

Turbundna resor Underskott - 33 tkr

Hemtjänstens nattpatrull Underskott - 19 tkr

Analys:

Personalkostnaderna har överstigit personalbudget. Undersköterskesatsningen har lett till ökade personalkostnader. Salarps äldreboende har överskridit sin personalbudget utöver undersköterskesatsningen. Enheten har arbetat för att förbättra verksamheten för de äldre, vilket har gett effekt i kvalitet. Uppdraget är att hålla budget 2017.

Verksamhetsområde funktionsnedsättning:

Ram 37 838 tkr. Underskott - 587 tkr.

Funktionsnedsättning gemensamt Underskott - 364 tkr

Gläntan + 144 tkr

Personlig assistans - 103 tkr

Mobila teamet + 3 tkr

Salems serviceboende -254 tkr

Vilhemsdalsvägen gruppboende -19 tkr

Vattentornets korttidsboende - 36 tkr

Daglig verksamhet +8 tkr

Daglig verksamhet Skyttorp (PK 2) -26 tkr

Turbundna resor (till och från daglig verksamhet) + 60 tkr

Analys. Mindre underskott för flera verksamheter. Lite större vid Salems serviceboende som har fått utökning av brukare som har krävt personalutökning.

Myndighetsenheten

Ram 77 997 tkr. Underskott hela Myndighetsenheten - 11 848 tkr.

- **Myndighetsenheten gemensamt** - 461 tkr

- **Äldreomsorg** Underskott totalt - 2 715 tkr

Hemtjänst (utbetalningar utförd tid till enenregi och LOV-företag inkl trygghetslarmutryckningar) - 1 793 tkr

Köpta platser korttidsboende för äldre + 1 021 tkr

Köpta säbo platser för äldre - 1 710 tkr

Övriga insatser i ordinärt boende - 229 tkr

- **Funktionshinder vuxna.** Underskott totalt - 4 857 tkr.

Boende enligt LSS för vuxna Överskott + 1 453 tkr

Personlig assistans enligt LSS/SFB Underskott - 995 tkr

Daglig verksamhet enligt LSS Underskott - 3 277 tkr

Särskilt boende enligt SoL Underskott - 2 303 tkr

Övriga insatser i särskilt boende - 1 207 tkr

- **Funktionshinder barn.** Underskott - 2 206 tkr

Boende barn. Överskott 950 tkr.

Personlig assistans Underskott - 3 351 tkr.

Övriga insatser : Överskott 370 tkr.

- **Socialpsykiatri** Underskott - 1 610 tkr

Analys:

Då det gäller Myndighetsenheten, den enhet fattar beslut om insatser för äldre och personer med funktionsnedsättning, prognosticerades redan i mars ett underskott med 7 883 tkr. Redan vid årets början bedömdes att budget för daglig verksamhet LSS och för turbundna resor inte skulle räcka till de brukare som beviljats insatserna. Brukare inom daglig verksamhet har ökat mycket mer än beräknat sedan ramberedningen april 2015. Budget för personlig assistans är också otillräcklig för de brukare som beviljats insatsen. Försäkringskassans striktare bedömningar leder till att kommunen får ta ett större ansvar för stödet.

Budget för socialpsykiatriplaceringar, dvs heldygnsplacering av gruppen med långvarig psykisk funktionsnedsättning, visar också ett underskott. Hemtagning av socialpsykiatriplaceringar till socialt kontrakt och boendestöd har skett under 2015 och 2016, men processen har gått långsammare än planerat. I december 2016 är antal placeringar i paritet med budget.

Det finns också ett underskott för köpta platser äldre, trots att inga nya köp av extern plats har gjorts under året, antal externplacerade äldre har däremot minskat under året av naturliga skäl.

Antal hemtjänstbrukare har ökat kraftigt under hösten, vilket har lett till kostnadsökning.

Myndighetsenhetens budgetprognoser har brustit. Myndighetsenhetens underskott borde, med ett bra prognosarbete, ha kunnat synas i prognoserna under året. Arbete med ett nytt arbetssätt för att följa kostnaderna håller på att utarbetas

Investeringar och avvikelser

Projekt	 Budget.....	Utfall.....	Avvikelse
4170 Säbo nytt larm	 97 tkr	 68,7 tkr	28,3 tkr
4701 Soc. Ny- och återanskaffning av inventarier	 600 tkr	 683 tkr	 -83 tkr
4710 Datautrustning Soc. gemensamt	 0 tkr	 8 tkr	 -8 tkr
4711 ESS. Inköp inventarier Vattentornet	140 tkr	 0 tkr	 140 tkr
4713 Soc Möbler nytt SÄBO (2015)	 4 886 tkr	 1 326 tkr	 3 560 tkr
4714 Soc. Mobila lyftar nytt SÄBO (2015)	 200 tkr	 0 tkr	 200 tkr
4715 Möbler samlingssal Salarp	109 tkr	 72,5 tkr	 36,5 tkr
4716 ÄBIC- modul, licens konsultkostnad	 200 tkr	 0 tkr	200 tkr
4717 Digitala trygghetslarm	 38 tkr	 38 tkr	 0 tkr
4718 Beräkna näringsinnehåll i maten, ÄO	 100 tkr	 0 tkr	 100 tkr
4720 Soc verksamhetsutveckling digitalt kvalitetssystem	50 tkr	 53,3 tkr	 -3,3 tkr
4724 Soc Ny teknik ÄO, kamera nattillsyn	 300 tkr	 270,6 tkr	 24,4 tkr
4725 Soc verksamhetsutveckling trådlöst äldreboenden	 300 tkr	 271 tkr	 29 tkr
72032 Salar+Skönviksgården/Tekn hjälpmedel	 0 tkr	 7,8 tkr	 -7,8 tkr
Summa	 7 020 tkr	 2 805 tkr	 4 215 tkr

Investeringar som föreslås överföras till budget 2017

Projekt	Summa
4170 Säbo nytt larm	28 tkr
4711 ESS. Inköp inventarier Vattentornet	 40 tkr
4713 Soc Möbler nytt SÄBO (2015)	 3 560 tkr
4714 Soc. Mobila lyftar nytt SÄBO (2015)	 200 tkr
4715 Möbler samlingssal Salarp	 36 tkr
4716 ÄBIC- modul, licens konsultkostnad	 200 tkr
4724 Soc Ny teknik ÄO, kamera nattillsyn	 25 tkr
4725 Soc verksamhetsutveckling trådlöst äldreboenden	29 tkr
Summa	 4 118 tkr

Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden leder och ansvarar för verksamheten inom följande områden: Individ- och familjeomsorgen, äldreomsorg, den kommunala hälso- och sjukvården, omsorgen om personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning, arbetslösa, riksfärdtjänsten samt anhörigstöd. Socialnämnden fullgör också de skyldigheter som kommunen ålagts i tobakslagen, alkohollagen och skuldsaneringslagen.

Verksamheten är organiserad i fem verksamhetsområden: Äldreomsorg, Arbete och försörjning, Barn och familj, Myndighetsenhet samt Enheten för särskilt stöd.

Äldreomsorgen erbjuder stöd till äldre, i form av särskilt boende, hemtjänst och dagverksamhet för äldre. Kommunens tre särskilda boenden är Säbyhemmet, Salarp och Skönviksgården. Hälso- och sjukvårdsenheten ansvarar för hälso- och sjukvård inom kommunens verksamheter. I Salarps kök tillagas mat både till de särskilda boendena och till hemtjänsten. Verksamhetsområde äldreomsorgen har 1 verksamhetschef samt 6 enhetschefer med 124,9 årsarbetare under sig.

Verksamhetsområdet Arbete och försörjning ansvarar för det samlade stödet till personer som uppbär försörjningsstöd. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att stödja och motivera arbetssökande samt erbjuda olika insatser för individer från 18 till 65 år. Målet är att fler individer ska komma långvarigt i egen försörjning, dvs. i arbete eller studier. I verksamhetsområdet ingår även missbruksvård. Vuxenenheten ansvarar även för dödsboanmälningar och utredningar om kontaktpersoner, boendefrågor, frågor kring våld i nära relationer samt etablerings- och kvotflyktingar. Verksamhetsområdet Arbete och försörjning har 1 verksamhetschef, 2 enhetschefer samt 15,5 årsarbetare på arbetsmarknadsenheten och vuxenenheten.

Inom verksamhetsområde Barn och familj ryms Familjeenheten, som ansvarar för handläggning av barn- och ungdomsärenden, Tallåsen, som är ett HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn samt Öppenvårdsteamet, som erbjuder öppenvårdsinsatser till barn, unga och familjer. Familjerätten bedriver samarbetssamtal, gör vårdnads-, boende- och umgängesutredningar, utreder och fastställer faderskap, gör adoptionsutredningar, utreder särskilt förordnad vårdnadshavare samt verkställer umgängesstöd på uppdrag av Tingsrätten. Verksamhetsområdet barn och familj har 1 verksamhetschef, på familjeenheten finns 21,5 årsarbetare (inklusive gruppleddare och enhetschef). Tallåsen har 1 enhetschef och 7,3 årsarbetare.

Myndighetsenheten tar emot ansökningar/anmälningar, utreder, bedömer och fattar beslut om enskildas behov av och rätt till stöd enligt SoL inom äldreomsorgen eller stöd/insatser enligt SoL/LSS inom funktionshinderomsorgen. Fattar beslut om avgift för äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Utreder behov av färdtjänst samt utreder och fattar beslut om Riksfärdtjänst. Myndighetsenheten har 1 verksamhetschef och 8 årsarbetare.

Enheten för särskilt stöd erbjuder insatser i form av mobilt team som ger stöd och service till personer inom LSS, ofta personer med en neuropsykiatrisk diagnos. De erbjuder även korttidshem, LSS, för barn och ungdomar samt daglig verksamhet, LSS, som består av flera olika verksamheter för att kunna möta upp personernas olika funktionsnedsättningar. De har en boendestödsgrupp (socialpsykiatri) som stödjer personerna i sitt hem och daglig sysselsättning för socialpsykiatri, personlig assistans, ledsagning, avlösning och kontaktpersoner. Verksamhetsområde LSS har 1 verksamhetschef samt 6 enhetschefer med 84,2 årsarbetare under sig samt en arbetsterapeut.

Kommentar

ÅRSBERÄTTELSE

Verksamhetsområde Arbete och försörjning har ansvar för mottagande av flyktingar för bosättning och har under året utarbetat ett arbetssätt. En kommunintroduktion för nyanlända startade under hösten. Regelbundna möten med frivilligorganisationer och kyrkor sker regelbundet. Kompis Sverige matchar flyktingar med frivilliga. Samverkan med arbetsförmedlingen som ansvarar för etableringen är under utveckling. KNUT, kommunal nätverk för utveckling, anordnade under hösten en konferens i samarbete med FoU Södertörn. Med stöd av projektmedel har utbildningsinsatser inom våld i nära relation anordnats.

Vuxenenhetens resultat vad gäller självförsörjning är mycket bra, 69 % av hushållen blev självförsörjande inom ett halvår.

Arbetsmarknadsenheten arbetar med att utveckla verksamheten för personer med funktionsnedsättning. De två Salemsprojekten inom samordningsförbundet Huddinge, Botkyrka och Salem (HBS), Adrian och Ungdomsprojektet i Salem, visar goda resultat.

Verksamhetsområde Barn och familj har under året varit med om relativt stora omställningar, framförallt beroende på att verksamheten varit tvungen att anpassa arbetet efter den flyktingström av ensamkommande barn som kom i slutet av 2015, då Salem tog emot drygt 70 barn under kort tid. Handläggningen av de ensamkommande barnen kom att påverka verksamheten mycket under det första halvåret 2016. För verksamhetens del har det inneburit att arbetsmängden på kort tid ökade kraftigt vilket innebar rekryteringar av socionomer till Familjeenhetens utredargrupp för ensamkommande barn, rekrytering av personal till det nya HVB hemmet Björkåsen, en utökning av antalet gruppleddare och en enhetschef. Ett nytt lagförslag om bl a nya ersättningsnivåer för kommunerna för mottagandet av ensamkommande barn har aviserats från staten och lagen beräknas träda i kraft 2017-07-01. Lagförslaget innebär bl a att ersättningsnivåerna för kommunerna kommer att sänkas betydande per barn och placering, men även att kommunerna kommer att ersättas ekonomiskt för vård för en "smalare kategori" ensamkommande ungdomar än tidigare. Detta gäller framförallt de som blir 18 år under gymnasietiden. Fler ensamkommande ungdomar förväntas kunna ta ett större vuxenansvar tidigare i den nya boendeformen stödboende, där de förväntas klara sig själva i större omfattning. Antalet ungdomar som fått och beräknas få avslagsbeslut påverkar både boendepersonal och socialsekreterare, då risken för att ungdomar "går under jorden" är påtaglig och inte önskvärd. Planering för att anpassa verksamheten inför kommande lag påbörjades under slutet av 2016 och kompliceras av att det nya

förslaget inte är tillräckligt detaljerat inom vissa områden.

2016 utökades Öppenvårdsteamet med en särskilt kvalificerad kontaktperson som arbetar 100% samt med en 100% projektanställd familjebehandlare, som arbetar med familjebehandling i hemmet i de familjer som har mest komplexa behov. Resursförstärkningen på Öppenvården har gjort att verksamheten ytterligare ökat förutsättningarna och klarat av att ge vård på "hemmaplan".

Familjeenheten har haft en stabil personalsituation under året, framförallt i jämförelse med andra kommuner i Södertörn. De nya medarbetare som har rekryterats för att klara att hantera handläggningen av de ensamkommande barnen är socionomer och har både kompetens och lämplighet, vilket gjort att behovet av konsulter inte varit aktuellt. Att verksamheten har egen tillsvidareanställd personal har inneburit stabilitet och kontinuitet i arbetet och i kontakt med klienterna och har varit ekonomiskt gynnsamt. Trots att verksamheten under 2016 har haft att hantera det stora mottagande av ensamkommande barn som kom i slutet av 2015, så har verksamheten klarat av att arbeta tillfredsställande enligt riktlinjer, lagar och med en god arbetsmiljö. Verksamheten har arbetat med SMARTA mål och systematisk uppföljning under året, både inom Öppenvården och på Familjeenheten. SMARTA mål (specifika, mätbara, accepterad, realistiska och tidsatta) har ökat möjligheterna för ett gott resultat av behandlingen vilket både är bra ur ett mänskligt perspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv. Behovet med att utveckla arbetet med SMARTA mål och systematisk uppföljning kommer att fortgå även 2017.

För att kunna klara mottagandet av de ensamkommande barnen, hinna utreda barnen inom föreskriven tid, hantera stora mängder placeringar m.m har Familjeenheten förutom rekrytering av socialsekreterare, arbetat med att rekrytera en stor mängd familjehem, utreda familjehemmen och att godkänna familjehemmen i SNUS i den takt som behov av beslut var nödvändigt.

Verksamhetens HVB hem, som i första hand varit avsedda för ensamkommande barn med PUT, har under 2016 främst tagit emot asylsökande barn. Detta beroende på att Migrationsverkets utredningstider varit upp till 1,5 år långa. Många av de ungdomar som kom 2015 har visat symtom på att lida av psykisk ohälsa, vilket bl a resulterat i att de uppvisat beteenden som varit destruktiva, ogynnsamma och som lett till fler omplaceringar, kontakter med psykiatri m.m För verksamhetens del har det också inneburit fler utredningar per barn, fler uppföljningssamtal och fler flerpartsmöten med olika vårdgivare/omsorgsgivare samt godemän. Personaltätheten har behövt vara högre på HVB hemmen, framförallt nattetid, då ungdomarna uppvisat en större oro och ångest. Behovet av täta SNUS sammanträden var också stort, framförallt första halvåret 2016. Migrationsverkets ändrade regler om anhöriginvandring har också påverkat de ensamkommande barnen, då de nya reglerna gör att färre kommer att kunna återförenas med sina föräldrar och syskon. Polisens omorganisation har påverkat framförallt Familjeenhetens och Minimarias samarbete och samverkan när det gäller de ungdomar som befinner sig i missbruksmiljöer och i kriminella miljöer. Familjeenheten har tidigare haft ett samarbete även på individnivå kring dessa ungdomar. Under 2016 har samarbetet med polisen främst varit på strukturell nivå, fränsett samarbetet när det gäller barn som utsätts för våld i nära relation, där samverkan med Barnahus, polis och åklagare i stort sett fungerat bra.

Antalet ärenden som aktualiserats på Familjeenheten där det förekommit våld i nära relation har fortsatt varit högt även under 2016. Antalet ärenden som aktualiserats där ungdomar har beteendeproblem, socialt nedbrytande beteende eller missbruk har ökat. Det har också antalet barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa och därmed har också behovet av stöd och behandling ökat, vilket framförallt blivit tydligt hos öppenvården. Öppenvården har under 2016 haft 186 pågående ärenden och 1349 behandlingssamtal. Antalet samtal per behandlingsuppdrag/familj har ökat jämfört med 2015 och föregående år. Komplexiteten på de svårigheter familjerna haft har bidragit till ökningen. Öppenvården har genom utökade resurser till stor del klarat av att tillgodose behovet under året. Verksamheten har kompletterat med externa resurser när behov funnits. Antalet ärenden på familjerätten har ökat under året jämfört med tidigare år. Detta gäller framförallt Vårdnad-boende och umgängesutredningarna. Det har också funnits en stor efterfrågan på samarbetsamtal under året. Familjerätten har delvis varit ansträngd under sista delen av året pga den höga efterfrågan och målsättningen att väntetiden för samarbetsamtal ska hållas inom ca 14 dagar. Rådgivningssamtalen per telefon har ökat kraftigt under året och uppgår enligt uppskattning till 3-4 timmar per dag för Familjerätten.

Verksamhetsområde Äldreomsorg har under året gemensamt arbetat med den Nationella värdegrunden för äldreomsorg. Ett Värdegrundsforum har skapats där kvalitetsarbetet samordnas och avrapporteras. I detta forum ingår representanter från alla verksamheter. Utifrån värdegrund och värdighetsgarantier har 2016 ägnats åt: Måltider och nutrition, ett nytt koncept för mat och måltiden i vård- och omsorgsboendena har färdigställts med färre leveranser av mat med start 1 februari 2017. Aktiviteter, med hjälp av Aktivitetssamordnaren och Aktivitetsombud har fler aktiviteter planerats och genomförts. Det har varit mer underhållning och ett större samarbete med skola, förskola och föreningar. Arbetsmetoder och bemötande, alla medarbetare inom vård och omsorg har gått en utbildning inom

bemötande med inriktning på metoder kring bemötande av personer med kognitiv svikt så att vi nu har ett gemensamt förhållningssätt. Hemtjänsten har under året utfört ca. 38 400 hemtjänsttimmar och svarat på 2 880 trygghetslarm samt 4 800 turbundna resor.

Nya verksamheter, Söderby Park med 18 platser och Skönviksgårdens korttidsboende för personer med demenssjukdom med 7 platser öppnade under våren.

Verksamhetsområde Funktionsnedsättning (VF)

Enheterna har under året varit med i DigIT- projektet som påbörjades 2015, det digitala arbetet pågår för fullt, med goda resultat och stort engagemang. VF deltar också i Valfärdsteknik som hela socialförvaltningen arbetar med. Inom enheterna används idag en hel del kognitiva hjälpmedel och de använder både dator och smartphones för kommunikation. Gläntan har under året provat en ny modell för att utöka brukarinflytande. Delaktighetsmodellen, denna modell var uppskattad av brukare som deltog och är något vi kan fortsätta använda oss av för ökat inflytande och delaktighet. Personlig assistans har gått in i ett nytt rapporteringssystem som heter Tidsvar, detta kommer att underlätta rapporteringen till försäkringskassan och kommer att införas under 2017. Enheten har också varit på studiebesök och tittat på mobil app för social dokumentation i Treserva, troligtvis kommer detta att kunna införas under 2017.

Salems servicebostad har flyttat sina gemensamhetslokaler från Storskogsvägen till Emanuel Birkes väg och till Säby Torgs vägen, orsaken till det är att de flesta brukare bor runt dessa adresser och ska ha nära till baslokal och personal.

Daglig verksamhet har haft en volymökning under året, och har då fått utökad lokal med ett snickeri, den utökningen har gjort att enheten har bättre anpassade lokaler.

Korttidshemmet Vattentornet har anordnat två läger under sommaren ett för barn och ett för ungdomar.

Myndighetsenheten

Myndighetsenheten flyttade i oktober in i Arbeta och försörjnings lokal som har byggts om för att inrymma personalgruppen. Ärendemängden har ökat. Personalgruppen arbetar med den nya utredningsmetodiken Individens behov i centrum (IBIC).

Internkontroll

Kontrollområden

Privata medel u.a.

Försörjningsstöd u.a.

Förvaltning av egna medel u.a.

Inventarier u.a.

Personlyftar u.a.

Statsbidrag flyktingar u.a.

Köpta verksamheter utanför ramavtal kontroll ej genomförd

Upphandling Avtalstrohet kan bli ännu bättre

Lönerapporter u.a.

Attestering u.a.

Attestförteckning u.a.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) u.a.

Salems
kommun

Ekonomiska sammanställningar

Salems kommun - ekonomiska nyckeltal	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Plan
År	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTAT - KAPACITET					
Kostnadernas andel (inkl. finansnetto) av skatteintäkter*	95,1%	96,6%	97,6%	96,4%	98,2%
Nettokostnad som andel av skatter/bidrag	94,5%	96,4%	97,1%	95,7%	97,5%
Länet	96,5%	97,3%	96,4%		
Självfinansieringsgrad investeringar	288%	125%	89%	66%	57%
Självfinansieringsgrad investeringar 5 år	148%	180%	174%	126%	93%
Länet	114%	110%			
Resultats andel av skatteintäkter	4,9%	3,4%	2,4%	3,6%	1,8%
Länet	3,4%	4,8%	4,3%		
Södertörn	3,8%	3,3%	3,7%		
Soliditet inkl pensionsåtagande	24,5%	28,2%	30,0%	32,2%	32,5%
Länet	18,3%	21,3%			
Primärkommunal skattesats	19,90	19,90	19,67	19,67	19,67
Länet	19,10	19,13	19,12	19,07	
Södertörn	19,88	19,88	19,86		
RISK OCH KONTROLL					
Kassalikviditet	142,4%	108,7%	109,0%	88,2%	90,3%
Länet	114,6%	117,5%			
Södertörn	85,9%	87,4%			
Finansnetto, kr/invånare	-279 kr	-103 kr	-294 kr	-375 kr	-415 kr
Länet	403 kr	965 kr	322 kr		
Södertörn	315 kr	644 kr	295 kr		
Borgensförbindelser, kr/invånare	13 457 kr	22 227 kr	20 300 kr	18 476 kr	16 716 kr
Länet	19 335 kr	20 607 kr			
Södertörn	17 308 kr	20 113 kr			
Budgetföljsamhet (driftredovisning exkl. finanser)*	3,4%	2,3%	-0,1%		
Jämförelsestörande poster netto, mnkr	-1,8	13,3	3,2	8,3	2,5
Utveckling nettokostn exkl jämförelsestör.	1,5%	7,7%	4,3%	4,5%	3,7%
Utveckling skatter och bidrag	3,6%	3,6%	5,1%	5,6%	2,6%
Långfristiga skulder, kronor per invånare	15 487 kr	13 707 kr	14 433 kr	15 575 kr	17 188 kr
Länet	22 024 kr	23 390 kr	22 529 kr		
Södertörn	36 144 kr	37 003 kr	33 450 kr		
Antal invånare den 31 december	16 140	16 426	16 615	16 750	16 850
Nyckeltal enligt Kolada-definition					
*Nyckeltal enligt KFi-definition					

RESULTATRÄKNING

Tkr	Not	Bokslut 2015 tom dec.	*Budget 2016 tom dec.	Bokslut 2016 tom dec.	Avvikelse 2016 mot budget	Avvikelse 2016 mot föreg. år
Verksamhetens intäkter	1a	216 631	212 746	271 536	58 790	54 905
Jämförelsestörande post	1b	13 251	2 660	3 254	594	-9 997
Summa verksamhetens intäkter		229 882	215 406	274 790	59 384	44 908
Verksamhetens kostnader	2a	-978 129	-1 008 764	-1 071 448	-62 685	-93 319
Jämförelsestörande post	2b	-3	-228	-43	185	-40
Summa verksamhetens kostnader	2	-978 132	-1 008 992	-1 071 491	-62 500	-93 359
Avskrivningar/nedskrivningar	3	-43 694	-44 796	-41 156	3 640	2 538
Verksamhetens nettokostnader		-791 945	-838 382	-837 858	524	-45 913
Skatteintäkter	4	719 749	744 579	741 829	-2 750	22 080
Generella statsbidrag och utjämning	5	101 517	107 906	121 313	13 407	19 796
Finansiella intäkter	6	6 156	1 736	1 607	-129	-4 549
Finansiella kostnader	7	-7 862	-7 942	-6 489	1 453	1 374
Resultat före extraordinära poster		27 616	7 897	20 403	12 506	-7 213
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Årets resultat till B/R	8	27 616	7 897	20 403	12 506	-7 213
Årets resultat exkl. VA		30 171	11 000	21 523	10 523	-8 648
Årets resultat inkl. VA och exkl. jämförelsestörande poster		14 368	5 465	17 192	11 727	2 824
Årets resultat exkl. VA och exkl. jämförelsestörande poster		16 923	8 568	18 312	9 744	1 389

*Årets budgeterat resultat är inkl. överföringar från år 2015 till budget år 2016 (utifrån Kf beslut § 12 dt 2016-04-28, avser KSF Kompetensutvecklingsmedel -1000 tkr.)

BALANSRÄKNING

Tkr	Not	Bokslut 2015 31-dec	Budget 2016 31-dec	Bokslut 2016 31-dec	Avvikelse 2016 bokslut-budget	Avvikelse 2016 mot förg.år
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	9.1	689	0	3 669	3 669	2 980
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggn. o tekniska anlägg.	9.2	771 274	832 920	789 798	-43 122	18 524
Maskiner och inventarier	9.3	32 743	38 783	37 233	-1 550	4 490
Pågående ny-/ombyggnationer	9.4	23 767	16 263	20 660	4 397	-3 107
Summa materiella anläggningstillgångar		827 784	887 966	847 691	-40 275	19 907
Finansiella anläggningstillgångar						
Långfristiga aktier, bostadsrätter	10	9 837	14 337	21 154	6 817	11 318
Summa finansiella anläggningstillgångar		9 837	14 337	21 154	6 817	11 318
Summa anläggningstillgångar		838 310	902 303	872 515	-29 788	34 205
Omsättningstillgångar						
Exploateringsverksamhet	11	15 613	200	19 493	19 293	3 880
Kortfristiga fordringar	12	77 703	49 267	84 160	34 893	6 457
Finansiella omsättningstillgångar	13	59 210	64 533	60 224	-4 309	1 014
Kassa och bank	14	73 686	43 868	71 440	27 572	-2 246
Summa omsättningstillgångar		226 212	157 868	235 317	77 449	9 105
SUMMA TILLGÅNGAR		1 064 521	1 060 171	1 107 832	47 661	43 310
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	15	-594 084	-616 661	-611 104	5 557	-17 020
<i>Därav</i>						
Periodens/årets resultat (vinst)		-27 616	-7 897	-20 403	-12 506	7 213
Resultatutjämningsreserv	16.1	-59 800	-59 800	-59 800	0	0
Övrigt eget kapital	16.2	-506 668	-547 963	-530 900	17 063	-24 233
Avsättningar						
Avsättning- pensioner inkl löneskatt	17	-51 636	-59 220	-58 939	281	-7 303
Summa avsättningar		-51 636	-59 220	-58 939	281	-7 303
Skulder						
Långfristiga skulder	18	-225 143	-191 700	-239 797	-48 097	-14 654
Kortfristiga skulder	19	-193 658	-192 590	-197 992	-5 402	-4 334
Summa skulder		-418 801	-384 290	-437 789	-53 499	-18 988
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		-1 064 521	-1 060 171	-1 107 832	-47 661	-43 310
Panter och ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser	20	-293 881	-290 240	-279 002	11 238	14 879
Övriga ansvarsförbindelser	21	-365 085	-196 298	-339 184	-142 886	25 901

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	Not	Bokslut 2015 tom dec.	*Budget 2016 tom dec.	Bokslut 2016 tom dec.	Avvikelse 2016 bokslut-budget	Avvikelse 2016 mot föreg. år
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets/periodens resultat	8	27 616	7 897	20 403	12 506	-7 213
Därav jämförelsestörande post (netto)	1b-2b	13 248	2 552	3 211	659	-10 037
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster*		46 709	49 715	46 111	-3 604	-598
Medel från verksamheten före förändr. av rörelsekapital		74 325	57 612	66 514	8 902	-7 811
Ökning (-) / minskn (+) kortfristiga fordringar	12	-34 140	-4 028	-6 457	-2 429	27 683
Ökning (-) / minskning (+) exploatering	11	-15 272	24	-3 880	-3 904	11 392
Ökning (-) / minskn. (+) finansiella omsättningstillg.	13	3 707	-129	-1 014	-885	-4 721
Ökning (+) / minskn. (-) kortfristiga skulder	19	35 346	11 000	4 334	-6 666	-31 012
Kassaflöde från den löpande verksamheten		63 966	64 479	59 497	-4 982	-4 469
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella anläggningstillgångar	9.1	-689	0	-3 234	-3 234	-2 545
Investering i materiella anläggningstillgångar	9.2-9.4	-77 099	-96 853	-60 991	35 862	16 108
Investering i långfristiga aktier, bostadsrätter etc.	10	-1 807	-3 000	-11 318	-8 318	-9 511
Försäljn./avyttring av materiella anläggningstillgångar	9.3	3	0	182	182	179
Investeringsbidrag etc.	18	23 403	300	2 298	1 998	-21 105
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-56 189	-99 553	-73 064	26 490	-16 875
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån (+)	18	0	30 000	53 400	23 400	53 400
Minskning/amortering av lån (-)	18	-46 113	-41 413	-43 413	-2 000	2 700
Förutbet. avg./ersättningar, minskning (-)/ ökning(+)	18	-2 108	700	2 370	1 670	4 478
Minskning av pensionsavsättningar pga. utbetaln. (-)	17	-4 708	-1 252	-1 036	216	3 672
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-52 929	-11 965	11 321	23 286	64 250
Årets/periodens kassaflöde		-45 152	-47 039	-2 246	44 793	42 906
Likvida medel vid årets början		118 838	90 907	73 686	-17 221	-45 152
Likvida medel vid årets/periodens slut	14	73 686	43 868	71 440	27 572	-2 246
Räntebärande nettotillgång/skuld vid periodens början, lån		-162 127		-116 014		
Räntebärande nettotillgång/skuld vid periodens slut, lån		-116 014		-126 001		
*Specifikation av ej likviditetspåverkande poster:						
Justering för av- och nedskrivningar		43 694		41 156		
Justering för pension avsättningar		4 048		8 339		
Just.för övriga ej likviditetspåverkande post (semester gr.3)		-1 033		-3 384		
Summa		46 709		46 111		
Kommentarer:						
Betalningsflödespåverkande händelser som avviker från det normalaverksamheter:						
+Tillfälliga flyktingsstödet		3 767		0		
+Återbetalade AFA avgifter		4 631		0		
-Mark-inköp/bostadsrättsinköp etc.		-14 500		-11 254		
-Utbetalning av premier/pension försäkring		-10 400		0		
Summa		-16 502		-11 254		
Avstämning mot investeringsredovisning:						
Investering i immateriella anläggningstillgångar	9.1	-689		-3 234		
Investering i materiella anläggningstillgångar	9.2-9.4	-77 099		-60 991		
Investering i långfristiga aktier, bostadsrätter etc.	10	-1 807		-11 255		
Just. för överföring från 1171 till investeringsbidrag, konto 2380		116		550		
-Interna kostnader (KSF. finns med brutto-kostn.)		-217		-600		
Totala utgifter enligt Investeringsredovisning		-79 696		-75 530		

*Budgeterade balanskontona är justerade utifrån bokslut 2015 (utfall) samt överföringar från år 2015 till 2016.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2015	*Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Avvikelse 2016
	tom dec.	tom dec.	tom dec.	bokslut-budget	mot föreg. år
KOMMUNSTYRELSE					
Intäkter	3 829	1 968	2 489	521	-1 340
Kostnader	-53 752	-55 181	-52 600	2 581	1 152
Nettokostnader	-49 923	-53 213	-50 111	3 102	-188
MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGG.FÖRVALT.					
Intäkter	21 713	27 750	29 806	2 057	8 093
Kostnader	-79 848	-91 836	-94 248	-2 412	-14 400
Nettokostnader	-58 135	-64 087	-64 442	-355	-6 307
TOMTFÖRSÄLJNING					
Intäkter	8 620	2 660	3 254	594	-5 366
Kostnader	-3	-108	-43	65	-40
Nettokostnader	8 617	2 552	3 211	659	-5 406
VA-VERKSAMHET					
Intäkter	19 452	19 448	20 794	1 346	1 342
Kostnader	-22 007	-22 551	-23 564	-1 013	-1 557
Nettokostnader	-2 555	-3 103	-2 770	333	-215
BYGG- OCH MILJÖNÄMND					
Intäkter	3 062	2 532	3 848	1 316	786
Kostnader	-5 703	-4 861	-6 102	-1 241	-399
Nettokostnader	-2 641	-2 329	-2 253	76	387
REVISORSNÄMND					
Kostnader	-673	-600	-645	-45	28
Nettokostnader	-673	-600	-645	-45	28
ÖVERFÖRMYNDARNÄMND					
Intäkter	133	120	1 366	1 246	1 233
Kostnader	-1 045	-1 127	-2 359	-1 232	-1 314
Nettokostnader	-913	-1 007	-993	13	-80
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND					
Intäkter	828	656	740	84	-88
Kostnader	-14 192	-14 922	-14 529	393	-337
Nettokostnader	-13 364	-14 266	-13 790	477	-425
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND					
Intäkter	334 414	350 472	366 307	15 835	31 893
Kostnader	-733 718	-773 879	-785 552	-11 673	-51 834
Nettokostnader	-399 304	-423 407	-419 245	4 162	-19 941
SOCIALNÄMND					
Intäkter	124 799	113 580	173 713	60 134	48 914
Kostnader	-344 920	-345 067	-415 195	-70 128	-70 275
Nettokostnader	-220 121	-231 487	-241 482	-9 995	-21 361
TOTALA INTÄKTER	516 850	519 185	602 317	83 132	85 467
TOTALA KOSTNADER	-1 255 861	-1 310 132	-1 394 836	-84 704	-138 975
NETTOKOSTNADER	-739 011	-790 947	-792 519	-1 572	-53 508

*Inkl. överföringar (Kf beslut § 12 dt 20160428) från 2015 till budget 2016 som avser kompetenspengar (KSF) -1000 tkr.

INVESTERINGSREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2015 tom dec.	*Budget 2016 tom dec.	Bokslut 2016 tom dec.	Avvikelse 2016 bokslut-budget	Avvikelse 2016 mot föreg. år
KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNING					
Utgifter	-2 850	-7 946	-3 723	4 223	-873
Nettoutgifter	-2 850	-7 946	-3 723	4 223	-873
MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING (exkl VA & Mark, inkl. expl gata)					
Inkomster	22 206	0	6 120	6 120	-16 086
Utgifter	-47 412	-126 468	-57 700	68 768	-10 288
Nettoutgifter	-25 206	-126 468	-51 580	74 888	-26 374
-Där av bostadsrätter	-1 691		-11 254		
VA-VERKSAMHET (inkl.exploateringar VA)					
Inkomster	0	700	0	-700	0
Utgifter	-25 789	-17 196	-9 128	8 068	16 661
Nettoutgifter	-25 789	-16 496	-9 128	7 368	16 661
BYGG- OCH MILJÖNÄMND					
Utgifter	-45	-1 716	-698	1 018	-653
Nettoutgifter	-45	-1 716	-698	1 018	-653
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND					
Inkomster	0	0	400	400	400
Utgifter	-362	-250	-195	55	168
Nettoutgifter	-362	-250	205	455	568
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND					
Utgifter	-272	-937	-1 282	-345	-1 010
Nettoutgifter	-272	-937	-1 282	-345	-1 010
SOCIALNÄMND					
Inkomster	217	0	0	0	-217
Utgifter	-2 965	-7 020	-2 805	4 215	161
Nettoutgifter	-2 748	-7 020	-2 805	4 215	-56
TOTALA INKOMSTER	22 423	700	6 520	5 820	-15 903
TOTALA UTGIFTER	-79 696	-161 533	-75 530	86 003	4 166
NETTOUTGIFTER	-57 273	-160 833	-69 010	91 823	-11 737

*Inkl. beslutade överföringar (Kf beslut § 12 dt 20160428) -50 913 tkr. från år 2015 till budget år 2016 samt tilläggsbudget för bostäder för nyanlända -20 000 tkr. Sammantaget -70 913 tkr. fördelad enligt nedan:

	Tkr.
KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNING	-2 401
MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING (	-39 222
VA-VERKSAMHET (inkl.exploateringar VA)	-1 781
BYGG- OCH MILJÖNÄMND	-1 716
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND	-223
SOCIALNÄMND	-5 570
MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING (	-20 000
Totalt	-70 913

Exploateringsredovisning 2016 - årsbokslut

2017-02-03 Jan Lorichs

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Sandbäck							
VA 25131-65906							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	1 000	3 520				0	0
Kostnader							
Projektering 1)	-300	-500				0	0
VA-utbyggnad	-1 000	-3 000				0	0
Marklösen/lantmäteri		-30				0	0
Summa kostnader	-1 300	-3 530	0	0	0	0	0
VA netto	-300	-10	0	0	0	0	0
Gata 21211-73906							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.	490	4 000				0	0
Gator och belysning	100					0	0
Summa intäkter	590	4 000	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering	-400	-500				0	0
Marklösen/lantmäteri	-50	-20				0	0
Gator och belysning	-1 500	-3 500				0	0
Summa kostnader	-1 950	-4 020	0	0	0	0	0
Gata netto	-1 360	-20	0	0	0	0	0
Mark							
Intäkter 2910-9006							
Tomtförsäljning	5 500	18 700				0	0
Gatukostnad i tomtpris		-1 980				0	0
Summa intäkter	5 500	16 720	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-,2123-9006							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri	-100	-350				0	0
Omkostn., tomtförsälj.		-450				0	0
Summa kostnader	-100	-800	0	0	0	0	0
Mark netto	5 400	15 920	0	0	0	0	0
Totala intäkter	7 090	24 240	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-3 350	-8 350	0	0	0	0	0
Totalt netto	3 740	15 890	0	0	0	0	0

1) Inklusive ombudgeteringar

Kommentar

Elva kommunala villatomter

2015-09-02 Beräknad byggstart allmänna anläggningar, 2018

2015-09-08 Justerad tidplan

2016-02-26 Justerad tidplan och budget

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Rönninge 1:322							
VA							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget		100				0	0
Kostnader							
Projektering		0				0	0
VA-utbyggnad		-30				0	0
Marklösen/lantmäteri		0				0	0
Summa kostnader	0	-30	0	0	0	0	0
VA netto	0	70	0	0	0	0	0
Gata							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.						0	0
Gator och belysning						0	0
Granskningsavgift						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
Gator och belysning						0	0
Summa kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Gata netto	0	0	0	0	0	0	0
Mark							
Intäkter 2910-9016 (och 3016)							
Tomtförsäljning	2 000	2 000				0	-2 000
Bokfört värde fastighet						0	0
Summa intäkter	2 000	2 000	0	0	0	0	-2 000
Kostnader 2122-9016							
Projektering							0
Marklösen/lantmäteri	-3 000	-3 050			-3 000	-3 000	50
Omkostr., tomtförsälj.		-50			-31	-31	19
						0	0
Summa kostnader	-3 000	-3 100	0	0	-3 031	-3 031	69
Mark netto	-1 000	-1 100	0	0	-3 031	-3 031	-1 931
Totala intäkter	2 000	2 100	0	0	0	0	-2 000
Totala kostnader	-3 000	-3 130	0	0	-3 031	-3 031	69
Totalt netto	-1 000	-1 030	0	0	-3 031	-3 031	-1 931

Kommentar

2013-08-21 Rönninge 1:322 blir ett eget exploateringsprojekt

2015-09-03 Fastighetsreglering planeras genomföras under år 2015

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Karlskronaviken							
VA 25131-65905							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	5 000	9 400				0	0
Kostnader							
Projektering	-500	-1 000		-1 000	-477	523	523
VA-utbyggnad	-5 100	-12 000		-2 241		2 241	2 241
Marklösen/lantmäteri	0	-200		-200		200	200
Summa kostnader	-5 600	-13 200	0	-3 441	-477	2 964	2 964
VA netto	-600	-3 800	0	-3 441	-477	2 964	2 964
Gata 21211-73905							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.	6 700	9 366				0	0
Gator och belysning*						0	0
Kvartersgator (GA)		3 000				0	0
Summa intäkter	6 700	12 366	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering	-600	-1 000		-1 000	-1 828	-828	-828
Marklösen/lantmäteri	-1 000	-1 295				0	0
Gator och belysning	-6 500	-15 155		-4 800		4 800	4 800
Kvartersgator (GA)		-3 000				0	0
Summa kostnader	-8 100	-20 450	0	-5 800	-1 828	3 972	3 972
Gata netto	-1 400	-8 084	0	-5 800	-1 828	3 972	3 972
Mark							
Intäkter 2910-9005							
Tomtförsäljning	1 500	6 800				0	0
Gatuk. i tomtpris / anskaffv.		-878				0	0
Summa intäkter	1 500	5 922	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-,2123-9005							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri		-400				0	0
Omkostn., tomtförsälj.		-200				0	0
Summa kostnader	0	-600	0	0	0	0	0
Mark netto	1 500	5 322	0	0	0	0	0
Totala intäkter	13 200	27 688	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-13 700	-34 250	0	-9 241	-2 305	6 936	6 936
Totalt netto	-500	-6 562	0	-9 241	-2 305	6 936	6 936

1) Inkl ombudgeteringar

Kommentar

Fyra kommunala villatomter

2015-09-02 Detaljplanen överklagad. Prognostiserad byggstart, år 2016

2016-02-26 Justerad tidplan

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Solliden							
VA 25131-65903							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	4 000	8 640				0	0
Kostnader							
Projektering	-600	-675				0	0
VA-utbyggnad	-10 300	-14 700			-2	-2	-2
Marklösen/lantmäteri	-320	-365				0	0
Summa kostnader 1)	-11 220	-15 740	0	0	-2	-2	-2
VA netto	-7 220	-7 100	0	0	-2	-2	-2
Gata 21211-73903							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.	3 300	5 750				0	0
Gator och belysning						0	0
Kvartersgator (GA)						0	0
Summa intäkter	3 300	5 750	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering	-400	-500			-51	-51	-51
Marklösen/lantmäteri	-900	-1 300		-680		680	680
Gator och belysning	-3 200	-8 000				0	0
Kvartersgator (GA)						0	0
Summa kostnader 1)	-4 500	-9 800	0	-680	-51	629	629
Gata netto	-1 200	-4 050	0	-680	-51	629	629
Mark							
Intäkter 2910-9003							
Tomtförsäljning		1 000				0	0
Gatuk. i tomtpris/ anskaffv.		-250				0	0
Summa intäkter	0	750	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-,2123-9003							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri		-500	-162		-27	-27	-27
Omkostn., tomtförsälj.		-50	0			0	0
Summa kostnader	0	-550	-162	0	-27	-27	-27
Mark netto	0	200	-162	0	-27	-27	-27
Totala intäkter	7 300	15 140	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-15 720	-26 090	-162	-680	-80	600	600
Totalt netto	-8 420	-10 950	-162	-680	-80	600	600

1) inkl ombudgeteringar

Kommentar

I VA-marklösen/lantmäteri ingår kostnaden för inlösen av enskilda VA-anläggningar. En kommunal tomt.

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Heliödal							
VA 25131-65904							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	4 700	12 800				0	0
Kostnader							
Projektering	-600	-1 000	-254	-746	-288	458	458
VA-utbyggnad	-5 700	-11 000		-7 000	-164	6 836	6 836
Marklösen/lantmäteri	-420	-450		-450		450	450
Summa kostnader 1)	-6 720	-12 450	-254	-8 196	-452	7 744	7 744
VA netto	-2 020	350	-254	-8 196	-452	7 744	7 744
Gata 21211-73904							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.	4 700	10 700				0	0
Gator och belysning						0	0
Kvartersgator (GA)						0	0
Summa intäkter	4 700	10 700	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering	-600	-1 000	-579	-421	-774	-353	-353
Marklösen/lantmäteri	-900	-1 300		-1 300		1 300	1 300
Gator och belysning	-5 000	-15 250		-10 000	-20	9 980	9 980
Kvartersgator (GA)						0	0
Summa kostnader 1)	-6 500	-17 550	-579	-11 721	-794	10 927	10 927
Gata netto	-1 800	-6 850	-579	-11 721	-794	10 927	10 927
Mark							
Intäkter 2910-9004							
Tomtförsäljning						0	0
Bokfört värde fastighet						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-9004							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri 2123		-300	-42	-58	-717	-659	-717
Omkostn., tomtförsälj.						0	0
Summa kostnader	0	-300	-42	-58	-717	-659	-717
Mark netto	0	-300	-42	-58	-717	-659	-717
Totala intäkter	9 400	23 500	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-13 220	-30 300	-875	-19 975	-1 963	18 012	17 954
Totalt netto	-3 820	-6 800	-875	-19 975	-1 963	18 012	17 954

1) inkl ombudgeteringar

Kommentar

I VA-marklösen/lantmäteri ingår kostnaden för inlösen av enskilda VA-anläggningar. Inga kommunala tomter.

2016-02-26 Justerad budget för markinlösen

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Södra Hallsta							
VA 25131-65909							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	250	3 000				0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
VA-utbyggnad						0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
Summa kostnader	0	0	0	0	0	0	0
VA netto	250	3 000	0	0	0	0	0
Gata 21211-73909							
Intäkter							
Expl.ersättning						0	0
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering		-750		-750		750	750
Marklösen/lantmäteri		-100				0	0
Gator och belysning*						0	0
Summa kostnader	0	-850	0	-750	0	750	750
Gata netto	0	-850	0	-750	0	750	750
Mark							
Intäkter 2910-9009							
Tomtförsäljning	1 000	19 000				0	0
Byggrätter						0	0
Summa intäkter	1 000	19 000	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-9009							
Markförvärv		-15 200	-14 500			0	-15 917
Marklösen/lantmäteri	-1 000	-1 879	-2 097			0	-218
Omk marklösen			-20			0	-20
Summa kostnader	-1 000	-17 079	-16 617	0	0	0	-16 155
Mark netto	0	1 921	-16 617	0	0	0	-16 155
Totala intäkter	1 250	22 000	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-1 000	-17 929	-16 617	-750	0	750	-15 405
Totalt netto	250	4 071	-16 617	-750	0	750	-15 405

* Schablonbelopp. Inget underlag till beräkning

Kommentar

Tomtförsäljning avser Salem 32:1. Marklösen avser förvärv av fastigheten Rönnen 7

2015-09-02 Förvaltningen utreder lämplig modell för markanvisning

2016-02-26 Uppdaterad exploateringsgrad till 90 byggrätter. VA byggs ut av exploatören (

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Söderby Arbetsplatsområde							
VA 25131-65901							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	0	3 387	181		0	0	-3 206
Kostnader							
Projektering			-91			0	-91
VA-utbyggnad	-750	-2 500	-2 753			0	-253
Marklösen/lantmäteri						0	0
Summa kostnader	-750	-2 500	-2 844	0	0	0	-344
VA netto	-750	887	-2 663	0	0	0	-3 550
Gata 21211-73901							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.						0	0
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
Gator och belysning	-300	-300	-300			0	0
Summa kostnader	-300	-300	-300	0	0	0	0
Gata netto	-300	-300	-300	0	0	0	0
Mark							
Intäkter 2910-9001							
Tomtförsäljning	12 000	10 300	8 772		3 161	3 161	1 633
Bokfört värde fastighet						0	0
Summa intäkter	12 000	10 300	8 772	0	3 161	3 161	1 633
Kostnader 2122-9001							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri	-100	-165	-165			0	0
Omkostn., tomtförsälj.		-561	-108			0	453
Summa kostnader	-100	-726	-273	0	0	0	453
Mark netto	11 900	9 574	8 499	0	3 161	3 161	2 086
Totala intäkter	12 000	13 687	8 953	0	3 161	3 161	-1 573
Totala kostnader	-1 150	-3 526	-3 417	0	0	0	109
Totalt netto	10 850	10 161	5 536	0	3 161	3 161	-1 464

Kommentar

VA utbyggnad genomförd år 2013, extra medel tillförd från investeringsbudget "reinvestering ledningsnät"

2016-02-26 Justerad totalram för VA intäkter

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Rönninge Centrum							
VA 25131-65902							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	2 500	3 000		700		-700	-1 400
Kostnader							
Projektering	-500	-500	-932	6 224	-144	-6 368	-576
VA-utbyggnad	-2 000	-15 500	-10 422	-2 500	-3 757	-1 257	1 321
Marklösen/lantmäteri						0	0
Summa kostnader	-2 500	-16 000	-11 354	3 724	-3 901	-7 625	745
VA netto	0	-13 000	-11 354	4 424	-3 901	-8 325	-655
Gata 21211-73902							
Intäkter							
Exploateringsbidrag	8 000	8 000	20 135		1 689	1 689	13 824
Gator och belysning					2 000	2 000	2 000
Summa intäkter	8 000	8 000	20 135	0	3 689	3 689	15 824
Kostnader							
Projektering	-1 200	-1 200	-2 928		-1 469	-1 469	-3 197
Marklösen/lantmäteri						0	0
Gator och belysning, entr.	-16 490	-16 825	-2 692	-15 390	-7 645	7 745	6 488
Summa kostnader 1)	-17 690	-18 025	-5 620	-15 390	-9 114	6 276	3 291
Gata netto	-9 690	-10 025	14 515	-15 390	-5 425	9 965	19 115
Mark							
Intäkter 2910-9002							
Tomtförsäljning	12 135	12 135	12	2 660	64	-2 596	-4 154
Bokfört värde fastighet *	-600	-600	-617			0	-17
Summa intäkter	11 535	11 535	-605	2 660	64	-2 596	-4 171
Kostnader 2122, 2123-9002							
Projektering	0	0		-50		50	0
Marklösen/lantmäteri	-100	-100	-24		-146	-146	-70
Omkostn., tomtförsälj.	0	0				0	0
Summa kostnader 1)	-100	-100	-24	-50	-146	-96	-70
Mark netto	11 435	11 435	-629	2 610	-82	-2 692	-4 241
Totala intäkter	22 035	22 535	19 530	3 360	3 753	393	10 253
Totala kostnader	-20 290	-34 125	-16 998	-11 716	-13 161	-1 445	3 966
Totalt netto **	1 745	-11 590	2 532	-8 356	-9 408	-1 052	14 219

1) inkl ombudgeteringar

Kommentar

* Saluhallen 1, 600 tkr. För VA finns ett eget separat investeringsprojekt, reii

2016-02-26 Justerad totalram för VA kostnader

2016-02-26 Exploateringsersättning med utfall 20 135 tkr år 2015 ska också kompensera för markförsäljning

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Rönninge Kungsgård							
VA 25131-65908							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas* i VA-verkets driftbudget	0	4 000				0	0
Kostnader							
Projektering	-1 000	-1 000		-1 000		1 000	1 000
VA-utbyggnad **	-4 000	-9 000				0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
Summa kostnader	-5 000	-10 000	0	-1 000	0	1 000	1 000
VA netto	-5 000	-6 000	0	-1 000	0	1 000	1 000
Gata 21211-73908							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.		7 500				0	-500
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	7 500	0	0	0	0	-500
Kostnader							
Projektering	-1 500	-1 500		-1 500		1 500	1 500
Marklösen/lantmäteri						0	0
Gator och belysning ***	-8 500	-20 000				0	0
Summa kostnader	-10 000	-21 500	0	-1 500	0	1 500	1 500
Gata netto	-10 000	-14 000	0	-1 500	0	1 500	1 000
Mark							
Intäkter							
Tomtförsäljning						0	0
Byggrätter						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri		-2 000				0	2 000
Omk marklösen						0	0
Summa kostnader	0	-2 000	0	0	0	0	2 000
Mark netto	0	-2 000	0	0	0	0	2 000
Totala intäkter	0	11 500	0	0	0	0	-500
Totala kostnader	-15 000	-33 500	0	-2 500	0	2 500	4 500
Totalt netto	-15 000	-22 000	0	-2 500	0	2 500	4 000

* 25 lägenheter i flerfamiljshus * 160 tkr

** schablonuppskattning

*** Schablonuppskattning inkl även marklösen för naturmarken

Kommentar

Preliminära kostnader och intäkter

Reviderat förslag redovisat för rambudgetberedningen VT-14. Dock ville beredningen återgå till belopp och genomförande tider lika HT -13

2015-09-03 Pågående utredning kring kostnadsfördelning och exploateringsgrad

2016-02-26 Exploateringsgraden utökad till 36 byggrätter

2016-02-26 Justerad budget

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Södra Ekdalen							
VA 25131-65907							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	0	6 240				0	0
Kostnader							
Projektering	-800	-500				0	0
VA-utbyggnad	-3 200	-5 500				0	0
Marklösen/lantmäteri		-100				0	0
Summa kostnader	-4 000	-6 100	0	0	0	0	0
VA netto	-4 000	140	0	0	0	0	0
Gata 21211-73907							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.		3 000				0	0
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	3 000	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering	-1 000	-500				0	0
Marklösen/lantmäteri		-500				0	0
Gator och belysning	-4 000	-4 900				0	0
Summa kostnader	-5 000	-5 900	0	0	0	0	0
Gata netto	-5 000	-2 900	0	0	0	0	0
Mark							
Intäkter							
Tomtförsäljning		4 000				0	0
Byggrätter						0	0
Summa intäkter	0	4 000	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri		-1 000				0	0
omk tomtförsäljning		-100				0	0
Summa kostnader	0	-1 100	0	0	0	0	0
Mark netto	0	2 900	0	0	0	0	0
Totala intäkter	0	13 240	0	0	0	0	0
Totala kostnader	-9 000	-13 100	0	0	0	0	0
Totalt netto	-9 000	140	0	0	0	0	0

Kommentar

2 kommunala tomter

Preliminära kostnader och intäkter

2015-06-03 Justerad tidplan

2015-09-03 Pågående detaljplanearbete

2016-02-26 Justerad totalram för VA

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Salems centrum							
VA 25131-65911							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget		10 000				0	0
Kostnader							
Projektering					-48	-48	-48
VA-utbyggnad					0	0	0
Marklösen/lantmäteri					0	0	0
Summa kostnader	0	0	0	0	-48	-48	-48
VA netto	0	10 000	0	0	-48	-48	-48
Gata 21211-73911							
Intäkter							
Exploateringsersättning		20 000				0	0
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	20 000	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering		-1 700		-500	-40	460	460
Marklösen/lantmäteri						0	0
Gator och belysning		-20 000				0	0
Summa kostnader	0	-21 700	0	-500	-40	460	460
Gata netto	0	-1 700	0	-500	-40	460	460
Mark							
Intäkter 2910-9011							
Markförsäljning		60 000				0	0
Byggrätter						0	0
Summa intäkter	0	60 000	0	0	0	0	0
Kostnader 2122-,2123-9011							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
omk tomtförsäljning						0	0
Summa kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Mark netto	0	60 000	0	0	0	0	0
Totala intäkter	0	90 000	0	0	0	0	0
Totala kostnader	0	-21 700	0	-500	-88	412	412
Totalt netto	0	68 300	0	-500	-88	412	412

Kommentar

2015-03-03, Samtliga belopp är grova markeringsbelopp

2015-09-03 Pågående marknadsanalys samt utredning kring projektmodell och exploatörsurvalsmodell

2015-10-14 500 tkr inlagda under projektering gata år 2016, som utredningsbudget, enligt uppdrag från LK

2016-02-26 Justerad totalbudget

2016-02-26 Exploatören bygger ut VA

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Gråstena							
VA 25131-65912							
Intäkter							
Anslutn.avg. redovisas i VA-verkets driftbudget	0	9 000				0	0
Kostnader							
Projektering		-500				0	0
VA-utbyggnad		-8 500				0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
Summa kostnader	0	-9 000	0	0	0	0	0
VA netto	0	0	0	0	0	0	0
Gata 21211-73912							
Intäkter							
Gatukostnadsersättn.		9 000				0	0
Gator och belysning						0	0
Summa intäkter	0	9 000	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering		-700				0	0
Marklösen/lantmäteri		-200				0	0
Gator och belysning		-10 000				0	0
Summa kostnader	0	-10 900	0	0	0	0	0
Gata netto	0	-1 900	0	0	0	0	0
Mark							
Intäkter							
Tomtförsäljning						0	0
Byggrätter						0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader							
Projektering						0	0
Marklösen/lantmäteri						0	0
omk tomtförsäljning						0	0
Summa kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Mark netto	0	0	0	0	0	0	0
Totala intäkter	0	18 000	0	0	0	0	0
Totala kostnader	0	-19 900	0	0	0	0	0
Totalt netto	0	-1 900	0	0	0	0	0

Kommentar

2015-03-04 Prognos 40 byggbara tomter

2015-06-03 Uppräknad totalram

2015-09-03 Detaljplanearbetet beräknas startas upp efter planperioden

2016-02-26 Justerad tidplan

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
VA Totalt							
Intäkter*							
Sandbäck	1 000	3 520	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	0	100	0	0	0	0	0
Karlskronaviken	5 000	9 400	0	0	0	0	0
Solliden	4 000	8 640	0	0	0	0	0
Heliodal	4 700	12 800	0	0	0	0	0
Södra Hallsta	250	3 000	0	0	0	0	0
Söderby arbetsområde	0	3 387	181	0	0	0	-3 206
Rönninge Centrum	2 500	3 000	0	700	0	-700	-1 400
Rönninge Kungsgård	0	4 000	0	0	0	0	0
Södra Ekdalen	0	6 240	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	10 000	0	0	0	0	0
Gråstena	0	9 000	0	0	0	0	0
Summa intäkter	17 450	73 087	181	700	0	-700	-4 606
Kostnader							
Sandbäck	-1 300	-3 530	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	0	-30	0	0	0	0	0
Karlskronaviken	-5 600	-13 200	0	-3 441	-477	2 964	2 964
Solliden	-11 220	-15 740	0	0	-2	-2	-2
Heliodal	-6 720	-12 450	-254	-8 196	-452	7 744	7 744
Södra Hallsta	0	0	0	0	0	0	0
Söderby arbetsområde	-750	-2 500	-2 844	0	0	0	-344
Rönninge Centrum	-2 500	-16 000	-11 354	3 724	-3 901	-7 625	745
Rönninge Kungsgård	-5 000	-10 000	0	-1 000	0	1 000	1 000
Södra Ekdalen	-4 000	-6 100	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	0	0	0	-48	-48	-48
Gråstena	0	-9 000	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-37 090	-88 550	-14 452	-8 913	-4 880	4 033	12 059
VA totalt netto	-19 640	-15 463	-14 271	-8 213	-4 880	3 333	7 453

* Intäkter (anslutningsavgifter) redovisas i VA-verkets driftbudget.

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Gata Totalt							
Intäkter**							
Sandbäck	590	4 000	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	0	0	0	0	0	0	0
Karlskronaviken	6 700	12 366	0	0	0	0	0
Solliden	3 300	5 750	0	0	0	0	0
Heliodal	4 700	10 700	0	0	0	0	0
Södra Hallsta	0	0	0	0	0	0	0
Söderby arbetsområde	0	0	0	0	0	0	0
Rönninge Centrum	8 000	8 000	20 135	0	3 689	3 689	15 824
Rönninge Kungsgård	0	7 500	0	0	0	0	-500
Södra Ekdalen	0	3 000	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	20 000	0	0	0	0	0
Gråstena	0	9 000	0	0	0	0	0
Summa intäkter	23 290	80 316	20 135	0	3 689	3 689	15 324
Kostnader**							
Sandbäck	-1 950	-4 020	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	0	0	0	0	0	0	0
Karlskronaviken	-8 100	-20 450	0	-5 800	-1 828	3 972	3 972
Solliden	-4 500	-9 800	0	-680	-51	629	629
Heliodal	-6 500	-17 550	-579	-11 721	-794	10 927	10 927
Södra Hallsta	0	-850	0	-750	0	750	750
Söderby arbetsområde	-300	-300	-300	0	0	0	0
Rönninge Centrum	-17 690	-18 025	-5 620	-15 390	-9 114	6 276	3 291
Rönninge Kungsgård	-10 000	-21 500	0	-1 500	0	1 500	1 500
Södra Ekdalen	-5 000	-5 900	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	-21 700	0	-500	-40	460	460
Gråstena	0	-10 900	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-54 040	-130 995	-6 499	-36 341	-11 827	24 514	21 529
Gata totalt netto	-30 750	-50 679	13 636	-36 341	-8 138	28 203	36 853

**Kostnader och intäkter redovisas i MSB:s investeringsbudget

	Beslutad totalram 2001	Uppräkn totalram 2016	Utfall ackum 2015	Budget helår 1) 2016	Utfall helår 2016	Avvik budget 2016	Avvikelse progn mot totalram
Mark Totalt							
Intäkter							
Sandbäck	5 500	16 720	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	2 000	2 000	0	0	0	0	-2 000
Karlskronaviken	1 500	5 922	0	0	0	0	0
Solliden	0	750	0	0	0	0	0
Heliodal	0	0	0	0	0	0	0
Södra Hallsta	1 000	19 000	0	0	0	0	0
Söderby arbetsområde	12 000	10 300	8 772	0	3 161	3 161	1 633
Rönninge Centrum	11 535	11 535	-605	2 660	64	-2 596	-4 171
Rönninge Kungsgård	0	0	0	0	0	0	0
Södra Ekdalen	0	4 000	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	60 000	0	0	0	0	0
Gråstena	0	0	0	0	0	0	0
Summa intäkter	33 535	130 227	8 167	2 660	3 225	565	-4 538
Kostnader							
Sandbäck	-100	-800	0	0	0	0	0
Rönninge 1:322	-3 000	-3 100	0	0	-3 031	-3 031	69
Karlskronaviken	0	-600	0	0	0	0	0
Solliden	0	-550	-162	0	-27	-27	-27
Heliodal	0	-300	-42	-58	-717	-659	-717
Södra Hallsta	-1 000	-17 079	-16 617	0	0	0	-16 155
Söderby arbetsområde	-100	-726	-273	0	0	0	453
Rönninge Centrum	-100	-100	-24	-50	-146	-96	-70
Rönninge Kungsgård	0	-2 000	0	0	0	0	2 000
Södra Ekdalen	0	-1 100	0	0	0	0	0
Salems centrum	0	0	0	0	0	0	0
Gråstena	0	0	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-4 300	-26 355	-17 118	-108	-3 921	-3 813	-14 447
Mark totalt netto	29 235	103 872	-8 951	2 552	-696	-3 248	-18 985

VA/Gata/Mark							
Totala intäkter	74 275	283 630	28 483	3 360	6 914	3 554	6 180
Totala kostnader	-95 430	-245 900	-38 069	-45 362	-20 628	24 734	19 141
Totalt netto	-21 155	37 730	-9 586	-42 002	-13 714	28 288	25 321

Avstämningstotal

Totala intäkter	74 275	283 630	28 483	3 360	6 914	3 554	6 180
Totala kostnader	-95 430	-245 900	-38 069	-45 362	-20 628	24 734	19 141
Total netto	-21 155	37 730	-9 586	-42 002	-13 714	28 288	25 321

Differens

Intäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Total netto	0	0	0	0	0	0	0

KONCERNÖVERSIKT ÅR 2016

En koncernredovisning skall upprättas om kommunen har ett väsentligt inflytande i företaget. Den tumregel som brukar användas säger att om ägarandelen uppgår till ungefär 20 % skall koncernredovisning upprättas.

I Salems kommun anses en komplett koncernredovisning kunna ersättas av en koncernöversikt som i stort beskriver de bolag som kommunen har intressen i samt bolagens resultat.

Kommunen har ägarandelar i tre aktiebolag, nämligen:

- SYVAB: (16,67 %)
- AB Vårlyjus: (3,1 %)
- SRV Återvinning AB: (2,75 %)

Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB)

Bolaget ägs av kommunerna Botkyrka, Nykvarn och Salem samt av Stockholm Vatten VA AB och Telge i Södertälje AB. Salems kommuns andel är 16,67 %, vilket motsvarar 20 aktier av totalt 120.

Syvab äger och driver avloppsreningsanläggningen Himmerfjärdsverket som ligger i Grödinge med tillhörande tunnel- och ledningssystem samt två pumpstationer. Himmerfjärdsverket är ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening. Ungefär 350 000 personer boende i kommunerna är anslutna till verket.

Salems borgensåtagande uppgick till per 2016-12-31 för SYVABs finansiering 19,1 mnkr.

Årets verksamhet

Verksamheten under 2016 har bedrivits enligt plan och samtliga utsläppsvärden understiger gränser enligt tillstånd. Syvab har under 2016 färdigställt ombyggnad av grovreningsanläggningen samt påbörjat en ny reningsanläggning för rejektvatten (kväverikt vatten från vår slambehandlingsanläggning).

Projektering av den stora utbyggnaden har resulterat i ett principförslag PF2, en framställan inför beslut om investering har presenterats för styrelsen. Styrelsen har beslutat om en granskning av föreslaget enligt följande direktiv; VD ges i uppdrag att med hjälp av extern opartisk konsult utreda alternativa utföranden till lägre investeringsnivå än det nu föreslagna projektet, till exempel ett nollalternativ. Särskilt fokus ska ligga på projektets investeringsutgifter och kommande driftkostnader. Detta för att fördjupa beslutsunderlaget och säkerställa ett konstadseffektivt projekt som möter bolagets mål och omvärldens krav på verksamheten. VD ska återkomma till styrelsen med förslag senast januari 2017.

Den oberoende granskningen pågår och kommer att presenteras på nästkommande styrelsemöte 2017.

Reinvesteringstakten ligger på normal nivå och följer avskrivningstakten. Produktionen av fordons gas blev något lägre än föregående år och produktionen uppgick till ca 2,4 miljoner Nm³ (2,5NM³). Fordongasen distribueras till publika tankställen i Stockholmsområdet.

Ekonomiskt utfall

Verksamhetens preliminära resultat för 2016 uppvisar ett positivt resultat om 0,7 mnkr (2,2 mnkr 2015).

Det positiva resultat balanseras genom överavskrivning, och blir därmed en reserv inför den stora ombyggnad som skall ske framöver.

Anslutningsavgifterna till kommunerna uppgick till 137,00 mnkr (135,8 mnkr år 2015). Balansomslutningen uppgår till 535,0 mnkr (521,2 mnkr avser år 2015).

Framtidsperspektiv

SYVAB har under 2016 fått nya miljökrav som innebär större ombyggnation av Himmerfjärdsverket. Dom nya utsläppskraven är för totalfosfor 0,2 mg/l, kväve 6 mg/l och BOD7 5mg/l. De nya kraven stämmer väl överens med de beräkningsantaganden som gjort i Principförslag 2, dimensioneringen görs för en tidshorisont fram till 2040. Den nya anläggningen skall vara flexibel, robust och vara förberedd på troliga kommande reningskrav för läkemedel och eventuellt även för microplaster.

AB Vårlyjus

Vårlyjus ägs av de 25 kranskommunerna i Stockholms län. Bolaget bildades 1994 i syfte att tillgodose socialtjänstens behov av institutionsvård för barn, ungdomar och familjer med psykosociala problem.

Bolagets aktiekapital skall uppgå till lägst 5 miljoner kronor och högst 20 miljoner kronor. Salems kommuns andel är 3,1%, vilket motsvarar 1 565 aktier av totalt 50 000.

Under 2016 har startades sjutton nya HVB- och stödboenden för ensamkommande. Enligt KSL:s sammanställning svarade företaget för 20% av länets samlade kapacitet avseende HVB- och stödboenden för ensamkommande.

I ljuset av det föreslagna nya ersättningssystemet började kommunerna under hösten 2016 att ställa om utifrån de nya förutsättningarna. Vid utgången av 2016 hade kommunerna sagt upp ca 100 av HVB-platserna (20%) för avveckling alternativt omställning till stödboende. Omställningen startade samtidigt som de sista nya HVB-enheterna startade som resultat av den höga inströmningen av ensamkommande under slutet av 2015.

Årets verksamhet och ekonomiskt utfall

Under de senaste åren har bolaget haft en stabil ekonomi. Vårlyjuskoncernens omsättning för 2016 ökade med 40% och uppgick till 334 Mkr (238Mkr 2015).

Verksamhetsområdet ensamkommande ökade med 96 Mkr (53%), Jour och familjehem med 3,3 Mkr (15%) medan Familjecentrum minskade med 5Mkr (-20%). Moderbolagets omsättning uppgick till 284 Mkr (188) där verksamheten för Ensamkommande återfinns.

Styrelse och VD gör bedömningen att med hänsyn till bolagets resultat och likviditet, inte någon utdelning bör ske.

Framtidsperspektiv

Den nya statliga flyktingpolitiken har på ett genomgripande sätt förändrat förutsättningarna för 85% av världens verksamhet. Jämfört med 2015 minskade antalet asylsökande ensamkommande under 2016 med 95%. Under 2016 lade regeringen fram propositionen om Nytt ersättningssystem ensamkommande med förslag till ikraftträdande den 1 juli 2017. Givet att det nya ersättningssystemet träder i kraft kommer statens ersättning till kommunerna, och därigenom till utförarna att minska med mer än 90% under de kommande två åren.

SRV Återvinning AB

SRV är ett avfalls- och återvinningsbolag med verksamhet på Södertörn i Stockholmsregionen. Bolaget har sitt säte i Huddinge och ägs av kommunerna Botkyrka (31,5 %), Haninge (31,5 %), Huddinge (31,5 %), Nynäshamn (2,75 %) och Salem (2,75 %).

Ekonomiskt utfall

Bolagets omsättning uppgick under 2016 till 447,9 mnkr (437,7 år 2015). Rörelseresultatet för 2016 blev 5,1 mnkr att jämföra med 16,3 mnkr under 2015. Årets resultat uppgår till 1,3 mnkr (9,7 mnkr år 2015) efter alla justeringar.

Investeringar

Totalt investerades under 2016 för 81,4 mnkr (147,2) enligt nedan:

- o Byggnader och mark 5,9 mnkr (81,4)
- o Markanläggningar 2,1 mnkr (12,9)
- o Fordon 38,7 mnkr (25,9)
- o Maskiner och andra tekniska anläggningar 13,0 mnkr (25,4)
- o Inventarier, verktyg och installationer 0,8 mnkr (0,7)
- o Pågående nyanläggningar 20,9 mnkr (0,9)

Finansiell ställning

Bolagets balansomslutning var vid årets slut 532,4 mnkr (521,3) och soliditet uppgick till 27,4% (28% år 2015). Likvida medel den 31 december uppgick till 0,0 mnkr (5,9). Av en beviljad checkkredit på 30,0 mnkr (30,0) var 5,0 mnkr (-) utnyttjat den 31 december.

Viktiga händelser samt framtidsperspektiv

Avfallsmängder som SRV tar hand om ökar, störst är ökningen av mängder till deponi (inkl. asbest och jordar)

samt mängden matavfall. Omvärldsfaktorer påverkar verksamheten i väsentlig grad, främst i form av förändrade möjligheter till avsättning för olika material men även vad avser ersättningar och kostnader för dem. Marknaden för brännbart avfall styrs av tillgång och efterfrågan och har de senaste åren påverkats av att värmeverken importerar avfall. För SRVs del har detta inneburit perioder med svårigheter att avsätta brännbart avfall samt ökade kostnader för avsättningen.

Ökade mängder avfall i kombination med avsättningssvårigheter, har inneburit att bolagets återvinningsanläggning infört begränsningar i mottagning av blandat och brännbart avfall under vissa perioder 2016.

Upprustning och utvidgning av bolagets återvinningsanläggning pågår, bland annat vad avser ny sorteringsyta och ny deponiyta. Beräknad tidpunkt för färdigställande är efter sommaren 2017. Därutöver pågår upprustning av anläggningen med bland annat stödmurar. De förändringar som genomförs beräknas ge förutsättningar för en effektivare hantering och ökade kapaciteter vad avser mottagning av avfall. Därutöver innebär ombyggnationerna minskade risker för bränder och ger förbättrade möjligheter till förebyggande arbetsmiljöarbetet. Under 2016 har åtgärder vidtagits och en handlingsplan framtagits för att minska antalet bränder på anläggningen.

Tillsammans med andra kommuner i Stockholmsregionen har SRV under hösten deltagit i en kampanj för ökad Matavfallsortering. Investeringar i fordon har gjorts för att kunna erbjuda matavfalls-insamling till samtliga hushåll.

Bolaget har ett miljöledningssystem enligt ISO 14001 och är certifierat sedan 2003. Tidigare miljöpolicy omarbetades under 2007 till en verksamhetspolicy, som även omfattar kvalitets- och arbetsmiljöfrågor. I policyn framhävs vikten av bästa möjliga teknik för minsta möjliga miljöpåverkan.

Framtida utveckling

Under våren 2016 presenterades den utredning som regeringen tillsatte kring kommunernas övertagande av ansvaret för förpackningsinsamlingen. En möjlig förändring framgent är att kommunerna kommer att åläggas att även samla in förpackningar.

Redovisningsprinciper

Upplysningar om redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket bl.a. innebär att:

Redovisningsprinciperna och beräkningsmetoderna har varit oförändrade jämfört med föregående år med de undantag, som beskrivs i avsnitt Förändrade redovisningsprinciper. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkliga värdet och anskaffningsvärdet.

Förändrade redovisningsprinciper

Övergång till komponentavskrivning för befintliga tillgångar

Från och med 2012 tillämpas komponentavskrivning för *nyanskaffade* tillgångar i enlighet med RKR 11.4.

I 2014 påbörjades övergång till komponentavskrivning för *befintliga* tillgångar. I enlighet med RKR:s information "Övergång till komponentavskrivning" är den grundläggande utgångspunkten vid övergången att felaktigheter vad gäller avskrivningar i framtida resultaträkningar minimeras.

De befintliga tillgångar som prioriteras för övergången är tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande 15 år och ett redovisat värde överstigande 10 mkr. Under 2016 har beräkning och komponentfördelning avseende dessa tillgångar blivit klar. Tillgångarna med det sammanlagda redovisade värdet på 194 mkr blev komponentfördelade av fastighetsförvaltningen på komponenter med nyttjandetid mellan 10 år och evig. På grund av principändringen minskar avskrivningarna med 3,4 mnkr jämfört med budget/föregående år. Jämförelsetalen framgår även i not 3 till resultaträkningen.

Redovisning av fordran på Migrationsverket

Från och med 2016 redovisas fordran som kommunen har på Migrationsverket (18 mnkr utgående saldo år 2016) på konto 1652 Fordringar hos Migrationsverket. Tidigare bokades fordran på Migrationsverket (7 mnkr i bokslut 2015) tillsammans med övriga upplupna intäkter på konto 1750. Jämförelsetalen framgår även i not 12 till balansräkningen.

Redovisning av skulden för semesterlöner som beräknas utifrån arbetade timmar

Från och med 2016 redovisas upplupna semesterlöner som beräknas utifrån arbetade timmar på

konto 2920. Intjänade semester utifrån arbetade timmar infördes i slutet på 2013. Den ackumulerade skulden (3,3 mnkr) fanns inte med i redovisningen till och med 2015. Övrigt eget kapital justeras med motsvarande belopp -3,3 mnkr. Påverkan på årets resultat på grund av ändringen av redovisningsprincipen är 0,3 mnkr. Och därmed utgående balans på konto 2920 är ca 3,6 mnkr.

Kontoplan och kodplan

Från och med 2013 tillämpar Salems kommun kontoplan Kommun-Bas 13. Kontering sker på följande obligatoriska koddelar: baskonto, organisatoriskt ansvar, projekt och RS-verksamhet (räkenskapssammandrags verksamhet).

Sammanställd redovisning

Kommunen har inte 20 % ägarandel eller väsentligt inflytande i något bolag eller kommunalförbund och därmed upprättas inte sammanställd redovisning.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller i kassaflödesrapporten.

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 1,6 mkr.

Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2. Efter bokslutets upprättande har SKL publicerat en ny prognos den 2017-02-16 som pekar på ett utfall som avviker från tidigare prognos med 672 tkr (förbättring).

Övriga intäkter

RKR 18 Redovisning av intäkter tillämpas för anslutningsavgifter från och med 2010, för gatukostnadsersättningar och investeringsbidrag – från och med 2011. Från och med 2012 tillämpas RKR 11.3 för de materiella anläggningstillgångar som är anskaffade via överlåtelse/gåvor. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar, anslutningsavgifter och överlåtelse redovisas som förutbetalda intäkter bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar så att de reducerade det bokförda värdet av materiella anläggningstillgångar. Anslutningsavgifter intäktsfördes i sin helhet, överlåtelse redovisades inte.

Kostnader

Avskrivningar

Se avsnitt Materiella anläggningstillgångar nedan.

Internränta

Internränta 2016 för fördelning av kapitalkostnader för aktiverade investeringar uppgår till 2,4 % i enlighet med förslag från SKL. Preliminär internräntan för Vatten och avlopp är 3,2 % och motsvarar den genomsnittliga räntan på kommunens lån. Kapitalkostnaderna fördelas ut på respektive RS-verksamhet samt fördelas ut på VA-ansvar.

Leasing

Endast operationell leasing förekommer i kommunen (utifrån avtalstid samt avtalsinnebörd) och innebär att någon tillgångs- eller skuldpost inte redovisas i balansräkningen. Befintliga leasingavtal omfattar i huvudsak bilar, kopiatorer, byggnadsmoduler och IT-utrustningar. Enligt avtal återlämnas bilarna efter slutet av avtalsperioden, kommunen behåller inte bilarna.

Utbetalningarna för leasing 1-12 månader respektive 13-60 månader tas upp som övriga ansvarsförbindelser och specificeras i not till balansräkningen.

Exploateringsverksamhet, intäkter från försäljningar

Intäkter från försäljning av tomter resultatförs direkt i driftredovisningen för tomtförsäljning i bokslutsperioden då tillträdet sker. Gatukostnader redovisas som investeringsutgifter.

Periodisering

Kostnader och intäkter över 50 tkr per transaktion periodiseras. Detta gäller även kostnads- och intäktsräntor samt värdering av kortfristiga placeringar.

Befarade kundförluster

Från och med 2015 reserveras 100% av obetalda kundfakturer med förfallodatum 3 månader och äldre som befarade kundförluster. Tidigare reserverades befarade kundförluster enligt regler i nedanstående tabell:

Årsbokslut	Obetalda kundfakturer reserveras som befarade kundförluster	
	förfallodatum mellan 3 och 12 månader	förfallodatum 1 år och äldre
2013-2014	50%	100%
fr o m 2015	100%	100%

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år

klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde: 1 PBB (44,3 tkr år 2016).

Finansiella tillgångar

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som finansiell omsättningstillgång fr o m 2012. Tidigare var samtliga placeringsmedel klassificerade som finansiella anläggningstillgångar. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antaget reglemente. Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar och avskrivning

Anskaffningsvärde

Anskaffningsvärde upptas i balansräkningen till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar, anslutningsavgifter och överlåtelser tas upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader, dvs. huvudmetoden tillämpas för redovisning av lånekostnader.

Avskrivning och avskrivningsmetod

Avskrivning av im- och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivningsmetod baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde, dvs lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången är färdig att tas i bruk.

På tillgångar som inte minskar i värde görs ingen avskrivning, till exempel markreserv, konst och pågående arbeten samt bestående värde på fastighetsgrund, -stomme och vägkropp.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 33, 40, 50 och 70 år.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod där varje komponents värde uppgår till minst 100 000 kr tillämpas komponentavskrivning.

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. inhyrda fastigheter) bestäms avskrivningstid till den kortaste av kontraktstiden och den planerade verkliga nyttjandeperioden.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t. ex. verksamhets-/organisationsförändringar, tekniskiften). Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är 15 år eller lägre och det bokförda restvärdet understiger 1,6 mkr.

För tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande 15 år görs dock alltid en omprövning vid större

(över 10 mkr per objekt) reparations- eller ombyggnadsåtgärder när två tredjedelar av ursprungligt bedömd nyttjandetid förflutit. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd avskrivningstid ändras avskrivningstiden alltid om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandetiden vara längre ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången överstiger 1,6 mkr.

Inventarier och maskiner

Maskiner och inventarier, som inte är materiella anläggningstillgångar, kostnadsredovisas inom resultaträkningen.

Vid köp av utrustning av större omfattning aktiveras (avskrivs under nyttjandeperiod) samtliga inventarier även om några inventariers anskaffningsvärde understiger gränsen för mindre värde.

Resultatutjämningsreserv

Från och med 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv redovisas som del av eget kapital i balansräkningen och kan sedan användas i balanskravsutredningen för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Kommunen har inga egna deponianläggningar och därmed görs inte avsättningar för deponi.

Däremot har kommunen ett borgensåtagande utanför balansräkningen mot sitt delägda företag SRV som i sin tur har deponianläggningar.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Pensionsskuld och särskild löneskatt

Den del av nyintjänad pension som inte utbetalats utan redovisas som avsättning är förmånsbestämd ålderspension, pension till efterlevande och PA-KL pension. Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension för 2016 sker i mars 2017 och redovisas i årsrapporten som kortfristig skuld. Även den särskilda löneskatten på denna ålderspension är redovisad som kortfristig skuld. KPA beräknar pensionsskuld till bokslutstillfällena. Pensionsavsättningar och pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelser räknas årligen upp med genomsnittlig statslåneränta. Räntekostnaden för avsättningar redovisas som finansiell kostnad för pensioner.

Privata medel

Likvida medel tillhörande omsorgstagare inom äldre- och handikappomsorgen redovisas som ansvarsförbindelse i balansräkningen.

Ord och uttryck

Anläggningskapitalet är skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder samt avsättningar.

Balansräkningen visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen. Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

Driftredovisningen visar årets intäkter och kostnader på organisationsnivån.

Intäkt är en periodiserad inkomst, det vill säga inkomst hänförd till räkenskapsåret den avser.

Investeringsredovisningen visar under året erhållna investeringsinkomster (t ex gatukostnadsersättningar, investeringsbidrag) och investeringsutgifter på organisationsnivån.

Kassaflödesanalysen redovisar betalningsflöden uppdelade på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Årets kassaflöde visar förändringen av likvida medel under räkenskapsperioden.

Kostnad är en periodiserad utgift, det vill säga utgift hänförd till räkenskapsåret den avser.

Resultaträkningen visar årets samtliga intäkter, kostnader och resultat. Resultaträkningen visar även förändringen av det egna kapitalet under räkenskapsåret, något som också kan utläsas genom att jämföra balansräkningen för de två senaste åren.

Räkenskapsår omfattar ett kalenderår.

Rörelsekapital är en finansiell term som betyder skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Skulder är dels kortfristiga (förfaller/betalas inom ett år) och dels långfristiga.

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital.

Tillgångar är dels anläggningstillgångar och dels omsättningstillgångar. Anläggningstillgångar är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, som t.ex. fastigheter, maskiner, inventarier och långfristiga fordringar. Omsättningstillgångar är tillgångar för ej stadigvarande bruk, som t.ex. likvida medel och kortfristiga fordringar.

RESULTATRÄKNING

VA-VERKSAMHET

Tkr	Not	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Avvikelse
		2015	2016	2016	2016	2016
		tom dec	tom dec	tom dec	budget	föreg år
Verksamhetens intäkter	1	19 452	19 448	20 794	1 346	1 342
Verksamhetens intäkter, jämförelsestörande post	1					
Verksamhetens kostnader	2	-18 126	-17 983	-19 103	-1 120	-977
Avskrivningar	3	-3 875	-4 568	-4 461	107	-586
Verksamhetens nettokostnader		-2 549	-3 103	-2 770	333	-221
Finansiella intäkter		1		2	2	1
Finansiella kostnader		-7		-2	-7	-3
Resultat före extraordinära poster		-2 555	-3 103	-2 770	328	-223
Extraordinära poster						
Årets/periodens resultat		-2 555	-3 103	-2 770	328	-223

BALANSRÄKNING VA-VERKSAMHET

Tkr	Not	Bokslut 2015 dec	Bokslut 2016 dec	Avvikelse 2016 föreg år
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1	110 698	121 926	11 228
Mark, byggn o tekn anlägg,ansk via överlåtelse	1	23 552	23 111	-441
Pågående byggnadsarbeten	2	9 351	3 184	-6 167
Maskiner och inventarier	3	1 732	1 779	47
Summa materiella anläggningstillgångar		145 333	150 000	4 667
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Långfristiga fordringar		0	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar		0	0	0
Summa anläggningstillgångar		145 333	150 000	4 667
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		2 703	6 296	3 593
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4	1 106	1 200	94
Summa omsättningstillgångar		3 809	7 496	3 687
SUMMA TILLGÅNGAR		149 142	157 496	8 354
EGET KAPITAL,AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Skuld/fordran till VA-kollektivet	5	-1 650	1 120	2 770
-Därav årets resultat		2 555	2 770	215
Skulder				
<i>Långfristiga skulder</i>				
Långfristiga skulder		-95 053	-104 264	-9 211
Förutbetalda intäkter anslutningsavgifter	6	-28 667	-31 144	-2 477
Överlåtelse/Gåva	7	-23 552	-23 111	441
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Upplupna kostnader		-220	-97	123
Summa skulder		-147 492	-158 616	-11 124
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		-149 142	-157 496	-8 354

Salems
kommun

Noter

Noter Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2015 tom dec.	Budget 2016 tom dec.	Bokslut 2016 tom dec.	Avvikelse 2016 mot budget	Avvikelse 2016 mot föreg. år
Not 1a Verksamhetens intäkter					
Försäljningsmedel	1 857	1 172	1 216	44	-641
Taxor/Avgifter	49 063	47 913	55 004	7 091	5 941
Hyror & arrenden	20 536	27 950	27 357	-593	6 821
Bidrag	93 852	83 519	132 699	49 180	38 847
Försäljn av verksamh. -och entreprenad	51 316	52 191	55 266	3 074	3 950
Reavinster av anlägg.tillgångar/övrigt	7	0	-6	-6	-12
Summa intäkter exkl. jämför.stör. poster	216 631	212 746	271 536	58 790	54 905
Not 1b Jämförelsestörande poster:					
Försäljn av expl. mark, tomträtt etc.	8 620	2 660	3 254	594	-5 366
Återbetalning av AGS premier	4 631	0	0	0	-4 631
Summa jämförelsestör. Intäkter	13 251	2 660	3 254	594	-9 997
Summa externa intäkter (1a + 1b)	229 882	215 406	274 790	59 384	44 908
Avstämning mot Driftredovisningen:					
Verksamhetens intäkter enl driftredovisn.	516 850	519 185	602 317	83 132	85 467
Verksamhetens intäkter, centralt	13 689	8 658	11 195	2 538	-2 493
Interna poster mellan förvaltningarna	-300 657	-312 437	-338 723	-26 285	-38 066
Verksamhetens intäkter	229 882	215 406	274 790	59 384	44 908
Not 2a Verksamhetens kostnader					
Anläggnings- och underhållsmaterial	-1 837	-1 705	-2 013	-308	-175
Elkraft, vatten för distribution	-2 161	-2 218	-2 536	-318	-376
Lämnade bidrag	-24 975	-19 618	-22 784	-3 166	2 192
Köp av huvudverksamhet	-291 288	-288 599	-315 835	-27 236	-24 547
Kostnader för arbetskraft	-520 600	-557 439	-578 669	-21 230	-58 069
Lokalhyror och fastighetskostnader	-35 938	-42 914	-43 708	-794	-7 770
Hyra/leasing av anlägg. tillgångar	-5 238	-5 768	-5 605	163	-366
Bränsle, energi och vatten	-12 674	-14 487	-13 608	879	-934
Förbrukn inventarier & material	-35 543	-27 621	-32 915	-5 294	2 628
Transporter och resor	-6 355	-5 234	-6 540	-1 306	-185
Konsult, inhyrd personal etc.	-19 635	-21 282	-24 139	-2 857	-4 503
Övriga verksamhetskostnader	-21 884	-21 880	-23 097	-1 218	-1 214
Summa kostn. exkl. jämför.stör. poster	-978 129	-1 008 764	-1 071 448	-62 685	-93 319
Not 2b Jämförelsestör. post:					
Tomt/fastighetsförsäljn. bokfört värde	-3	-228	-43	185	-40
Summa externa kostnader (2a + 2b)	-978 132	-1 008 992	-1 071 491	-62 499	-93 359
Avstämning mot driftredovisningen:					
Verksamhetens kostn. enl driftredovisning	-1 255 861	-1 310 132	-1 394 836	-84 704	-138 975
Verksamhetens kostnader, centralt	-16 009	-5 803	-8 195	-2 392	7 814
Interna poster mellan förvaltningar	302 797	315 835	339 425	23 590	36 628
Interna poster investeringsredovisning	85	0	189	189	104
Utbetalda pensioner	-13 106	-13 522	-12 601	921	505
Justering avskrivningar (VA)	3 875	4 568	4 461	-107	586
Dröjsmålsränta mm. (finansiella kostn.)	89	60	69	9	-20
Verksamhetens kostnader	-978 132	-1 008 992	-1 071 491	-62 499	-93 359

Noter Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2015 tom dec.	Budget 2016 tom dec.	Bokslut 2016 tom dec.	Avvikelse 2016 mot budget	Avvikelse 2016 mot föreg. år
Not 3 Avskrivningar/nedskrivningar					
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	0	0	-254	-254	-254
Avskrivningar fastigheter	-36 789	-38 712	-34 222	4 490	2 567
därav avskrivningar avs. befintliga fastigheter, där övergång till komponentavskrivning skett under 2016	-10 243	-10 243	-6 849	3 394	3 394
Avskrivningar inventarier	-6 905	-6 084	-6 680	-596	225
Summa avskrivningar/nedskrivningar	-43 694	-44 796	-41 156	3 640	2 538
Not 4 Skatteintäkter					
Preliminär kommunalskatt	720 294	745 944	744 528	-1 416	24 234
Preliminär slutavräkning innevarande år	692	-1 365	-3 378	-2 013	-4 070
Slutavräkningsdifferens föregående år	-1 237	0	679	679	1 916
Summa skatteintäkter	719 749	744 579	741 829	-2 750	22 080
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning					
Kostnadsutjämningsbidrag	53 699	55 494	55 753	259	2 054
Inkomstutjämningsbidrag	28 290	32 793	43 225	10 432	14 935
Regleringsbidrag/-avgift	-623	-465	-561	-96	62
Strukturbidrag	1 674	0	0	0	-1 674
Införandebidrag	402	0	0	0	-402
Avgift till LSS-utjämning	-9 688	-7 101	-7 597	-496	2 091
Kommunal fastighetsavgift	26 262	27 185	27 016	-169	754
Tillfall.flyktingsstöd**	1 502	0	3 477	3 477	1 975
Summa generella statsbidrag och utjämning	101 517	107 906	121 313	13 407	19 796
<i>* prognos (not 4 & 5) enligt SKL cirkl. 16:65 dt.2016-12-21</i>					
<i>**12/13 delar av flyktingsstödet som kom i slutet av 2015 var periodiserats och resultatsförts för år 2016 (3767 tkr.*12/13= 3 477 tkr.)</i>					
Not 6 Finansiella intäkter					
Utdelning på aktier och andelar i andra företag	94	0	0	0	-94
Ränteintäkter likvida medel	181	103	4	-99	-177
Ränteintäkter kundfordringar	191	75	149	74	-42
Ränteintäkt., aktieutdelning, fondrabatt på pensionsplacering	1 591	1 058	1 235	177	-357
Vinst vid avyttring av fin. oms.tillgångar, pensionsplacering	4 099	500	219	-281	-3 879
Summa finansiella intäkter	6 156	1 736	1 607	-129	-4 549
Not 7 Finansiella kostnader					
Räntekostnader	-5 734	-6 126	-4 976	1 150	758
Finansiella kostn. pension (ränte- o basbeloppsuppräkn.)	-883	-1 084	-880	204	3
Nedskrivning, konsultkostnader avs. pensionsplaceringar	-1 117	-513	-519	-6	597
Bankkostnader, räntekostnader för leverantörsskulder	-128	-219	-113	106	16
Summa finansiella kostnader	-7 862	-7 942	-6 489	1 453	1 374
Not 8 Årets resultat					
Avstämning mot kommunallagens balanskrav					
=Årets resultat enligt resultaträkningen	27 616	7 897	20 403	12 506	-7 213
-reducering av samtliga realisationsvinster (tomtförsäljn.)	-8 620	-2 432	-3 211	-779	5 409
+justering för realisationsförluster	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	18 996	5 465	17 192	11 727	-1 804
Medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	18 996	5 465	17 192	11 727	-1 804

Noter Balansräkning	Bokslut	Bokslut	Avvikelse
Tkr	2015	2016	2016 mot fg år
Not 9 Immateriella och materiella anläggningstillgångar. Del 1			
9.1 Immateriella anläggningstillgångar			
Förvärvade immateriella tillgångar			
Anskaffningsvärde	689	6 305	5 616
Ackumulerade avskrivningar	0	-2 636	-2 636
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	689	3 669	2 980
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>	
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, se avsnittet Redovisningsprinciper</i>			
9.2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Anskaffningsvärde	1 289 713	1 342 457	52 744
Ackumulerade avskrivningar	-518 439	-552 659	-34 220
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	771 274	789 798	18 524
<i>Avskrivningstider</i>	<i>5-70 år</i>	<i>5-70 år</i>	
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier</i>			
9.3 Maskiner och inventarier			
Anskaffningsvärde	68 870	74 073	5 204
Ackumulerade avskrivningar	-36 127	-36 840	-713
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	32 743	37 233	4 490
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>	
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier</i>			
9.4 Pågående investeringar			
Anskaffningsvärde	23 767	20 660	-3 107
Ackumulerade avskrivningar	0	0	0
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	23 767	20 660	-3 107
<i>Pågående investeringar avskrivs ej</i>			
Summa Materiella anläggningstillgångar (= 9.2 + 9.3 + 9.4)			
Anskaffningsvärde	1 382 350	1 437 191	54 841
Ackumulerade avskrivningar	-554 566	-589 499	-34 933
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	827 784	847 691	19 907

Noter Balansräkning**Tkr****Bokslut****2015****Bokslut****2016****Avvikelse 2016****mot föreg. år****Not 9 Immateriella och materiella anläggningstillgångar. Del 2****9.1 Immateriella anläggningstillgångar****Förvärvade immateriella tillgångar**

Redovisat värde vid årets början	0	689	689
Investeringar	689	2 399	1 710
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade/sålda AT	0	0	0
Nedskrivningar; återförda nedskrivningar	0; 0	0; 0	0; 0
Avskrivningar	0	-254	-254
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0	835	835
<i>därav anskaffn värde av överföringar</i>		3 217	3 217
<i>ack avskrivningar av överföringar</i>		-2 382	-2 382
Redovisat värde vid årets slut	689	3 669	2 980

9.2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Redovisat värde vid årets början	763 355	771 274	7 918
Investeringar	44 491	32 399	-12 092
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade/sålda AT	-3	0	3
<i>därav anskaffn värde av utrangeringar</i>	-34	0	34
<i>ack avskrivningar av utrangeringar</i>	31	0	-31
Nedskrivningar; återförda nedskrivningar	0; 0	0; 0	0; 0
Avskrivningar	-36 790	-34 222	2 568
Överföring från eller till annat slag av tillgång	220	20 346	20 126
<i>därav anskaffn värde av överföringar</i>	23	20 345	20 322
<i>ack avskrivningar av överföringar</i>	197	1	-196
Redovisat värde vid årets slut	771 274	789 798	18 524

9.3 Maskiner och inventarier

Redovisat värde vid årets början	30 144	32 743	2 599
Investeringar	9 450	9 610	160
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade/sålda AT	0	-182	-182
<i>därav anskaffn värde av utrangeringar</i>	-20 110	-3 769	16 341
<i>ack avskrivningar av utrangeringar</i>	20 110	3 587	-16 523
Nedskrivningar; återförda nedskrivningar	0; 0	0; 0	0; 0
Avskrivningar	-6 905	-6 680	225
Överföring från eller till annat slag av tillgång	53	1 743	1 690
<i>därav anskaffn värde av överföringar</i>	54	-637	-691
<i>ack avskrivningar av överföringar</i>	-1	2 380	2 381
Redovisat värde vid årets slut	32 743	37 233	4 490

9.4 Pågående investeringar

Redovisat värde vid årets början	1 500	23 767	22 268
Investeringar	24 848	30 522	5 674
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-2 581	-33 629	-31 048
Redovisat värde vid årets slut	23 767	20 660	-3 107

Summa Materiella anläggningstillgångar (= 9.2 + 9.3 + 9.4)

Redovisat värde vid årets början	795 000	827 784	32 785
Investeringar	78 790	72 531	-6 259
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade/sålda AT	-3	-182	-179
<i>därav anskaffn värde av utrangeringar</i>	-20 144	-3 769	16 375
<i>ack avskrivningar av utrangeringar</i>	20 141	3 587	-16 554
Nedskrivningar; återförda nedskrivningar	0; 0	0; 0	0; 0
Avskrivningar	-43 694	-40 902	2 792
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-2 307	-11 540	-9 232
<i>därav anskaffn värde av överföringar</i>	-2 503	-13 921	-11 418
<i>ack avskrivningar av överföringar</i>	196	2 382	2 186
Redovisat värde vid årets slut	827 784	847 691	19 907

Noter Balansräkning**Tkr**

Bokslut	Bokslut	Avvikelse
2015	2016	2016
31-dec	31-dec	mot föreg. år

Not 10 Långfristiga aktier och bostadsrätter

Kommuninvest	1 776	1 839	64
Aktier och andelar	364	364	0
Bostadsrätter	7 697	18 951	11 254
Summa värdepapper, andelar och bostadsrätter	9 837	21 154	11 318

Not 11 Exploateringsverksamhet

Rönninge Centrum	670	776	105
Söderby Arbetsplatsområde	0	0	0
Heliodal, Expl Mark	42	760	717
Solliden, Expl Mark	162	189	27
Södra Hallsta, Expl Mark	14 738	14 738	0
Rönninge1: 322, Expl Mark (Ej VA/Gata)	0	3 031	3 031
Summa exploateringsverksamhet	15 613	19 493	3 880

Not 12 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	27 269	22 491	-4 778
Interimsfordringar	1 315	110	-1 205
Periodiseringsposter	19 635	15 506	-4 128
Fordringar hos staten	1 865	73	-1 792
Fordran fastighetsavgift	11 028	12 415	1 388
Skattefordringar, slutavräkning*	692	1 371	679
Fordran hos Migrationsverket	0	17 914	17 914
Moms	13 107	12 148	-959
Fordran hos leverantörer	2 792	2 131	-661
Summa kortfristiga fordringar	77 703	84 160	6 457

Not 13 Finansiella omsättningstillgångar

Fonder	23 146	23 051	-95
Obligationer	38 517	40 064	1 547
Värdereglering värdepapper	-2 453	-2 892	-438
Summa kortfristiga placeringar	59 210	60 224	1 014

Marknadsvärde för samtliga finansiella omsättn. tillgångar

71 235 77 647

Not 14 Kassa och bank

Bankmedel	68 226	60 314	-7 912
Postgiro	5 461	11 126	5 666
Summa kassa och bank	73 686	71 440	-2 246

Kommunen har en checkkredit på 55 mkr som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.

*** Skatteintäkter specifikation (SKL cirk. 16:65 dt.2016-12-21)**

Prel skatteintäkter under året	720 294	744 528	24 234
Prognos för slutavräkning innevarande år	692	-3 378	-4 070
Justeringspost året efter inkomståret	-1 237	679	1 916
Summa skatteintäkter	719 749	741 829	22 080

Noter Balansräkning**Tkr****Bokslut****2015**

31-dec

Bokslut**2016**

31-dec

Avvikelse**2016***mot föreg. år***Not 15 Eget kapital**

Anläggningskapital

-563 180

-573 779

-10 599

Rörelsekapital

-32 554

-37 325

-4 771

Eget kapital före justeringar**-595 734****-611 104****-15 370**

Justeringar pga. VA kapital flyttas till skulden

1 650

0

-1 650

Utgående eget kapital**-594 084****-611 104****-17 020***(from år 2015 VA-egets kapital har flyttats till VA-kollektivets skuld)***Not 16.1 Resultatutjämningsreserv**

Reservering från 2010 års resultat*

-21 300

-21 300

0

Reservering från 2011 års resultat*

0

0

0

Reservering från 2012 års resultat*

-14 400

-14 400

0

Reservering från 2013 års resultat**

-24 100

-24 100

0

-59 800**-59 800****0**

*Enligt beslut Kf §25 dt 2013-06-13

**Enligt beslut Kf § 10 dt 2014-04-24

Not 16.2 Övrigt eget kapital**Ingående övrigt eget kapital****-469 182****-506 668****-37 486**

Överföring av förra årets resultat

-39 136

-27 616

11 520

Justeringar - Skuld till VA-kollektivet

1 650

0

-1 650

Justeringar - Semesterlöneskuld till semester grupp-3

0

3 384

3 384

-506 668**-530 900****-24 232****Not 17 Avsättningar till pension****Ingående avsättning****-52 296****-51 636****660**

Pension försäkringar (KPA)

3 702

0

-3 702

Pensionsutbetalningar

1 006

1 036

30

Nyintjänad pension

-2 633

-6 070

-3 437

Ränte- och basbeloppsuppräknings

-711

-499

212

Sänking av diskonteringsränta inkl. löneskatt*

0

0

0

Nya efterlevandepensioner

-234

0

234

Förändring av löneskatt

129

-1 333

-1 462

Övrigt

-599

38

637

Avsättning inkl löneskatt**-51 636****-58 464****-6 828**

Avsättning inkl löneskatt OPF-KL politiskt förtroendevalda

0

-475

-475

Summa avsättning inkl. OPF-KL**-51 636****-58 939****-7 303***Aktualiseringsgrad**90%**93%**3%*

OPF-KL: Avtalet började gälla fr o m år 2015. Skulden var ca 220 tkr vid utgången av 2015 & var bokad som upplupna kostnader. Fr o m utgången av 2016 överförts dessa skulder under OPF-KL avsättningen under konton 2212 & 2252.

Överskottsfondens utveckling : Inlösen av pensionsförpliktelser inom förmånsbestämd ålderspension gjordes (hos KPA) år 2013 med 8 351 tkr, år 2014 med 3 337 tkr och år 2015 3 702 tkr (inkl. ansvarsförbindelse är beloppet 10 400 tkr). Sammantaget blev det 15 390 tkr som avser förmånsbestämd delen. Överskottsmedel i försäkringen per 31 dec. 2016 uppgår till 0 tkr.

Noter Balansräkning**Tkr****Bokslut****2015**

31-dec

Bokslut**2016**

31-dec

Avvikelse**2016***mot föreg. år***Not 18 Långfristiga skulder**

Lån i banker (anläggningslån**)	-96 000	-109 400	-13 400
Lån i banker (anläggningslån, energioptimering**)	-20 014	-16 601	3 413
Skulder för investeringsbidrag	-5 872	-8 170	-2 298
Förutbetalda anslutningsavgifter VA	-28 667	-31 144	-2 477
Förutbetalda gatukostnadsersättningar	-5 722	-5 748	-27
Överlåtelse av avskrivningsbara mat. anlägg. tillgång.	-47 084	-45 109	1 975
Skulder till VA-kollektivet	-1 650	0	1 650
Övrigt (skulder avser pågående investeringar)	-20 135	-23 626	-3 491
Summa långfristiga skulder	-225 143	-239 797	-14 654

**Genomsnittlig räntebindningstid (exkl. rörliga delen)

ca. 3,5 år

ca. 4,09 år

**Genomsnittlig ränta

3,31%

4,07%

**Upplåningens förfallostruktur:

-3 mån. rörlig/löpande	0,00%	42,38%	42,38%
-bunden 1 till 2,9 år	34,48%	44,44%	9,96%
-bunden 3 till 4,9 år	48,27%	7,09%	-41,18%
-bunden 5 till 6,9 år	17,25%	6,08%	-11,17%
-bunden 7 till 10 år	0,00%	0,00%	0,00%

Not 19 Kortfristiga skulder

Kortfristig del av långfristig skuld	-33 413	-43 413	-10 000
Civilförsvaret	-2 370	-2 494	-124
Leverantörsskulder	-64 168	-55 992	8 177
Moms och punktskatter	0	-1 531	-1 531
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	-7 433	-8 392	-960
Upplupna löner	-8 753	-6 943	1 810
Semesterlöneskuld	-26 891	-32 074	-5 183
Upplupen löneskatt, pension och fastighetsskatt etc.	-4 905	-2 788	2 117
Upplupna pensionskostn avgiftsbestämd ÅP	-16 929	-18 266	-1 337
Förutbetalda skatteintäkter, Skattteavräkning	-1 125	-3 378	-2 253
Övriga kortfristiga skulder	-27 671	-22 722	4 950
Summa kortfristiga skulder	-193 658	-197 992	-4 334

Not 20 Pensionsförpliktelser*(Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar)*

Ingående ansvarsförbindelse- exkl löneskatt	-250 661	-236 505	14 156
Ränteuppräkning	-2 844	-2 886	-42
Basbeloppsuppräkning	-1 547	-246	1 301
Försäkringar	6 698	0	-6 698
Aktualisering	529	3 963	3 434
Övrig post	-800	-428	372
Åtets utbetalningar	12 120	11 571	-549
Summa pensionsförpliktelser	-236 505	-224 531	11 974
Löneskatt	-57 376	-54 471	2 905
Utgående ansvarsförbindelse	-293 881	-279 002	14 879

Noter Balansräkning

Tkr	Bokslut 2015 31-dec	Bokslut 2016 31-dec	Avvikelse 2016 mot föreg. år
Not 21 Övriga ansvarsförbindelser (under process)			
Borgen o förpliktelse gentemot delägda företag	-24 986	-25 568	-582
Kommunalt borgens- o förlustansvar, egna hem	-78	-41	37
Förpliktelser mot kontrakterade entreprenörer	-46 900	-46 900	0
Övriga förpliktelser	-20 117	-20 077	40
Leasingavtal			
Leasing - Utbetalning inom 1 år	-3 172	-3 901	-729
Leasing - Utbetalning senare än ett år men inom 5 år	-4 317	-5 408	-1 091
Leasing - Utbetalning senare än 5 år	0	0	0
Inhyrda lokaler och privata medel			
Inhyrda lokaler/fastigheter	-265 480	-237 255	28 225
Privata medel	-35	-34	1
Summa övriga ansvarsförbindelser	-365 085	-339 184	25 901

Salems kommun har i sept. 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Salems kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 278 kronor och totala tillgångar till 328 153 308 936 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 93 079 148 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 90 966 009 kronor.

NOTER TILL RESULTATRÄKNING VA-VERKSAMHET

	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Avvikelse
	2015	2016	2016	2016	2016
Not 1 Verksamhetens intäkter	tom dec	tom dec	tom dec	budget	föreg år
Brukningssavgifter	16 792	16 413	17 828	1 415	1 036
Anslutningsavgifter	492	282	3 389	3 107	2 897
Periodiserade anslutningsavgifter	-443		-3 050	-3 050	-2 607
Intäktsföring av förutbetalda intäkter	576	614	573	-41	-3
Övriga intäkter			1	1	1
Interna brukningsavg (kommunens fastigheter)	1 594	1 698	1 612	-86	18
Upplösning av överlåtelse år 2012	441	441	441	0	0
Upplösning av överlåtelse år 2007-2012, jämförelsestörande post					
Summa	19 452	19 448	20 794	1 346	1 342
Not 2 Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader (2)	-3 927	-3 325	-4 018	-693	-91
Externt köpta tjänster	-5 010	-6 602	-5 360	1 242	-350
Material	-379	-320	-382	-62	-3
Inköp Stockholm Vatten	-2 158	-2 218	-2 536	-318	-378
Från kommunen fördelade övriga kostnader (3)	-4 393	-2 642	-3 311	-669	1 082
Intern ränta	-2 259	-2 876	-3 496	-620	-1 237
Summa	-18 126	-17 983	-19 103	-1 120	-977

(2) Personalkostnaderna har fördelats till VA-verksamheten efter uppskattad/beräknad tid.

(3) Hyror och övriga lokalkostnader är fördelade efter utnyttjade utrymmen. Övriga kostnader som kostnad för fordon, mät/beräkning mm är fördelad efter utnyttjad tid medan för fakturering har antalet fakturor utnyttjats som fördelningsnyckel.

Not 3 Avskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av, enligt plan, över den förväntade nyttjandeperioden.

Viss vägledning finns i SKL:s förslag till avskrivningstider.

Följande avskrivningsprocent tillämpas.

Materiella anläggningstillgångar	%
Vatten och avloppsledningar	1,4
Avloppspumpstationer, tryckstegring	5
Fordon, maskiner	10
Inventarier	10-33

	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Avvikelse
	2015	2016	2016	2016	2016
Årets avskrivningar	tom dec	tom dec	tom dec	budget	föreg år
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	-3 314	-4 127	-3 822	305	-508
Mark och byggnader, överlåtelse 2012	-441	-441	-441	0	0
Maskiner och inventarier	-120		-198	-198	-78
Summa	-3 875	-4 568	-4 461	107	-586

Noter till balansräkning	VA-VERKSAMHET	Bokslut	Bokslut
Tkr		2015	2016
		dec	dec
Not 1	Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Anskaffningsvärde			
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden		169 111	185 593
Aktiverade investeringar		16 482	15 050
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		185 593	200 643
Avskrivningar			
Ingående ackumulerade avskrivningar		-47 588	-51 343
Avskrivningar innevarande år		-3 314	-3 822
Avskrivningar innevarande år överlåtelse		-441	-441
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan		-51 343	-55 606
Utgående planenligt restvärde		134 250	145 037
Not 2	Pågående byggnadsarbeten		
Balanserat från tidigare redovisn. år		1 374	9 351
Årets investeringar		7 977	-6 167
Mölle dagvattendamm			
Summa		9 351	3 184
Not 3	Maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde			
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden		2 002	2 951
Aktiverade investeringar		1 441	245
Försäljningar/utrangeringar		-492	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		2 951	3 196
Avskrivningar			
Ingående ackumulerade avskrivningar		-1 099	-1 219
Försäljningar/utrangeringar			
Avskrivning enligt VA redovisning		-120	-198
Övriga avskrivningar			
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan		-1 219	-1 417
Utgående planenligt restvärde		1 732	1 779
Not 4	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetald kostnad SYVAB		1 106	1 200
Summa		1 106	1 200
Not 5	Skuld/fordran till VA-kollektivet		
Ingående skuld/fodran		-4 205	-1 650
Resultat justerat enligt ny princip (periodiserade anslutnings		2 555	2 770
Utgående skuld/fodran		-1 650	1 120
Not 6	Förutbetalda intäkter anslutningsavgifter		
Periodiserade anslutningsavgifter			
Ingående värde		-28 800	-28 667
Årets periodiserade anslutningsavgifter		-443	-3 050
2% av förutbetalda anslutningsavgifter (intäktsfört)		576	573
Utgående värde		-28 667	-31 144

Not 7 Överlåtelse/Gåva***Överlåtelse från NCC, ledningar, mäthus och pumpstationer i Söderby Park***

Anskaffningsvärde, jämförelsestörande post	26 500	26 500
Avskrivningar 2007-2011, jämförelsestörande post	-1 196	-1 196
Avskrivningar 2012	-429	-429
Avskrivningar 2013	-441	-441
Avskrivningar 2014	-441	-441
Avskrivningar 2015	-441	-441
Avskrivningar 2016		-441
	23 552	23 111

